

II

(Sporočila)

SPOROČILA INSTITUCIJ, ORGANOV, URADOV IN AGENCIJ EVROPSKE
UNIJE

EVROPSKA KOMISIJA

SPOROČILO KOMISIJE

Smernice o državni pomoči za varstvo okolja in energijo za obdobje 2014–2020

(2014/C 200/01)

Kazalo

UVOD	2
1 PODROČJE UPORABE IN OPREDELITEV POJMOV	3
1.1 Področje uporabe	3
1.2 Ukrepi pomoči, ki jih zajemajo te smernice	5
1.3 Opredelitev pojmov	5
2 OKOLJSKA IN ENERGETSKA POMOČ, KI JO JE TREBA PRIGLASITI	10
3 OCENA ZDRUŽLJIVOSTI NA PODLAGI ČLENA 107(3)(C) POGODBE	11
3.1 Skupna načela ocenjevanja	11
3.2 Splošne določbe o združljivosti	12
3.3 Pomoč za energijo iz obnovljivih virov	23
3.4 Ukrepi glede energijske učinkovitosti, vključno s sproizvodnjo toplote in električne energije ter daljinskim ogrevanjem in hlajenjem	28
3.5 Pomoč za učinkovito rabo virov in zlasti pomoč za ravnanje z odpadki	30
3.6 Pomoč za zajemanje in shranjevanje ogljikovega dioksida (CCS)	31
3.7 Pomoč v obliki znižanj ali oprostitvev okoljskih davkov in v obliki znižanj finančne podpore za električno energijo iz obnovljivih virov	32
3.8 Pomoč za energetska infrastrukturo	36
3.9 Pomoč za zadostnost proizvodnje	38
3.10 Pomoč v obliki shem trgovanja z dovoljenji	41
3.11 Pomoč za preselitev podjetij	41
4 OCENA	42
5 UPORABA	43
6 POROČANJE IN SPREMLJANJE	44
7 REVIZIJA	44

UVOD

(1) Da državna pomoč ne bi povzročala izkrivljanja konkurence na notranjem trgu in vpliva na trgovino med državami članicami, ki je v nasprotju s skupnim interesom, člen 107(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: Pogodba) določa načelo o prepovedi državne pomoči. Vendar je na podlagi člena 107(2) in (3) Pogodbe državna pomoč v nekaterih primerih lahko združljiva z notranjim trgom.

(2) Komisija lahko na podlagi člena 107(3)(c) Pogodbe za združljivo z notranjim trgom šteje državno pomoč za pospeševanje razvoja določenih gospodarskih dejavnosti v Evropski uniji, kadar takšna pomoč ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi.

(3) Strategija Evropa 2020⁽¹⁾ je osredotočena na ustvarjanje pogojev za pametno, trajnostno in vključujočo rast. V ta namen je bilo določenih več krovnih ciljev, vključno s cilji na področju podnebnih sprememb in energetske trajnosti: (i) 20-odstotno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v Uniji v primerjavi z ravnmi iz leta 1990; (ii) povečanje deleža porabe energije Unije, proizvedene iz obnovljivih virov na 20 %; in (iii) 20-odstotno izboljšanje energetske učinkovitosti EU v primerjavi z ravnmi iz leta 1990. Prva dva od teh nacionalno zavezujočih ciljev sta bila izvedena v okviru svežnja ukrepov za podnebne spremembe in energijo⁽²⁾.

(4) Komisija je 22. januarja 2014 predlagala energetske in podnebne cilje, ki jih je treba doseči do leta 2030 v sporočilu „Okvir podnebne in energetske politike za obdobje od 2020 do 2030“⁽³⁾ (v nadaljnjem besedilu: okvir za leto 2030). Stebri okvira za leto 2030 so: i) zmanjšanje emisij toplogrednih plinov za 40 % glede na raven iz leta 1990; ii) vseevropski zavezujoč cilj glede obnovljivih virov energije na vsaj 27 %; iii) prenovljene ambicije za ukrepe za energetske učinkovitosti; in iv) uvedba novega sistema upravljanja in sklop novih kazalnikov, da zagotovimo konkurenčen in varen energetski sistem.

(5) Krovni cilji, navedeno v uvodni izjavi⁽³⁾ so posebej pomembni za te smernice. V okviru strategije Evropa 2020 je bila za podporo doseganju navedenih ciljev kot ena od sedmih vodilnih pobud predlagana pobuda „Evropa, gospodarna z viri“⁽⁴⁾. Namen te vodilne pobude je ustvariti okvir politik za podporo prehodu na nizkoogljično gospodarstvo, gospodarno z viri, tako da se:

- (a) izboljša gospodarska uspešnost in hkrati zmanjša raba virov;
- (b) opredelijo in ustvarijo nove priložnosti za gospodarsko rast in večje inovacije ter poveča konkurenčnost Unije;
- (c) zagotovi zanesljiva oskrba s ključnimi viri;
- (d) nadaljuje boj proti podnebnim spremembam in omejijo okoljski učinki rabe virov.

(6) Opozoriti je treba, da se v Časovnem okviru za Evropo, gospodarno z viri⁽⁵⁾, in več sklepih Sveta poziva k postopni odpravi okolju škodljivih subvencij⁽⁶⁾. V teh smernicah je zato treba proučiti negativne učinke okolju škodljivih subvencij, ob upoštevanju potrebe po obravnavi kompromisov med različnimi področji in politikami, kot jih priznava vodilna pobuda. Pomoč za pridobivanje fosilnih goriv ni vključena v te smernice.

⁽¹⁾ COM(2010) 2020 final z dne 3. marca 2010.

⁽²⁾ Odločba št. 406/2009/ES z dne 23. aprila 2009 (UL L 140, 5.6.2009, str. 136) in Direktiva 2009/28/ES z dne 23. aprila 2009 (UL L 140, 5.6.2009, str. 16).

⁽³⁾ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Okvir podnebne in energetske politike za obdobje od 2020 do 2030 (COM(2014) 15 final) z dne 22. januarja 2014.

⁽⁴⁾ COM(2011) 21 z dne 26. januarja 2011.

⁽⁵⁾ COM(2011) 571 final z dne 20. septembra 2011.

⁽⁶⁾ V sklepih Evropskega sveta z dne 23. maja 2013 je bila potrjena potreba po postopni odpravi okolju in gospodarstvu škodljivih subvencij, vključno s subvencijami za fosilna goriva, da se spodbudijo naložbe v novo in inteligentno energetske infrastrukturo.

(7) Poleg tega so v časovnem okviru države članice pozvane, naj odpravijo vrzeli pri zagotavljanju koristi na podlagi zakonodaje Unije⁽⁷⁾. Da se prepreči okoljska škoda zaradi ukrepov državne pomoči, morajo države članice zlasti zagotoviti tudi skladnost z okoljsko zakonodajo Unije ter opraviti presojo vplivov na okolje, kadar to zahteva zakonodaja Unije, in zagotoviti vsa ustrezna dovoljenja.

(8) V sporočilu „Energija 2020 – Strategija za konkurenčno, trajnostno in zanesljivo oskrbo z energijo“⁽⁸⁾ v okviru vodilne pobude „Evropa, gospodarna z viri“ je že bilo ugotovljeno, da cilji zanesljivega, cenovno dostopnega in trajnostnega trga z energijo ne bodo doseženi brez nadgradnje električnih omrežij, zamenjave zastarelih obratov s konkurenčnimi in čistejšimi alternativami ter učinkovitejšo uporabo energije v celotni energetski verigi.

(9) Okvir za leto 2030 poziva k ambiciozni zavezi za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v skladu z načrtom za leto 2050. Doseganje tega cilja bi moralo temeljiti na stroškovno učinkovitem pristopu, pri čemer je treba državam članicam zagotoviti prožnost, da bodo lahko načrtovale tak prehod na nizkoogljično gospodarstvo, ki bo ustrezal njihovim specifičnim razmeram, ter spodbujati raziskovalno in inovacijsko politiko v podporo podnebnemu in energetskemu okviru za obdobje po letu 2020. Te smernice so v skladu s temi načeli in zagotavljajo temelj za okvir za leto 2030.

(10) Komisija v teh smernicah opredeljuje pogoje, pod katerimi se lahko energetska in okoljska pomoč štejeta za združljivi z notranjim trgom na podlagi člena 107(3)(c) Pogodbe.

(11) V sporočilu o posodobitvi področja državnih pomoči⁽⁹⁾ je Komisija napovedala tri cilje posodobitve nadzora državnih pomoči:

- (a) spodbujati trajnostno, pametno in vključujočo rast na konkurenčnem notranjem trgu;
- (b) osredotočiti predhodno preverjanje, ki ga izvaja Komisija, na primere pomoči z največjim vplivom na notranji trg, hkrati pa krepiti sodelovanje z državami članicami pri izvajanju pravil o državni pomoči;
- (c) racionalizirati pravila in zagotoviti hitrejšo sprejemanje odločitev.

(12) Komisija je v navedenem sporočilu zlasti pozvala k skupnemu pristopu pri reviziji različnih smernic in okvirov, ki bo temeljil na krepitvi notranjega trga, spodbujanju učinkovitejše javne porabe prek boljšega prispevka državne pomoči k ciljem skupnega interesa, strožjem preverjanju spodbujevalnega učinka, omejitvi pomoči na najmanjšo potrebno ter izogibanju možnim negativnim učinkom pomoči na konkurenco in trgovino. Pogoji združljivosti, kot so opredeljeni v teh smernicah, temeljijo na navedenih skupnih načelih ocenjevanja.

1. PODROČJE UPORABE IN OPREDELITEV POJMOV

1.1 Področje uporabe

(13) Te smernice se uporabljajo za državno pomoč, dodeljeno za cilje varstva okolja ali energetske cilje v vseh sektorjih, ki jih ureja Pogodba, če so ukrepi zajeti v oddelku 1.2. Uporabljajo se torej tudi za sektorje, za katere veljajo posebna pravila Unije o državni pomoči (promet⁽¹⁰⁾, premogovništvo, kmetijstvo, gozdarstvo ter ribištvo in akvakultura), razen če takšna posebna pravila določajo drugače.

⁽⁷⁾ Druga zakonodaja, kot je Direktiva 2009/28/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, spremembi in poznejši razveljavitvi direktiv 2001/77/ES in 2003/30/ES (UL L 140, 5.6.2009, str. 16) (v nadaljnjem besedilu: direktiva o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov), ki na primer v členu 17(1)–(8) vključuje zahteve glede trajnosti za biogoriva in nediskriminacije.

⁽⁸⁾ COM(2010) 639 z dne 10. novembra 2010.

⁽⁹⁾ COM(2012) 209 z dne 8. maja 2012.

⁽¹⁰⁾ Te smernice zlasti ne posegajo v Smernice Skupnosti o državnih pomočeh za prevoznike v železniškem prometu (UL C 184, 22.7.2008, str. 13). Smernice za železniški promet omogočajo različne oblike pomoči, vključno s pomočjo za zmanjšanje zunanjih stroškov železniškega prevoza. Takšna pomoč je obravnavana v oddelku 6.3 smernic za železniški promet, pri čemer je njen cilj upoštevati dejstvo, da se lahko z železniškim prevozom v primerjavi s konkurenčnimi načini prevoza prihrani zunanji stroški. Države članice lahko dodelijo pomoč za zmanjšanje zunanjih stroškov, če so izpolnjeni vsi pogoji iz oddelka 6.3 smernic za železniški promet in se pomoč dodeli brez diskriminacije.

(14) Na področjih kmetijstva ter ribištva in akvakulture se te smernice uporabljajo za pomoč za varstvo okolja, dodeljeno podjetjem, ki se ukvarjajo s predelavo in trženjem izdelkov, pod določenimi pogoji pa tudi podjetjem, ki se ukvarjajo s primarno proizvodnjo. Za te sektorje veljajo naslednji pogoji:

- (a) za podjetja, ki se ukvarjajo s predelavo in trženjem ribiških proizvodov, če se pomoč nanaša na stroške, ki so upravičeni v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 1198/2006⁽¹¹⁾ ali njeno naslednico⁽¹²⁾, je največja dovoljena intenzivnost pomoči višja stopnja pomoči, določena v teh smernicah, in stopnja pomoči, določena v navedeni uredbi;
- (b) na področju primarne kmetijske proizvodnje ter ukrepov, sofinanciranih iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRRP), in ukrepov pomoči za gozdarski sektor se te smernice uporabljajo samo v primerih, ko Smernice Skupnosti o državni pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju 2007–2013⁽¹³⁾, kakor so bile spremenjene ali nadomeščene, ne določajo nobenih posebnih pravil.
- (c) pri primarni proizvodnji v sektorju ribištva in akvakulture se te smernice uporabljajo samo v primerih, ko ne obstajajo posebne določbe v zvezi s pomočjo za varstvo okolja ali energetske cilje.

(15) Te smernice se ne uporabljajo za:

- (a) zasnovu in proizvodnjo okolju prijaznih izdelkov, strojev ali prevoznih sredstev, katerih cilj je obratovanje z manjšo količino naravnih virov, ter ukrepe, ki so bili sprejeti v obratih ali drugih proizvodnih enotah s ciljem izboljšati varnost ali higieno⁽¹⁴⁾;
- (b) financiranje okoljevarstvenih ukrepov, povezanih z infrastrukturo v zračnem, cestnem in železniškem prevozu ter prevozu po celinskih plovni poteh in pomorskem prevozu;
- (c) nasedle stroške, kakor so opredeljeni v Sporočilu Komisije o metodologiji za analizo državne pomoči v zvezi z naslednimi stroški⁽¹⁵⁾;
- (d) Državno pomoč za raziskave, razvoj in inovacije⁽¹⁶⁾, za katero veljajo pravila iz Okvira skupnosti za državno pomoč za raziskave in razvoj ter inovacije⁽¹⁷⁾;
- (e) Državna pomoč za ukrepe na področju biotske raznovrstnosti⁽¹⁸⁾.

(16) Okoljska in energetska pomoč se ne smeta dodeliti podjetjem v težavah, kakor so za namene teh smernic opredeljena v veljavnih Smernicah o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah⁽¹⁹⁾, kakor so bile spremenjene ali nadomeščene.

⁽¹¹⁾ Uredba Sveta (ES) št. 1198/2006 z dne 27. julija 2006 o Evropskem skladu za ribištvo (UL L 223, 15.8.2006, str. 1).

⁽¹²⁾ Glej predlog Komisije za Uredbo o Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, COM(2011) 804 final.

⁽¹³⁾ UL C 319, 27.12.2006, str. 1. To velja tudi za okvir, ki bo nadomestil smernice iz leta 2006, katerih veljavnost se izteče 31. decembra 2013.

⁽¹⁴⁾ Okoljska pomoč je na splošno manj izkrivljajoča in učinkovitejša, če se dodeli potrošniku/uporabniku okolju prijaznih izdelkov in ne proizvajalcu okolju prijaznega izdelka. Drug način za omogočanje informiranih odločitev potrošnikov/uporabnikov pri nakupih in povečanje povpraševanja po okolju prijaznih izdelkih je lahko uporaba okoljskih oznak in trditvev na izdelkih. Če so močne okoljske oznake in verodostojne okoljske trditve dobro zasnovane, pri čemer jih potrošniki prepoznajo, razumejo, jim zaupajo ter jih dojemajo kot pomembne, lahko postanejo močno orodje za usmerjanje in oblikovanje obnašanja (potrošnikov), da izbirajo okolju prijaznejše izdelke. Uporaba priznanega sistema označevanja/certificiranja z jasnimi merili in zunanjim preverjanjem (ki ga izvajajo tretje osebe) bo med najučinkovitejšimi načini, da podjetja potrošnikom in deležnikom pokažejo, da izpolnjujejo visoke okoljske standarde. Glede na navedeno Komisija v okvir teh smernic ni vključila posebnih pravil v zvezi s pomočjo za zasnovu in proizvodnjo okolju prijaznih izdelkov.

⁽¹⁵⁾ Komisija ga je sprejela 26. julija 2001 in o njem obvestila države članice z dopisom z referenčno številko SG(2001) D/290869 z dne 6. avgusta 2001.

⁽¹⁶⁾ Smernice določajo določajo bonus za projekte na področju ekoloških inovacij, ki so okolju zelo prijazni in pomenijo zelo inovativne naložbe.

⁽¹⁷⁾ UL C 323, 30.12.2006, str. 1.

⁽¹⁸⁾ Ta pomoč se lahko obravnava s predpisi za storitve splošnega gospodarskega pomena; glej zadevi SA.31243 (2012/N) in NN8/2009.

⁽¹⁹⁾ Sporočilo Komisije – Smernice Skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah (UL C 244, 1.10.2004, str. 2).

(17) Pri oceni pomoči za podjetje, ki je naslovnik neporavnane naloge za izterjavo na podlagi predhodnega sklepa Komisije, s katerim je bila pomoč razglašena za nezakonito in nezdružljivo z notranjim trgov, bo Komisija upoštevala znesek pomoči, ki ga je še treba izterjati⁽²⁰⁾.

1.2 Ukrepi pomoči, ki jih zajemajo te smernice

(18) Komisija je opredelila več okoljevarstvenih in energetskih ukrepov, za katere je lahko državna pomoč pod določenimi pogoji združljiva z notranjim trgov na podlagi člena 107(3)(c) Pogodbe, in sicer:

- (a) pomoč, ki presega standarde Unije ali zvišuje raven varstva okolja v primeru neobstoja standardov Unije (vključno s pomočjo za nakup novih transportnih vozil);
- (b) pomoč za predčasno prilagajanje na prihodnje standarde Unije;
- (c) pomoč za okoljske študije;
- (d) pomoč za sanacijo onesnaženih območij;
- (e) pomoč za energijo iz obnovljivih virov;
- (f) pomoč za ukrepe za energetska učinkovitost, vključno s soproizvodnjo ter daljinsko ogrevanje in hlajenje;
- (g) pomoč za učinkovito rabo virov, zlasti za ravnanje z odpadki;
- (h) pomoč za zajem, prevoz in shranjevanje CO₂ vključno s posameznimi elementi verige zajemanja in shranjevanja ogljika („CCS“);
- (i) pomoč v obliki znižanj ali oprostitvev okoljskih davkov;
- (j) pomoč v obliki znižanj finančne podpore za električno energijo iz obnovljivih virov;
- (k) pomoč za energetska infrastrukturo;
- (l) pomoč za ukrepe za zadostnost proizvodnje;
- (m) pomoč v obliki trgovanja z dovoljenji;
- (n) pomoč za preselitev podjetij.

1.3 Opredelitev pojmov

(19) V teh smernicah se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „varstvo okolja“ pomeni vse ukrepe, namenjene odpravi ali preprečevanju škode, ki jo fizičnemu okolju ali naravnim virom povzročajo lastne dejavnosti upravičenca, zmanjšanju tveganja take škode ali spodbujanju učinkovitejše uporabe naravnih virov, vključno z ukrepi za varčevanje z energijo in uporabo obnovljivih virov energije;
- (2) „energijska učinkovitost“ pomeni količino prihranjene energije, določeno z meritvijo in/ali oceno porabe pred izvedbo ukrepa za izboljšanje energijske učinkovitosti in po njej, ob zagotovljenih normalnih zunanjih pogojih, ki vplivajo na porabo energije;
- (3) „standard Unije“ pomeni:
 - (a) obvezni standard Unije, ki določa stopnje, ki jih je treba doseči v okoljskem smislu posameznih podjetij⁽²¹⁾, ali

⁽²⁰⁾ V zvezi s tem glej združeni zadevi T-244/93 in T-486/93, TWD Textilwerke Deggendorf GmbH proti Komisiji, Recueil 1995, str. II-2265, in obvestila Komisije – za učinkovito izvajanje odločb Komisije, ki od držav članic zahtevajo dosegov vračila nezakonite in nezdružljive državne pomoči, (UL C 272, 15.11.2007, str. 4).

⁽²¹⁾ Zato se standardi ali cilji, določeni na ravni Unije, ki so zavezujoči za države članice, ne pa tudi za posamezna podjetja, ne štejejo za „standarde Unije“.

(b) obveznost na podlagi Direktive 2010/75/EU⁽²²⁾ glede uporabe najboljše razpoložljive tehnologije in zagotavljanja, da ravni emisij onesnaževal niso višje kot v primeru uporabe najboljše razpoložljive tehnologije; za primere, ko so ravni emisij, povezane z najboljšo razpoložljivo tehnologijo, opredeljene v izvedbenih aktih, sprejetih na podlagi Direktive 2010/75/EU, se bodo za namen teh smernic uporabljale te ravni; kadar so te ravni izražene kot razpon, se bo uporabljala omejitev, pri kateri se prvič doseže najboljša razpoložljiva tehnologija;

- (4) „ekoinovacija“ pomeni vse oblike inovacijskih dejavnosti, ki imajo za posledico ali cilj bistveno izboljšanje varstva okolja, vključno z novimi proizvodnimi postopki, novimi proizvodi ali storitvami ter novimi metodami upravljanja in poslovnimi metodami, katerih uporaba ali izvajanje bo verjetno preprečilo ali bistveno zmanjšalo tveganja za okolje, onesnaževanje in druge negativne učinke zaradi uporabe virov skozi celotno življenjsko dobo povezanih dejavnosti.

Za namene te opredelitve se naslednje ne šteje za inovacije:

- i. manjše spremembe ali izboljšave;
 - ii. povečanje v proizvodnih ali storitvenih zmogljivostih z dodajanjem proizvodnih ali logističnih sistemov, ki so zelo podobni sistemom, ki so že v uporabi;
 - iii. spremembe poslovnih praks, organizacije delovnega mesta ali zunanjih odnosov, ki temeljijo na organizacijskih metodah, ki se že uporabljajo v podjetju;
 - iv. spremembe strategije upravljanja;
 - v. združitve in prevzemi;
 - vi. prenehanje uporabe postopka;
 - vii. preprosta kapitalska zamenjava ali razširitev;
 - viii. spremembe, ki izhajajo izključno iz sprememb cen faktorjev; prilagoditev strankam, redne sezonske in druge ciklične spremembe;
 - ix. trgovanje z novimi ali znatno izboljšanimi proizvodi;
- (5) „obnovljivi viri energije“ pomenijo naslednje obnovljive nefosilne vire energije: veter, sončno energijo, aerotermalno energijo, geotermalno in hidrotermalno energijo ter energijo oceanov, hidroelektrarne, biomaso, odlagališni plin, plin iz naprav za čiščenje odpadkov in biopline;
- (6) „biomasa“ pomeni biološko razgradljive dele proizvodov, odpadkov in ostankov v kmetijstvu (vključno s snovmi rastlinskega in živalskega izvora), gozdarstvu in z njima povezanih proizvodnih dejavnostih, vključno z ribištvo in akvakulturo, ter biopline in biološko razgradljive dele industrijskih in komunalnih odpadkov;
- (7) „biogorivo“ pomeni tekoče ali plinasto gorivo, namenjeno uporabi v prometu, proizvedeno iz biomase;
- (8) „tekoče biogorivo“ pomeni tekoče gorivo za energetske namene, razen za promet, tudi električno energijo in energijo za ogrevanje in hlajenje, proizvedeno iz biomase;
- (9) „trajnostno biogorivo“ pomeni biogorivo, ki izpolnjuje merila trajnosti, določena v členu 17 Direktive (ES) št. 2009/28 Evropskega parlamenta in Sveta o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov⁽²³⁾ ter vse njihove spremembe⁽²⁴⁾;
- (10) „mehanizem za sodelovanje“ pomeni mehanizem, ki izpolnjuje pogoje iz člena 6,7 ali 8 Direktive 2009/28/ES;
- (11) „energija iz obnovljivih virov energije“ pomeni energijo, ki jo proizvedejo obrati, ki uporabljajo samo obnovljive vire energije, ter delež v smislu kalorične vrednosti energije, ki jo iz obnovljivih virov energije proizvedejo mešani obrati, ki uporabljajo tudi klasične vire energije. Vključuje električno energijo iz obnovljivih virov, ki se uporablja za polnjenje sistemov za skladiščenje, vendar ne vključuje električne energije, proizvedene kot rezultat sistemov za skladiščenje;

⁽²²⁾ Direktiva 2010/75/EU z dne 24. novembra 2010 o industrijskih emisijah (celovito preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja), (UL L 334, 17.12.2010, str. 17).

⁽²³⁾ Direktiva 2009/28/ES Evropskega parlamenta in Sveta o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 140, 5.6.2009, str. 16).

⁽²⁴⁾ Trajnostna merila se uporabljajo tudi za tekoča biogoriva v skladu z Direktivo 2009/28/ES.

- (12) „soprodukcija“ ali sočasna proizvodnja toplotne in električne energije pomeni postopek istočasne proizvodnje toplotne in električne in/ali mehanske energije;
- (13) „soprodukcija z visokim izkoristkom“ pomeni soprodukcijo, ki ustreza opredelitvi soprodukcije z visokim izkoristkom iz člena 2(34) Direktive 2012/27/EU ⁽²⁵⁾;
- (14) „energijsko učinkovit sistem daljinskega ogrevanja in hlajenja“ pomeni sistem daljinskega ogrevanja in hlajenja, ki ustreza opredelitvi učinkovitega sistema daljinskega ogrevanja in hlajenja iz člena 2(41) in (42) Direktive 2012/27/EU ⁽²⁶⁾. Opredelitev pojma vključuje proizvodne obrate ogrevanja/hlajenja in omrežje (vključno s povezanimi objekti), potrebno za distribucijo toplote/hlajenja iz proizvodnih enot do strankinih prostorov;
- (15) „okoljski davek“ pomeni davek, katerega posebna davčna osnova ima jasen negativen vpliv na okolje ali s katerim se poskušajo obdavčiti določene dejavnosti, blago ali storitve, da bi bili okoljski stroški lahko vključeni v njihovo ceno in/ali da bi se proizvajalci in potrošniki usmerili na dejavnosti, ki bolj spoštujejo okolje;
- (16) „najnižja raven obdavčitve Unije“ pomeni najnižjo raven obdavčitve, ki je predvidena v zakonodaji Unije, za energente in električno energijo pa pomeni najnižjo raven obdavčitve, določeno v Prilogi I k Direktivi Sveta 2003/96/ES ⁽²⁷⁾;
- (17) „malo ali srednje podjetje“ (v nadaljnjem besedilu: MSP) pomeni podjetje, ki izpolnjuje pogoje, določene v priporočilu Komisije z dne 6. maja 2003 o opredelitvi mikro, malih in srednjih podjetij ⁽²⁸⁾;
- (18) „veliko podjetje“ pomeni podjetje, ki ni zajeto v opredelitvi MSP;
- (19) „individualna pomoč“ pomeni pomoč, dodeljeno na podlagi sheme ali kot *ad hoc* pomoč;
- (20) „intenzivnost pomoči“ pomeni bruto znesek pomoči, izražen v odstotku upravičenih stroškov; uporabiti je treba zneske pred kakršnim koli odbitkom davkov ali drugih dajatev, kadar se pomoč dodeli v obliki, ki niso nepovratna sredstva; znesek pomoči mora biti enak bruto ekvivalentu nepovratnih sredstev pomoči; pomoč, plačljivo v več obrokih, je treba izračunati v vrednosti v času dodelitve; obrestna mera, ki se uporabi pri diskontiranju in za izračun zneska pomoči v ugodnem posojilu, mora biti referenčna obrestna mera, ki se uporablja v času odobritve nepovratnih sredstev; intenzivnost pomoči se izračuna na upravičenca;
- (21) „ugodnost poslovanja“ za namene izračuna upravičenih stroškov pomeni zlasti privarčevane stroške ali dodatno pomožno proizvodnjo, neposredno povezano z dodatno naložbo za varstvo okolja, in, kadar je to primerno, ugodnosti, ki izhajajo iz drugih podpornih ukrepov, ne glede na to, ali pomenijo državno pomoč ali ne, vključno s pomočjo za tekoče poslovanje, dodeljeno za enake upravičene stroške, zagotovljene s pomočjo cenami ali drugimi podpornimi ukrepi;
- (22) „strošek poslovanja“ za namene izračuna upravičenih stroškov pomeni zlasti dodatne proizvodne stroške, kot so stroški vzdrževanja, ki izhajajo iz dodatne naložbe za varstvo okolja;
- (23) „opredmeteno sredstvo“ za namene izračuna upravičenih stroškov pomeni naložbe v zemljišča, ki so nujno potrebne za izpolnjevanje okoljskih ciljev, naložbe v objekte, obrate in opremo, namenjene zmanjševanju ali odpravljanju onesnaževanja in z njim povezanih motečih vplivov, ter naložbe za prilagajanje proizvodnih metod, ki bodo prispevale k varstvu okolja;
- (24) „neopredmetena sredstva“ pomeni, za namene izračuna upravičenih stroškov, stroške za prenos tehnologije z nakupom operativnih licenc ali patentiranega in nepatentiranega znanja in izkušenj, če so ti stroški v skladu z naslednjimi pogoji:
- (a) morajo se šteti za amortizacijska sredstva;
- (b) nakup mora biti opravljen po tržnih pogojih od podjetja, nad katerim kupec nima neposrednega ali posrednega nadzora;

⁽²⁵⁾ Direktiva 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetski učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/ES in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/8/ES in 2006/32/ES (UL L 315, 14.11.2012, str. 1).

⁽²⁶⁾ UL L 315, 14.11.2012, str. 1.

⁽²⁷⁾ Direktiva Sveta 2003/96/ES z dne 27. oktobra 2003 o prestrukturiranju okvira Skupnosti za obdavčitev energentov in električne energije (UL L 283, 31.10.2003, str. 51).

⁽²⁸⁾ UL L 124, 20.5.2003, str. 36.

- (c) všteti morajo biti v sredstva podjetja in ostanejo v podjetju prejemnika pomoči, kjer se uporabljajo vsaj pet let; če se neopredmeteno sredstvo v navedenih petih letih proda, je treba prihodek od prodaje odšteti od upravičenih stroškov, znesek pomoči pa je treba, če je primerno, v celoti ali delno vrniti;
- (25) „internalizacija stroškov“ pomeni načelo, da je treba vse stroške, povezane z varstvom okolja, vključiti v proizvodne stroške podjetja, ki onesnažuje;
- (26) „onesnaževalec“ pomeni osebo, ki neposredno ali posredno škoduje okolju ali ki ustvarja pogoje za takšno onesnaževanje ⁽²⁹⁾;
- (27) „onesnaževanje“ pomeni škodo, ki jo povzroči onesnaževalec s tem, da neposredno ali posredno škoduje okolju ali ustvarja pogoje za takšno onesnaževanje fizičnega okolja ali naravnih virov;
- (28) „načelo onesnaževalec plača“ pomeni, da mora stroške ukrepov za boj proti onesnaževanju nositi onesnaževalec, ki povzroča onesnaževanje;;
- (29) „onesnaženo območje“ pomeni območje, na katerem je potrjena prisotnost nevarnih snovi, ki jo je povzročil človek, do take stopnje, da predstavlja precejšnje tveganje za zdravje ljudi ali okolje, ob upoštevanju trenutne in odobrene prihodnje uporabe zemljišča;
- (30) „ad hoc pomoč“ pomeni pomoč, ki ni dodeljena na podlagi sheme pomoči;
- (31) „energetska infrastruktura“ pomeni vsako fizično opremo ali objekt, ki se nahaja v Uniji ali ki povezuje Unijo z eno ali več tretjih držav ter spada v naslednje kategorije:
- (a) za električno energijo:
- (i) infrastruktura za prenos, kakor je opredeljena v členu 2(3) Direktive 2009/72/ES ⁽³⁰⁾;
 - (ii) infrastruktura za distribucijo, kakor je opredeljena v členu 2(5) Direktive 2009/72/ES ⁽³⁰⁾;
 - (iii) infrastruktura za skladiščenje električne energije, ki je opredeljena kot skladišča za stalno ali začasno shranjevanje električne energije v nadzemni ali podzemni infrastrukturi ali v geoloških skladiščnih lokacijah, če so neposredno povezana z visokonapetostnimi daljnovodi, načrtovanimi za napetost vsaj 110 kV;
 - (iv) kakršna koli oprema ali naprava, ki je bistvena za sisteme iz točk (i) do (iii) za varno, zanesljivo in učinkovito delovanje, vključno s sistemi zaščite, spremljanja in nadzora, na vseh ravneh napetosti in razdelilno-transformatorskih postaj;
 - (v) inteligentna omrežja, opredeljena kot vsaka oprema, daljnovod, kabel ali naprava na ravni prenosa in distribucije pri nizki in srednji napetosti za dvosmerno digitalno komunikacijo v realnem času ali čim bolj realnem času, interaktivno in inteligentno spremljanje ter upravljanje proizvodnje, prenosa, distribucije in porabe električne energije v elektroenergetskem omrežju za razvoj omrežja, ki učinkovito povezuje ravnanje in dejanja vseh z njim povezanih uporabnikov – proizvajalcev, odjemalcev in subjektov, ki opravljajo obe nalogi – da se zagotovi ekonomsko učinkovit, trajnosten elektroenergetski sistem z majhnimi izgubami ter visoko stopnjo kakovosti in zanesljivosti oskrbe in varnosti;
- (b) za plin:
- (i) plinovodi za prenos in distribucijo zemeljskega plina in bioplina, ki so del omrežja, razen visokotlačnih plinovodov, ki se uporabljajo za distribucijo zemeljskega plina po pridobivalnem cevovodnem omrežju;
 - (ii) podzemna skladišča, povezana z visokotlačnimi plinovodi iz točke (i);

⁽²⁹⁾ Priporočilo Sveta z dne 3. marca 1975 o razporejanju stroškov in ukrepih organov oblasti za okoljske zadeve (UL L 194, 25.7.1975, str. 1).

⁽³⁰⁾ Direktiva 2009/72/ES z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z električno energijo, UL L 211, 14.8.2009, str. 55.

- (iii) naprave za sprejem, skladiščenje in ponovno uplinjanje ali raztezanje za utekočinjeni zemeljski plin (LNG) ali stisnjeni zemeljski plin (CNG); ter
 - (iv) vsaka oprema ali naprava, ki je bistvena za varno, zanesljivo in učinkovito delovanje sistema ali ki omogoča dvosmerno zmogljivost, vključno s kompresorskimi postajami;
- (c) za nafto:
- (i) naftovodi za prenos surove nafte;
 - (ii) črpalne postaje in skladišča, ki so potrebni za delovanje naftovodov za surovo nafto;
 - (iii) vsaka oprema ali naprava, ki je bistvena za pravilno, zanesljivo in učinkovito delovanje zadevnega sistema, vključno s sistemi zaščite, spremljanja in nadzora ter napravami za povratni tok;
- (d) za CO₂: omrežje cevovodov, vključno s pripadajočimi kompresorskimi postajami za transport CO₂ na območje shranjevanja, z namenom, da se CO₂ vbrizga v podzemne geološke formacije za trajno skladiščenje;
- (32) „likvidnostna vrzel“ pomeni razliko med pozitivnimi in negativnimi denarnimi tokovi v obdobju trajanja naložbe, diskontirano na njihovo tekočo vrednost (običajno z uporabo stroška kapitala);
- (33) „zajemanje in shranjevanje ogljikovega dioksida“ ali „CCS“ pomeni niz tehnologij za zajemanje ogljikov dioksid (CO₂) iz industrijskih obratov na podlagi fosilnih goriv in biomase, vključno z elektrarnami, prevoz na ustrezno mesto za shranjevanje in vbrizgavanje CO₂ v podvodne geološke formacije z namenom trajnega shranjevanja CO₂;
- (34) „zadostnost proizvodnje“ pomeni raven proizvedene zmogljivosti, ki se šteje kot zadostna za izpolnitev potreb v državi članici v katerem koli obdobju, na podlagi uporabe konvencionalnega statističnega kazalnika, kot ga uporabljajo organizacije, ki po presoji institucij Unije opravljajo bistveno vlogo pri vzpostavljanju enotnega trga z električno energijo, na primer ENTSO-E;
- (35) „proizvajalec“ pomeni podjetje, ki proizvaja električno energijo za komercialne namene;
- (36) „ukrep za zadostnost proizvodnje“ pomeni mehanizem, katerega namen je zagotoviti, da se na nacionalni ravni doseže določena raven zadostnosti proizvodnje;
- (37) „bilančna odgovornost“ pomeni odgovornost za odklone med proizvodnjo, porabo in tržnimi posli stranke, odgovorne za izravnavo, v danem obdobju izravnave neravnovesij;
- (38) „standardna bilančna odgovornost“ pomeni nediskriminatorno bilančno odgovornost ne glede na tehnologijo, v okviru katere noben proizvajalec ni izvzet iz te odgovornosti;
- (39) „stranka, odgovorna za izravnavo“ pomeni udeleženca na trgu ali njegovega izbranega predstavnika, ki je odgovoren za njegova neravnovesja;
- (40) „neravnovesja“ pomenijo odklone med proizvodnjo, porabo in trgovinskimi posli stranke, odgovorne za izravnavo, v danem obdobju izravnave neravnovesij;
- (41) „izravnavo neravnovesij“ pomeni mehanizem plačilnega prometa, namenjen izterjavi stroškov izravnave, ki se uporablja za neravnovesja strank, odgovornih za izravnavo;
- (42) „obdobje izravnave neravnovesij“ pomeni časovna obdobja, ki se uporabljajo za izračun neravnovesij strank, odgovornih za izravnavo;

- (43) „konkurenčen postopek zbiranja ponudb“ pomeni nediskriminatoren postopek zbiranja ponudb, ki omogoča sodelovanje zadostnega števila podjetij in v okviru katerega se pomoč dodeli na podlagi prve ponudbe, ki jo predloži ponudnik, ali poravnalne cene. Poleg tega je proračun ali obseg v zvezi s postopkom zbiranja ponudb omejen, tako da vsi ponudniki ne morejo prejeti pomoči;
- (44) „začetek del“ pomeni bodisi začetek gradbenih del v okviru naložbe bodisi prvo trdno zavezo za naročilo opreme ali drugo zavezo, po kateri naložbe ni mogoče več preklicati, če slednja nastopi pred začetkom gradbenih del. Nakup zemljišča in pripravljalna dela, kot je pridobivanje dovoljenj in izvajanje predhodnih študij izvedljivosti, se ne štejejo za začetek del. Pri prevzemih „začetek del“ pomeni trenutek pridobitve sredstev, neposredno povezanih s prevzetim podjetjem;
- (45) „demonstracijski projekt“ pomeni projekt, ki demonstrira tehnologijo kot prvo svoje vrste v Uniji in predstavlja pomembno inovacijo, ki bistveno presega najsodobnejšo tehnologijo;
- (46) „območja, ki prejemajo pomoč“ pomeni območja, določena v odobreni karti regionalne pomoči za obdobje od 1. julija 2014 do 31. decembra 2020 v skladu s členom 107 (3) (a) in (c) Pogodbe;
- (47) „karta regionalne pomoči“ pomeni seznam območij, ki jih država članica določi v skladu s pogoji iz Smernic o regionalni državni pomoči za obdobje 2014–2020⁽³¹⁾.

2. OKOLJSKA IN ENERGETSKA POMOČ, KI JO JE TREBA PRIGLASITI

(20) Za individualno pomoč, dodeljeno na podlagi sheme pomoči, velja obveznost priglasitve v skladu s členom 108(3) Pogodbe, če pomoč presega naslednje pragove⁽³²⁾ za priglasitev in se ne dodeli na podlagi konkurenčnega postopka zbiranja ponudb:

- (a) pomoč za naložbe: kadar znesek pomoči presega 15 milijonov EUR za eno podjetje;
- (b) pomoč za tekoče poslovanje za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov in/ali soproizvodnjo toplote iz obnovljivih virov: kadar je pomoč dodeljena obratom za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov na lokacijah, kjer zmogljivost proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov presega 250 megavatov (MW) na vsaki lokaciji;
- (c) pomoč za tekoče poslovanje za proizvodnjo biogoriva: kadar je pomoč dodeljena obratom za proizvodnjo biogoriva na lokacijah, kjer proizvodnja na podlagi pomoči presega 150 000 ton (t) na leto;
- (d) pomoč za tekoče poslovanje za obrate za soproizvodnjo: kadar je pomoč dodeljena obratu za soproizvodnjo z zmogljivostjo soproizvodnje električne energije na podlagi pomoči, ki presega 300 MW; pomoč za proizvodnjo toplote s soproizvodnjo bo ocenjena v okviru priglasitve na podlagi električne zmogljivosti;
- (e) pomoč za energetska infrastrukturo: kadar znesek pomoči presega 50 milijonov EUR za eno podjetje na naložbeni projekt;
- (f) pomoč za zajemanje in shranjevanje ogljika: kadar znesek pomoči presega 50 milijonov EUR na naložbeni projekt;
- (g) pomoč v obliki ukrepa za zadostnost proizvodnje: kadar znesek pomoči presega 15 milijonov EUR na podjetje.

(21) Za oprostitve in znižanja okoljskih davkov ter oprostitve financiranja energije iz obnovljivih virov, zajete v oddelku 3.7, ne bodo veljali pogoji za posamično priglašeno pomoč. Vendar bo pomoč, dodeljena v obliki davčne pomoči, ki ni zajeta v oddelku 3.7 teh smernic, predmet posamične ocene, če bodo preseženi pragovi iz navedenega oddelka. To velja ne glede na to, ali je posamezen upravičenec hkrati upravičen do oprostitve ali znižanja davka v skladu z oddelkom 3.7.

⁽³¹⁾ UL C 209, 23.7.2013, str. 1.

⁽³²⁾ Pri izračunu meje zmogljivosti je treba za vsak projekt upoštevati skupno zmogljivost enot, ki so upravičene do pomoči.

(22) Te smernice določajo merila združljivosti za sheme pomoči ter individualno pomoč za varstvo okolja in energetske cilje, za katere velja obveznost priglasitve v skladu s členom 108(3) Pogodbe.

3. OCENA ZDRUŽLJIVOSTI NA PODLAGI ČLENA 107(3)(C) POGODBE

(23) Državna pomoč za okoljevarstvene in energetske cilje se šteje za združljivo z notranjim trgov v smislu člena 107(3)(c) Pogodbe, če na podlagi skupnih načel ocenjevanja iz tega poglavja zagotavlja večji prispevek k okoljskim ali energetskim ciljem Unije, ne da bi spreminjala trgovinske pogoje v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi. Posebne omejitve za območja, ki prejemajo pomoč, se bodo upoštevali.

(24) V tem poglavju je pojasnjeno, kako bo Komisija uporabljala skupna načela ocenjevanja iz oddelka 3.1 pri ocenjevanju ukrepov pomoči, ki spadajo na področje uporabe teh smernic; poleg tega so v tem poglavju, kadar je primerno, določeni posebni pogoji za individualno pomoč (ki se dodeli na podlagi sheme ali kot *ad hoc* pomoč).

(25) V oddelku 3.2 so določeni splošni pogoji združljivosti, ki veljajo za vse ukrepe pomoči, ki spadajo na področje uporabe teh smernic, razen če posebni oddelki poglavja 3 določajo ali spreminjajo te splošne pogoje združljivosti. Zato se oddelek 3.2 uporablja zlasti za naslednje ukrepe, ki niso vključeni v posebne oddelke poglavja 3:

- (a) pomoč za okoljske študije;
- (b) pomoč za sanacijo onesnaženih območij;
- (c) pomoč za podjetja, ki presegajo standarde Unije ali zvišujejo raven varstva okolja v primeru neobstoja standardov Unije;
- (d) pomoč za predčasno prilagajanje na prihodnje standarde Unije.

3.1 Skupna načela ocenjevanja

(26) Pri oceni, ali se priglašen ukrep pomoči lahko šteje za združljivega z notranjim trgov, Komisija na splošno analizira, ali zasnova ukrepa pomoči zagotavlja, da pozitiven učinek pomoči pri doseganju cilja skupnega interesa presega morebitne negativne učinke na trgovino in konkurenco.

(27) Sporočilo o posodobitvi področja državnih pomoči z dne 8. maja 2012⁽³³⁾ je pozvalo k opredelitvi in določitvi skupnih načel, ki se uporabljajo za oceno združljivosti vseh ukrepov pomoči, ki jih izvaja Komisija. V ta namen bo Komisija ukrep državne pomoči štela za združljiv z notranjim trgov le, če izpolnjuje vsa naslednja merila:

- (a) prispevek k natančno opredeljenemu cilju skupnega interesa: ukrep državne pomoči je namenjen cilju skupnega interesa v skladu s členom 107(3) Pogodbe (oddelek 3.2.1);
- (b) potreba po posredovanju države: ukrep državne pomoči je usmerjen v razmere, v katerih lahko pomoč vodi do velikega izboljšanja, ki ga trg ne more doseči sam, na primer z odpravo dobro opredeljene tržne nepopolnosti; (oddelek 3.2.2);
- (c) ustreznost ukrepa pomoči: predlagani ukrep pomoči je ustrezen instrument politike za uresničevanje cilja skupnega interesa (oddelek 3.2.3);
- (d) spodbujevalni učinek: pomoč spremeni ravnanje zadevnega podjetja tako, da se začne ukvarjati z dodatno dejavnostjo, ki je ne bi izvajalo brez pomoči oziroma bi jo izvajalo na omejen ali drugačen način; (oddelek 3.2.4);
- (e) sorazmernost pomoči (pomoč, omejena na najnižjo raven): pomoč je omejena na najmanjši znesek, ki je potreben za spodbuditev dodatnih naložb ali dejavnosti na zadevnem področju; (oddelek 3.2.5);

⁽³³⁾ COM(2012) 0209 final z dne 8. maja 2012.

(f) izogibanje neupravičenim negativnim učinkom na konkurenco in trgovino med državami članicami: negativni učinki pomoči so dovolj omejeni, da je skupno ravnovesje ukrepa pozitivno (oddelek 3.2.6);

(g) preglednost pomoči: države članice, Komisija, gospodarski subjekti in javnost imajo enostaven dostop do vseh ustreznih aktov in informacij o dodeljeni pomoči (oddelek 3.2.7).

(28) Za določene kategorije shem se lahko dodatno zahteva naknadno vrednotenje, kot je opisano v poglavju 4. V teh primerih lahko Komisija omeji trajanje zadevnih shem (običajno na štiri leta ali manj) z možnostjo naknadne ponovne priglasitve njihovega podaljšanja.

(29) Če ukrep državne pomoči ali pogoji, ki zanj veljajo, vključno z načinom financiranja, kadar je ta njegov sestavni del, neizogibno povzročajo kršitev prava Unije, pomoči ni mogoče razglasiti za združljivo z notranjim trgov (34). Tako mora biti denimo na področju energetike vsaka dajatev, ki je namenjena financiranju ukrepa državne pomoči, skladna zlasti s členoma 30 in 110 Pogodbe (35).

3.2 Splošne določbe o združljivosti

3.2.1 Prispevek k cilju skupnega interesa

3.2.1.1 Splošni pogoji

(30) Splošni cilj okoljske pomoči je zvišati raven varstva okolja v primerjavi z ravno, ki bi bila dosežena brez pomoči. S strategijo Evropa 2020 so bili zlasti določeni splošni in posamični cilji za trajnostno rast, da se spodbudi prehod na konkurenčno nizkoogljično gospodarstvo, gospodarno z viri. Za nizkoogljično gospodarstvo s pomembnim deležem spremenljive energije iz obnovljivih virov je potrebna prilagoditev energetskega sistema in zlasti znatne naložbe v energetska omrežja (36). Glavni cilj pomoči v energetskega sektorju je zagotoviti konkurenčen, trajnosten in zanesljiv energetski sistem na dobro delujočem trgu Unije z energijo (37).

(31) Države članice, ki nameravajo dodeliti okoljsko ali energetsko pomoč, bodo morale natančno opredeliti zastavljeni cilj in pojasniti, kako naj bi ukrep prispeval k temu cilju. Pri uvedbi ukrepa, ki se sofinancira iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov, lahko države članice pri navajanju zastavljenih okoljskih ali energetskih ciljev uporabijo utemeljitve v ustreznih operativnih programih.

(32) Okoljske študije lahko prispevajo k doseganju skupnega cilja, kadar so neposredno povezane z naložbami, upravičenimi v skladu s temi smernicami, tudi če se na podlagi ugotovitev pripravljalne študije obravnavana naložba ne izvede.

3.2.1.2 Dodatni pogoji za pomoč, ki jo je treba priglasiti posamično

(33) Država članica lahko za dokazovanje, da pomoč, ki jo je treba priglasiti posamično, zvišuje raven varstva okolja, kolikor je to mogoče kvantitativno opredeliti, uporabi različne kazalnike, zlasti:

(a) *tehnologije za zmanjševanje emisij*: količina toplogrednih plinov ali onesnaževal, ki se trajno ne izpuščajo v ozračje (kar pomeni manjši prispevek emisij iz fosilnih goriv);

(34) Glej zadevo C-156/98 Nemčija proti Komisiji, Recueil 2000, str. I-6857, odstavek 78, in zadevo C-333/07, Régie Networks proti Rhone Alpes Bourgogne, ZOdl. 2008, str. I-10807, točke 94 – 116. Na področju energetike glej tudi združeni zadevi C-128/03 in C-129/03, AEM in AEM Torino, ZOdl. 2005, str. I-2861, točke 38–51.

(35) Zadeva C-206/06, Essent, ZOdl. 2008, str. I-5497, točke 40–59. Glede uporabe členov 30 in 110 Pogodbe v zvezi s shemami trgovanja s certifikati glej Sklep Komisije C(2009) 7085 z dne 17. septembra 2009, državna pomoč N 437/2009 – Shema pomoči za spodbujanje proizvodnje v Romuniji, (UL C 31, 9.2.2010, str. 8), uvodne izjave 63–65.

(36) COM(2011) 112 final, „Načrt za prehod na konkurenčno gospodarstvo z nizkimi emisijami ogljika“; COM(2011) 571 final, „Časovni okvir za Evropo, gospodarno z viri“.

(37) COM(2010) 639 final, sporočilo „Energija 2020“.

(b) *obstoječi standardi Unije*: absolutna vrednost in relativni obseg zvišanja ravni varstva okolja, ki presega standard, tj. zmanjšanje onesnaževanja, ki brez državne pomoči ne bi bilo doseženo;

(c) *prihodnji standardi Unije*: hitrejša uvedba prihodnjih standardov, tj. predčasno zmanjšanje onesnaževanja.

3.2.2 Potreba po posredovanju države

3.2.2.1 Splošni pogoji

(34) Čeprav na splošno velja, da konkurenčni trgi zagotavljajo učinkovite rezultate glede cen, proizvodnje in rabe virov, se lahko v primeru nedelovanja trga⁽³⁸⁾ s posredovanjem države poveča učinkovitost delovanja trgov. Z ukrepi državne pomoči je pod nekaterimi pogoji mogoče odpraviti nedelovanje trga in s tem prispevati k doseganju skupnega cilja, kadar trg sam ne more doseči učinkovitega rezultata. Pri oceni, ali je državna pomoč učinkovita za doseganje cilja, je najprej treba proučiti in opredeliti težavo, ki jo je treba obravnavati. Državna pomoč mora biti usmerjena v primere, ko lahko pomoč zagotovi pomembno izboljšavo, ki je trg sam ne more doseči.

(35) Za določitev smernic, ki zagotavljajo, da bo z ukrepi pomoči skupni cilj dosežen, morajo države članice opredeliti nedelovanje trga, ki ovira višjo raven varstva okolja ali dobro delujoč, zanesljiv, cenovno dostopen in trajnosten notranji trg z energijo. Oblike nedelovanja trga, ki so povezane z okoljskimi in energetskimi cilji, so lahko različne ali podobne, vendar lahko preprečijo optimalne učinke ter povzročijo neučinkovite rezultate iz naslednjih razlogov:

(a) **Negativni zunanji učinki**: pri ukrepih okoljske pomoči so ti učinki najobičajnejši in so posledica neustrezno določene cene onesnaževanja, kar pomeni, da zadevno podjetje ne krije vseh stroškov onesnaževanja. V tem primeru podjetja, ki delujejo v lastnem interesu, nimajo zadostnih spodbud, da bi pri odločanju o posamezni tehnologiji ali na ravni proizvodnje upoštevala negativne zunanje učinke, ki so posledica proizvodnje. To pomeni, da so stroški proizvodnje, ki jih krije podjetje, nižji od stroškov, ki jih krije družba. Zato podjetja običajno nimajo zadostnih spodbud za znižanje ravni onesnaževanja, ki ga povzročajo, ali za sprejetje posameznih ukrepov za varstvo okolja.

(b) **Pozitivni zunanji učinki**: ker bodo poleg vlagatelja del koristi od naložbe imeli tudi drugi udeleženci na trgu, bodo podjetja vlagala premalo. Pozitivni zunanji učinki se lahko na primer pojavijo pri naložbah v ekoinovacije⁽³⁹⁾, stabilnost sistema, nove in inovativne tehnologije obnovljivih virov energije ter inovativne ukrepe za uravnoteženje povpraševanja in ponudbe ali pri energetskih infrastrukturah ali ukrepih za zadostnost proizvodnje, od katerih imajo koristi mnoge države članice (ali večje število potrošnikov).

(c) **Asimetrične informacije**: običajno se pojavijo na trgih v primeru neskladnosti med informacijami, ki so na voljo eni strani trga, in informacijami, ki so na voljo drugi strani trga. Takšen položaj lahko na primer nastane, kadar zunanji finančni vlagatelji nimajo informacij glede pričakovanih donosov projekta in tveganj v zvezi s projektom. Pojavijo se lahko tudi pri sodelovanju na področju čezmejne infrastrukture, kjer ima ena stran manj informacij kot druga. Čeprav tveganja ali negotovost sama po sebi ne povzročajo nedelovanja trga, je problem asimetričnih informacij povezan s stopnjo takih tveganj in negotovosti. Oboje je običajno večje pri okoljskih naložbah, za katere je značilno daljše obdobje amortizacije. To lahko povzroči večjo osredotočenost na kratkoročnejše naložbe, ki se lahko zaradi pogojev financiranja za takšne naložbe, zlasti za MSP, še poveča.

⁽³⁸⁾ Izraz „nedelovanje trga“ se nanaša na okoliščine, v katerih trgi, če so prepuščeni sami sebi, ne morejo prinesiti učinkovitih rezultatov.

⁽³⁹⁾ Značilni primeri pozitivnih zunanjih učinkov so ukrepi za večjo zaščito narave ali biotske raznovrstnosti, za zagotavljanje ekosistemskih storitev ali zunanjih učinkov s pomočjo splošnega usposabljanja.

- (d) **Neuspešno usklajevanje:** prepreči lahko razvoj projekta ali njegovo učinkovito zasnovanje zaradi različnih interesov in spodbud vlagateljev (tako imenovanih ločenih spodbud), stroškov sklepanja pogodb, negotovosti glede skupnega rezultata in učinkov omrežja, na primer neprekinjene dobave električne energije. Do neuspešnega usklajevanja lahko na primer pride v odnosu med lastnikom zgradbe in najemnikom glede uporabe energetske učinkovitih rešitev. Težave z obveščanjem lahko še dodatno zaostrijo probleme pri usklajevanju, zlasti kadar gre za asimetrične informacije. Problemi pri usklajevanju lahko nastanejo tudi zaradi potrebe po doseganju določene kritične mase, preden je zagon projekta tržno privlačen, kar je lahko zlasti pomembno pri (čezmejnih) infrastrukturnih projektih.

(36) Samo nedelovanje trga v določenem kontekstu ni zadosten razlog za posredovanje države. Zlasti so lahko že vzpostavljene druge politike in ukrepi, ki so namenjeni obravnavi ugotovljenih oblik nedelovanja trga. Primeri tega so sektorski predpisi, obvezni standardi glede onesnaževanja, mehanizmi določanja cen, kot je sistem Unije za trgovanje z emisijami, ter davki na ogljikov dioksid. Dodatni ukrepi, vključno z državno pomočjo, so lahko usmerjeni samo na preostalo nedelovanje trga, tj. nedelovanje trga, ki ga navedene druge politike in ukrepi ne obravnavajo. Pomembno je tudi dokazati, na kakšen način državna pomoč krepi druge politike in ukrepe, ki se že izvajajo in so usmerjeni v odpravo istega nedelovanja trga. Zato je potreba po državni pomoči slabše utemeljena, če je v nasprotju z drugimi politikami, ki so namenjene odpravi istega nedelovanja trga.

(37) Komisija bo štela, da je pomoč potrebna, če država članica dokaže, da je pomoč učinkovito usmerjena v (preostalo) nedelovanje trga, ki še ni obravnavano.

3.2.2.2 Dodatni pogoji za pomoč, ki jo je treba priglasiti posamično

(38) Kljub obstoju nedelovanja trga ter dejstvu, da so ukrepi pomoči načeloma lahko zasnovani tako, da so usmerjeni v učinkovit rezultat na trgu, tako nedelovanje trga ne vpliva nujno na vsa zadevna podjetja v enaki meri. Zato bo Komisija za individualno pomoč, ki jo je treba priglasiti, ocenila specifično potrebo po pomoči v konkretnem primeru. Država članica mora dokazati, da je nedelovanje trga v primeru posamezne dejavnosti, ki ji je namenjena pomoč, še vedno prisotno in da je pomoč učinkovito usmerjena v reševanje zadevnega nedelovanja trga.

(39) Glede na obravnavane določene tržne nepopolnosti bo Komisija upoštevala naslednje dejavnike:

- (a) ali drugi ukrepi politike, zlasti obstoj okoljskih ali drugih standardov Unije, sistem Unije za trgovanje z emisijami ali okoljski davki, že ustrezno obravnavajo nedelovanje trga;
- (b) ali je potrebno posredovanje države ob upoštevanju stroškov uvedbe nacionalnih standardov za upravičenca do pomoči ob odsotnosti pomoči v primerjavi s stroški uvedbe navedenih standardov za glavne konkurente upravičenca do pomoči ali njihovo odsotnostjo;
- (c) v primeru neuspešnega usklajevanja število podjetij, ki morajo sodelovati, različne interese med sodelujočimi strankami in težave pri usklajevanju sodelovanja v praksi, kot so jezikovna vprašanja, občutljivost informacij in neusklajeni standardi.

3.2.3 Ustreznost pomoči

(40) Predlagani ukrep pomoči mora biti ustrezen instrument za obravnavo zadevnega cilja politike. Ukrep pomoči se ne šteje za združljivega z notranjim trgov, če je enak pozitiven prispevek k skupnemu cilju mogoče doseči z drugimi, manj izkrivljajočimi instrumenti politike ali drugimi, manj izkrivljajočimi vrstami instrumentov pomoči.

3.2.3.1 Ustreznost glede na druge instrumente politike

(41) Državna pomoč ni edini instrument politike, ki ga imajo države članice na voljo za spodbujanje višje ravni varstva okolja ali za vzpostavitev dobro delujočega, zanesljivega, cenovno dostopnega in trajnostnega evropskega trga z energijo. Upoštevati je treba, da je navedena cilja morda mogoče doseči z drugimi, ustrežnejšimi instrumenti. Najpomembnejša orodja za doseg okoljskih in energetskih ciljev so regulacija in tržni instrumenti. Tudi mehki instrumenti, kot so prostovoljni znaki za okolje in razširjanje okolju prijaznih tehnologij, imajo lahko pomembno vlogo pri doseganju višje ravni varstva okolja.

(42) Različni ukrepi za odpravo enake oblike nedelovanja trga se lahko med seboj izključujejo. To velja v primerih, ko je uveden učinkovit tržni mehanizem, ki je posebej namenjen obravnavi problema zunanjih učinkov. Dodaten podporni ukrep za odpravo enakega nedelovanja trga bi lahko zmanjšal učinkovitost tržnega mehanizma.

(43) Različni ukrepi za odpravo različnih oblik nedelovanja trga so si lahko med seboj tudi nasprotujoči. Ukrep, ki obravnava problem zadostnosti proizvodnje, je treba uravnotežiti z okoljskim ciljem postopne odprave okolju ali gospodarstvu škodljivih subvencij, tudi za fosilna goriva. Podobno lahko ukrep za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov poveča ponudbo spremenljive energije, kar lahko negativno vpliva na zadostnost proizvodnje.

(44) Spoštovanje načela „onesnaževalec plača“ v okoljski zakonodaji načeloma zagotavlja odpravo nedelovanja trga, povezanega z negativnimi zunanjimi učinki. Državna pomoč zato ni ustrezen instrument in je ni mogoče dodeliti, če je bilo upravičencu do pomoči na podlagi obstoječe zakonodaje Unije ali nacionalne zakonodaje mogoče pripisati odgovornost za onesnaževanje⁽⁴⁰⁾.

3.2.3.2 Ustreznost glede na različne instrumente pomoči

(45) Okoljski in energetski pomoč se lahko odobri v različnih oblikah. Vendar bi morale države članice zagotoviti, da se pomoč odobri v obliki, ki bo verjetno povzročila najmanjše izkrivljanje trgovine in konkurence. Država članica mora torej dokazati, zakaj so druge potencialno manj izkrivljajoče oblike pomoči, kot so vračljiva predplačila v primerjavi z neposrednimi nepovratnimi sredstvi ali davčni odbitki v primerjavi z nižjo obdavčitvijo, ali oblike pomoči, ki temeljijo na finančnih instrumentih, kot so dolžniški ali lastniški instrumenti (na primer posojila z nižjo obrestno mero ali subvencionirane obrestne mere, državna poročstva ali drugačno zagotavljanje kapitala pod ugodnimi pogoji), manj ustrezne.

(46) Izbira instrumenta pomoči mora biti prilagojena nedelovanju trga, ki se želi z ukrepom pomoči odpraviti. Zlasti kadar so dejanski prihodki negotovi, kot v primeru ukrepov za prihranek energije, je lahko vračljivo predplačilo ustrezen instrument. Za sheme pomoči, v okviru katerih se izvajajo cilji in prednostne naloge operativnih programov, se finančni instrument, izbran v zadevnem programu, načeloma šteje za ustrezen instrument.

(47) V primeru pomoči za tekoče poslovanje mora država članica dokazati, da je pomoč ustrezna za dosego cilja sheme, v katero je usmerjena. Kot dokaz o ustreznosti pomoči lahko država članica vnaprej izračuna znesek pomoči kot fiksni znesek za kritje pričakovanih dodatnih stroškov v zadevnem obdobju, s čimer se podjetja spodbuja, da čim bolj omejijo stroške in sčasoma začnejo poslovati učinkoviteje⁽⁴¹⁾.

(48) Za dokazovanje ustreznosti shem lahko države članice uporabijo tudi rezultate preteklih ocen, kot je opisano v poglavju 4.

3.2.4 Spodbujevalni učinek

3.2.4.1 Splošni pogoji

(49) Okoljska in energetska pomoč lahko veljata za združljivi z notranjim trgom le, če imata spodbujevalni učinek. Do spodbujevalnega učinka pride, kadar pomoč upravičencu spodbudi k spremembi ravnanja, tako da ta zviša raven varstva okolja ali izboljša delovanje zanesljivega, cenovno dostopnega in trajnostnega trga z energijo, pri čemer do takšne spremembe ravnanja brez pomoči ne bi prišlo. Pomoč ne sme subvencionirati stroškov dejavnosti, ki bi jih podjetje imelo v vsakem primeru, in ne sme biti nadomestilo za običajno poslovno tveganje gospodarske dejavnosti.

⁽⁴⁰⁾ Komisija bo zlasti upoštevala, da se pomoč za onesnažena območja lahko dodeli le, če onesnaževalec – tj. oseba, ki je odgovorna na podlagi veljavne zakonodaje v posamezni državi članici, brez poseganja v direktivo o okoljski odgovornosti (Direktiva 2004/35/ES) in druge veljavne predpise Unije na tem področju – ni znan ali pa mu ni mogoče pripisati zakonske odgovornosti za financiranje sanacije v skladu z načelom „onesnaževalec plača“.

⁽⁴¹⁾ Kadar pa so zneski prihodnjih stroškov in prihodkov zelo negotovi ter informacije o tem zelo asimetrične, se bo javni organ morda raje odločil za take modele nadomestila, ki nadomestila ne določajo v celoti vnaprej, ampak se to deloma določi vnaprej in deloma naknadno (na primer z uravnoteženo delitvijo nepredvidenih dobičkov).

(50) Komisija meni, da pomoč nima spodbujevalnega učinka za upravičenca, če se je delo na projektu že začelo, preden je upravičenec nacionalnim organom predložil vlogo za pomoč. V takih primerih, ko upravičenec začne izvajati projekt, preden zaprosi za pomoč, se nobena pomoč, dodeljena za ta projekt, ne bo štela za združljivo z notranjim trgov.

(51) Države članice morajo za pomoč uvesti in uporabljati obrazec za zaprosilo za pomoč. V obrazcu je treba navesti vsaj ime prosilca in velikost podjetja, opis projekta, vključno z njegovo lokacijo ter datumom začetka in zaključka, znesek pomoči, ki je potreben za izvedbo projekta, in upravičene stroške. Na obrazcu morajo upravičenci opisati stanje brez pomoči, ki se imenuje obratni hipotetični scenarij ali alternativni scenarij ali projekt. Velika podjetja morajo poleg tega predložiti dokazila v podporo obratnega hipotetičnega scenarija, opisanega na obrazcu.

(52) Organ, ki dodeljuje pomoč, mora ob prejemu obrazca preveriti verodostojnost obratnega hipotetičnega scenarija in potrditi, da ima pomoč zahtevani spodbujevalni učinek. Obratni hipotetični scenarij je verodostojen, če je resničen in se nanaša na dejavnike odločanja, ki prevladujejo v času odločitve upravičenca glede naložbe. Ni nujno, da so izpolnjeni pogoji iz odstavkov (50) in (51), kadar se pomoč dodeli na podlagi konkurenčnega postopka zbiranja ponudb.

Spodbujevalni učinek in prilagajanje na standarde Unije

(53) Komisija meni, da pomoč, dodeljena za prilagajanje prihodnjim standardom Unije, načeloma ima spodbujevalni učinek, tudi kadar je standard že sprejet, vendar še ne velja. Vendar ima v tem primeru pomoč spodbujevalni učinek, če spodbuja izvajanje naložbe že dolgo pred začetkom veljavnosti standarda. Štelo se bo, da ima pomoč, dodeljena za prilagajanje standardom Unije, ki so že sprejeti, vendar še ne veljajo, spodbujevalni učinek, če bo naložba izvedena in zaključena vsaj eno leto pred začetkom veljavnosti standardov Unije.

(54) Z nadaljnjim odstopanjem od točke (53) se lahko šteje, da ima pomoč spodbujevalni učinek, če se dodeli za:

- (a) nakup novih prevoznih sredstev za cestni in železniški prevoz ter prevoz po celinskih plovni poteh in pomorski prevoz, ki izpolnjujejo sprejete standarde Unije, če je bil nakup opravljen pred začetkom veljavnosti teh standardov in če se ti standardi, potem ko začnejo veljati, ne uporabljajo za že kupljena prevozna sredstva; ali
- (b) naknadno opremljanje obstoječih prevoznih sredstev za cestni in železniški prevoz ter prevoz po celinskih plovni poteh in pomorski prevoz, če standardi Unije na dan začetka obratovanja teh prevoznih sredstev še niso veljali in če se ti standardi, potem ko začnejo veljati, ne uporabljajo za ta prevozna sredstva.

(55) Komisija meni, da pomoč za naložbe, ki upravičencu omogočajo sprejeti ukrepe, ki presegajo veljavne standarde Unije, pozitivno prispeva k okoljskemu ali energetskemu cilju. Da države članice ne bi bile odvrnjene od določitve obveznih nacionalnih standardov, ki so strožji od ustreznih standardov Unije, takšen pozitiven prispevek obstaja ne glede na obstoj obveznih nacionalnih standardov, ki so strožji od standardov Unije. To na primer vključuje ukrepe za izboljšanje kakovosti vode in zraka, ki presegajo obvezne standarde Unije. Takšen pozitiven prispevek obstaja tudi, če je bil v primeru neobstoja standardov Unije sprejet obvezen nacionalni standard.

Spodbujevalni učinek in energetski pregledi

(56) V skladu z Direktivo 2012/27/EU ⁽⁴²⁾ (v nadaljnjem besedilu: Direktiva o energetske učinkovitosti ali EED), morajo velika podjetja opraviti energetski pregled vsaka štiri leta. Pomoč za energetske preglede za velika podjetja ima torej lahko spodbujevalni učinek le, če se s pomočjo ne krije energetski pregled, ki se zahteva v skladu z direktivo o energetske učinkovitosti. Ker ta obveznost ne velja za MSP, ima državna pomoč, dodeljena MSP za izvajanje energetskega pregleda, lahko spodbujevalni učinek.

(57) Prejšnji odstavek ne posega v oceno spodbujevalnega učinka državne pomoči pri ukrepih glede energetske učinkovitosti, ki so predpisani ali se izvajajo zaradi energetskega pregleda, ali ukrepov, ki izhajajo iz drugih orodij, kot so sistemi upravljanja z energijo in sistemi ravnanja z okoljem.

⁽⁴²⁾ Direktiva 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/ES in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/8/ES in 2006/32/ES (UL L 315, 14.11.2012, str. 1).

3.2.4.2 Dodatni pogoji za pomoč, ki jo je treba priglasiti posamično

(58) Pri ukrepih, ki jih je treba priglasiti posamično, morajo države članice Komisiji v celoti dokazati spodbujevalni učinek pomoči. Morajo predložiti jasne dokaze, da pomoč dejansko vpliva na odločitev za naložbo tako, da se spremeni ravnanje upravičenca, ki vodijo upravičenca za povečanje stopnje varstva okolja ali vodijo k boljšemu delovanju energetskega trga Unije. Država članica mora za celovito oceno predložiti ne le informacije v zvezi s projektom, ki prejme pomoč, ampak tudi celovit opis obratnega hipotetičnega scenarija, po katerem upravičencu nobena država članica ne odobri pomoči.

(59) Koristi novih naložb ali proizvodnih metod običajno niso omejene na njihove neposredne okoljske učinke ali učinke na trg z energijo. Takšne koristi so lahko zlasti proizvodne ugodnosti⁽⁴³⁾, medtem ko so tveganja povezana zlasti z negotovostjo, ali bodo naložbe tako donosne, kot se pričakuje.

(60) Spodbujevalni učinek se načeloma ugotavlja na podlagi analize obratnih hipotetičnih scenarijev, pri kateri se primerjajo ravni načrtovanih dejavnosti s pomočjo in brez nje. To v bistvu pomeni preverjanje donosnosti projekta brez pomoči, da se oceni, ali dejansko ne dosega dobička, ki bi ga podjetje pridobilo z izvajanjem drugega projekta.

(61) V zvezi s tem se lahko raven donosnosti oceni z uporabo metodologij, ki so ustaljene v zadevni industriji in ki lahko vključujejo metode za ocenjevanje neto sedanje vrednosti projekta⁽⁴⁴⁾, notranje stopnje donosa⁽⁴⁵⁾ ali povprečnega donosa na vložena sredstva. Donosnost projekta je treba primerjati z običajnimi stopnjami donosa podjetja pri drugih podobnih naložbenih projektih. Če te stopnje niso na voljo, se donosnost projekta primerja s stroški kapitala celotnega podjetja ali stopnjami donosa, ki so običajne v zadevnem sektorju.

(62) Kadar ni znan noben obratni hipotetični scenarij, se lahko spodbujevalni učinek predpostavlja v primeru likvidnostne vrzeli, tj. kadar stroški naložbe presegajo neto sedanjo vrednost pričakovanega poslovnega dobička naložbe na podlagi predhodnega poslovnega načrta.

(63) Države članice so zlasti pozvane, naj se sklicujejo na sodobne, relevantne in verodostojne dokaze, ki na primer vključujejo uradne dokumente upravnega odbora, poročila kreditnega odbora, ocene tveganja, finančna poročila, notranje poslovne načrte, strokovna mnenja in druge študije, povezane z ocenjevanjem naložbenim projektom. Dokumenti, ki vsebujejo informacije o napovedih povpraševanja in stroškov ter finančnih napovedih, dokumenti, ki so predloženi odboru za naložbe in ki podrobno opisujejo različne naložbene scenarije, ali dokumenti, ki so predloženi finančnim institucijam, lahko pomagajo pri preverjanju spodbujevalnega učinka.

(64) Za zagotovitev, da je spodbujevalni učinek ugotovljen na objektivni podlagi, lahko Komisija v svoji oceni spodbujevalnega učinka primerja podatke za podjetje s podatki za sektor, v katerem je podjetje dejavno, kar se imenuje primerjalna analiza. Zlasti bi morala država članica po možnosti zagotoviti sektorske podatke, ki dokazujejo, da so obratni hipotetični scenarij podjetja, zahtevana raven donosnosti in pričakovani denarni tokovi razumni.

(65) Komisija lahko ugotovi, da spodbujevalni učinek obstaja, kadar je podjetju v interesu, da izvede projekt s pomočjo, čeprav projekt, ki prejme pomoč, ne dosega običajno zahtevane ravni donosnosti. To bi bilo lahko na primer upravičeno glede na splošnejše koristi, ki niso upoštevane v sami donosnosti projekta. V takšnih okoliščinah je posebej pomembno, da se zagotovijo dokazi v podporo obstoju spodbujevalnega učinka.

⁽⁴³⁾ Proizvodne ugodnosti, ki negativno vplivajo na spodbujevalni učinek, so večja zmogljivost, produktivnost, učinkovitost ali kakovost. Druge koristi so lahko povezane s podobo proizvoda ali označevanjem proizvodnih metod, ki lahko negativno vplivajo na spodbujevalni učinek, zlasti na trgih, kjer obstaja konkurenčni pritisk za ohranitev visoke ravni varstva okolja.

⁽⁴⁴⁾ Neto sedanja vrednost projekta je razlika med pozitivnimi in negativnimi denarnimi tokovi v obdobju trajanja naložbe, diskontirana na njihovo tekočo vrednost (običajno z uporabo stroškov kapitala), tj. običajne stopnje donosa, ki jih uporablja zadevno podjetje pri drugih podobnih naložbenih projektih. Kadar to merilo uspešnosti ni na voljo, se lahko za ta namen uporabijo stroški kapitala podjetja kot celote ali stopnje donosa, ki so običajne v zadevnem sektorju.

⁽⁴⁵⁾ Notranja stopnja donosa ne temelji na računovodskem dobičku v določenem letu, ampak upošteva prilive prihodnjih denarnih tokov, ki naj bi jih vlagatelj prejel v celotnem obdobju trajanja naložbe. Opredeljena je kot diskontna stopnja, za katero je neto sedanja vrednost denarnih tokov enaka nič.

(66) Če se podjetje prilagaja nacionalnemu standardu, ki presega standarde Unije ali je bil sprejet v primeru neobstoja standardov Unije, bo Komisija preverila, ali bi bil upravičenec do pomoči bistveno prizadet zaradi višjih stroškov in ne bi bil sposoben kriti stroškov, povezanih s takojšnjim izvajanjem nacionalnih standardov.

(67) Pri naložbah, s katerimi podjetja presegajo najnižje stopnje, ki jih določajo standardi Unije, lahko Komisija vseeno ne ugotovi spodbujevalnega učinka, zlasti če takšne naložbe ustrezajo minimalnim tehničnim standardom, ki so na voljo na trgu.

(68) Če pomoč ne povzroči spremembe ravnanja upravičenca s spodbujanjem dodatnih dejavnosti, ta pomoč nima spodbujevalnega učinka v smislu ravnanja, usmerjenega v varstvo okolja, v Uniji ali krepitev delovanja evropskega trga z energijo. Zato pomoč ne bo odobrena, kadar se zdi, da bi bilo mogoče enake dejavnosti še vedno izvajati brez pomoči.

3.2.5 Sorazmernost pomoči

3.2.5.1 Splošni pogoji

(69) Okoljska in energetska pomoč se štejeta za sorazmerni, če je znesek pomoči na upravičenca omejen na najmanjši potreben znesek za doseg želene ravni varstva okolja ali energetskega cilja.

(70) Splošno pravilo je, da se pomoč šteje za omejeno na najmanjšo potrebno, če znesek pomoči ustreza neto dodatnim stroškom, potrebnim za izpolnitev cilja, glede na obratni hipotetični scenarij brez pomoči. Neto dodatni stroški so določeni na podlagi razlike med gospodarskimi koristmi in stroški (vključno z naložbami in poslovanjem) projekta, ki prejme pomoč, ter koristmi in stroški alternativnega naložbenega projekta, ki bi ga družba izvajala, če pomoči ne bi prejela, tj. obratni hipotetični scenarij.

(71) Vendar je včasih težko v celoti upoštevati vse gospodarske koristi, ki jih podjetje pridobi od dodatne naložbe⁽⁴⁶⁾. Zato se lahko za ukrepe, ki niso predmet posamezne ocene, uporabi poenostavljena metoda, ki se osredotoča na izračun dodatnih naložbenih stroškov in ne upošteva koristi in stroškov poslovanja. Ukrepi, ki niso predmet posamezne presoje, se bodo šteli za sorazmerne, če znesek pomoči ne presega največje intenzivnosti pomoči, ki je določen odstotek upravičenih stroškov, kot je določeno v odstavkih od (72) do (76). Te najvišje intenzivnosti pomoči se uporabljajo tudi kot omejitev pomoči, ki se zagotavlja za ukrepe, ki jih je treba prijaviti.

Upravičeni stroški

(72) Upravičeni stroški za okoljsko pomoč so dodatni stroški naložbe v opredmetena in/ali neopredmetena sredstva, ki so neposredno povezani z doseganjem skupnega cilja.

(73) Upravičeni stroški so določeni na naslednji način:

- (a) kadar je mogoče stroške doseganja cilja skupnega interesa določiti v skupnih naložbenih stroških kot ločeno naložbo, na primer, ker je zeleni element zlahka določljiva „dodatna komponenta“ že obstoječe zmogljivosti, stroški ločene naložbe pomenijo upravičene stroške⁽⁴⁷⁾;
- (b) v vseh drugih primerih so upravičeni stroški dodatni stroški naložb, določeni s primerjavo naložbe, za katero se prejme pomoč, in obratnih hipotetičnih razmer brez državne pomoči. Načeloma se je mogoče sklicovati na stroške tehnično primerljive naložbe⁽⁴⁸⁾, ki bi bila verodostojno izvedena brez pomoči⁽⁴⁹⁾ in ki ne dosega cilja skupnega interesa ali ta cilj dosega le v manjšem obsegu.

⁽⁴⁶⁾ Na primer, nekaterih koristi, kot je „zeleni podoba“, ki jo poudari okoljska naložba, ni lahko izmeriti.

⁽⁴⁷⁾ Za ukrepe, povezane s sanacijo onesnaženih območij, so upravičeni stroški enaki stroškom sanacijskih del, ki ne vključujejo povečanja vrednosti zemljišča (glej Prilogo 2).

⁽⁴⁸⁾ Tehnično primerljiva naložba pomeni naložbo z isto proizvodno zmogljivostjo in vsemi drugimi tehničnimi značilnostmi (razen tistih, ki se neposredno nanašajo na dodatno naložbo za predvideni cilj).

⁽⁴⁹⁾ Taka referenčna naložba mora biti s poslovnega vidika verodostojna alternativa za naložbo, ki se ocenjuje.

(74) Priloga 2 vsebuje seznam ustreznih obratnih hipotetičnih scenarijev ali izračunov upravičenih stroškov, ki odražajo obratni hipotetični scenarij, ki bi se moral uporabiti v podobnih primerih. Komisija lahko sprejme alternativne obratne hipotetične scenarije, če jih država članica ustrezno utemelji.

(75) Pri ukrepih, ki podpirajo integrirane projekte, kot so integrirani ukrepi glede energijske učinkovitosti, ali projekte, povezane z bioplino, je včasih obratni hipotetični scenarij težko opredeliti. Kadar obratnega hipotetičnega scenarija ni mogoče verodostojno opredeliti, je Komisija pripravljena kot upravičene stroške obravnavati celotne stroške projekta, kar lahko pomeni nižje intenzivnosti pomoči, da se upošteva drugačen izračun upravičenih stroškov.

(76) Pravila, določena v odstavkih (73) do (75), se uporabljajo za gradnjo proizvodnih obratov v energetske učinkovite projekte daljinskega ogrevanja ali hlajenja. Pri pomoči za gradnjo omrežja pa se bo uporabljal pristop likvidnostne vrzeli, podobno kot pri ocenjevanju energetske infrastrukture.

Največje intenzivnosti pomoči

(77) Da se zagotovijo predvidljivost in enaki konkurenčni pogoji, Komisija uporablja največje intenzivnosti pomoči za pomoč iz Priloge 1. Te intenzivnosti pomoči odražajo potrebo po državnem posredovanju, ki je na eni strani opredeljeno s pomembnostjo nedelovanja trga in po drugi strani s pričakovano ravno izkrivljanja konkurence in trgovine.

(78) Višje intenzivnosti pomoči se lahko dovolijo za nekatere vrste pomoči ali za naložbe na območju, ki prejema podporo, vendar intenzivnost pomoči v nobenem primeru ne sme presegati 100 % upravičenih stroškov. Višje intenzivnosti pomoči se lahko dovolijo v naslednjih primerih:

- (a) intenzivnost pomoči se lahko poveča za 15 odstotnih točk za energetske in okoljske naložbe na območjih, ki prejema pomoč in izpolnjujejo pogoje iz člena 107(3)(a) Pogodbe, ter za 5 odstotnih točk za energetske in okoljske naložbe na območjih, ki prejema pomoč in izpolnjujejo pogoje iz člena 107(3)(c) Pogodbe. Komisija ocenjuje, da so ta zvišanja upravičena zaradi različnih ovir, s katerimi se srečujejo ta območja, in ki lahko otežujejo okoljske ali energetske naložbe;
- (b) intenzivnost pomoči se lahko poveča za 10 odstotnih točk za srednja podjetja in 20 odstotnih točk za mala podjetja. Za mala in srednja podjetja, ki se lahko na eni strani srečujejo s sorazmerno višjimi stroški pri doseganju okoljskih ali energetskih ciljev glede na obseg njihove dejavnosti in na drugi strani s pomanjkljivostmi kapitalskega trga, zaradi katerih morajo kriti take stroške, so lahko upravičene tudi višje intenzivnosti pomoči, ker je tveganje za resno izkrivljanje konkurence in trgovine manjše, če je upravičenec malo ali srednje podjetje;
- (c) višje intenzivnosti pomoči so lahko v nekaterih pogojih upravičene v primeru ekoinovacij, s katerimi se lahko odpravlja dvojno nedelovanje trga, povezano z večjimi tveganji zaradi inovacij in okoljskim vidikom projekta. To velja zlasti za ukrepe za učinkovito rabo virov. Intenzivnost pomoči se lahko poveča za 10 odstotnih točk, če so izpolnjeni naslednji kumulativni pogoji:
 - (i) ekoinovativno sredstvo ali projekt mora biti nov ali bistveno izboljšan v primerjavi z najsodobnejšimi postopkom v svojem sektorju v Uniji ⁽⁵⁰⁾;

⁽⁵⁰⁾ Novost lahko država članica na primer dokaže na podlagi natančnega opisa inovacije in tržnih pogojev za njeno uvedbo ali razširjanje ter s primerjavo z najsodobnejšimi postopki ali organizacijskimi tehnikami, ki jih navadno uporabljajo druga podjetja v isti industriji.

- (ii) pričakovana okoljska korist mora biti bistveno večja od izboljšanja, ki je posledica splošnega razvoja naj sodobnejšega postopka v primerljivih dejavnostih⁽⁵¹⁾; ter
- (iii) inovativna narava sredstev ali projektov vsebuje jasno stopnjo tveganja v tehnološkem, tržnem ali finančnem smislu, ki je višja od tveganja, ki se običajno povezuje s primerljivimi neinovativnimi sredstvi ali projekti⁽⁵²⁾.

(79) Zato bo Komisija štela pomoč za združljivo z notranjim trgom, če so upravičeni stroški pravilno izračunani in so upoštevane največje intenzivnosti pomoči iz Priloge 1.

(80) Kadar je pomoč upravičencu dodeljena v konkurenčnih postopkih zbiranja ponudb na podlagi jasnih, preglednih in nediskriminatornih meril, lahko znesek pomoči doseže 100 % upravičenih stroškov⁽⁵³⁾. Tak postopek zbiranja ponudb mora biti nediskriminatoren in mora omogočati sodelovanje zadostnega števila podjetij. Poleg tega mora biti proračun v zvezi s postopkom zbiranja ponudb omejen v smislu, da vsi upravičenci ne morejo prejeti pomoči. Končno, pomoč mora biti dodeljena na podlagi prve ponudbe, ki jo predloži ponudnik, s čimer se prepreči nadaljnja pogajanja.

3.2.5.2 Kumulacija pomoči

(81) Pomoč se lahko dodeli hkrati na podlagi več shem pomoči ali kumulira z *ad hoc* pomočjo, če skupni znesek državne pomoči za posamezno dejavnost ali projekt ne presega zgornjih meja, določenih na podlagi pragov pomoči, opredeljenih v teh smernicah. Sredstva, ki jih zagotavlja Unija in jih na centralni ravni upravlja Komisija ter ki niso neposredno ali posredno pod nadzorom države članice⁽⁵⁴⁾, ne pomenijo državne pomoči. Kadar se takšno financiranje Unije kombinira z državno pomočjo, se samo državna pomoč upošteva pri ugotavljanju, ali so bili upoštevani pragovi za priglasitev in najvišje intenzivnosti pomoči, vendar skupni znesek javnega financiranja, odobrenega v zvezi z istimi upravičenimi stroški, ne sme presegati najvišjih stopenj financiranja, določenih v veljavnih predpisih Unije.

(82) Pomoč se ne sme kumulirati s pomočjo *de minimis* v zvezi z istimi upravičenimi stroški, če bi taka kumulacija povzročila intenzivnost pomoči, ki presega intenzivnost, določeno v teh smernicah.

3.2.5.3 Dodatni pogoji za pomoč za naložbe in pomoč za tekoče poslovanje, ki jo je treba priglasiti posamično

(83) Pri individualni pomoči skladnost z največjimi intenzivnostmi pomoči, določenimi v tem oddelku in v Prilogi 1, ne zadošča za zagotavljanje sorazmernosti. Zadevne največje intenzivnosti pomoči se uporabljajo kot zgornja meja za individualno pomoč⁽⁵⁵⁾.

(84) Splošno pravilo je, da se pomoč, ki jo je treba priglasiti posamično, šteje za omejeno na najmanjšo potrebno, če znesek pomoči ustreza neto dodatnim stroškom naložbe, za katero se prejme pomoč, glede na obratni hipotetični scenarij brez pomoči. Vse ustrezne stroške in koristi je treba upoštevati v celotnem obdobju trajanja projekta.

(85) Če nobenega drugega posebnega projekta ni mogoče opredeliti kot obratni hipotetični scenarij, bo Komisija preverila, ali znesek pomoči presega najmanjšega potrebnega, da bi bil projekt, za katerega se prejme pomoč, dovolj donosen, na primer, ali se s pomočjo poveča njegova notranja stopnja donosa nad običajnimi stopnjami donosa, ki jih uporablja zadevno podjetje v drugih podobnih naložbenih projektih. Kadar to merilo uspešnosti ni na voljo, se lahko za ta namen uporabijo stroški kapitala podjetja kot celote ali stopnje donosa, ki so običajne v zadevnem sektorju.

⁽⁵¹⁾ Če je mogoče uporabljati kvantitativne parametre za primerjavo ekoinovativnih dejavnosti z običajnimi, neinovativnimi dejavnostmi, „bistveno večja“ pomeni, da mora biti majhno izboljšanje, ki se pričakuje od ekoinovativnih dejavnosti v smislu manjšega okoljskega tveganja ali onesnaževanja ali izboljšane učinkovitosti energije ali virov, vsaj dvakrat večje od majhnega izboljšanja, ki se pričakuje od splošnega razvoja primerljivih neinovativnih dejavnosti.

Če predlagani pristop ni ustrezen za določen primer ali če ni možna kvantitativna primerjava, mora vloga za dodelitev pomoči vsebovati podroben opis metode, ki je bila uporabljena za oceno tega merila in ki zagotavlja standard, primerljiv s standardom predlagane metode.

⁽⁵²⁾ To tveganje lahko države članice prikažejo na primer v obliki stroškov v povezavi s prihodkom podjetja od prodaje, časa, ki je potreben za razvoj, pričakovanih koristi od ekoinovacije v primerjavi s stroški in verjetnosti neuspeha.

⁽⁵³⁾ V takih okoliščinah se lahko predpostavlja, da zadevne ponudbe odražajo vse možne koristi, ki jih lahko prinese dodatna naložba.

⁽⁵⁴⁾ Na primer pomoč, dodeljena na podlagi Sklepa Komisije 2010/670/EU (UL L 290, 6.11.2010, str. 39) (financiranje iz programa NER300) in Uredbe (EU) št. 1233/2010 o spremembi Uredbe (ES) št. 663/2009 (UL L 346, 30.12.2010, str. 5) (financiranje iz programa EEPO), programa Obzorje 2020 ali COSME.

⁽⁵⁵⁾ Kadar je odobrena *ad hoc* pomoč, je zgornja meja določena na podlagi primerjave s tipičnimi podatki za zadevni sektor, ki ustrezajo zgornji meji za pomoč, ki jo je treba priglasiti posamično in je dodeljena na podlagi sheme.

(86) Država članica mora zagotoviti dokaze, da je znesek pomoči omejen na najmanjši potreben. Izračuni, ki se uporabljajo za analizo spodbujevalnega učinka, se lahko uporabljajo tudi pri ocenjevanju, ali je pomoč sorazmerna. Država članica mora dokazati sorazmernost na podlagi dokumentacije iz odstavka (63).

(87) Kar zadeva pomoč za tekoče poslovanje, dodeljeno na podlagi konkurenčnega postopka zbiranja ponudb, se šteje, da je individualna pomoč sorazmerna, če so izpolnjeni splošni pogoji.

3.2.6 Izogibanje neupravičenim negativnim učinkom na konkurenco in trgovino

3.2.6.1 Splošne ugotovitve

(88) Da je pomoč združljiva z notranjim trgom, morajo biti negativni učinki ukrepa pomoči v smislu izkrivljanja konkurence in vpliva na trgovino med državami članicami omejeni in manjši od pozitivnih učinkov v smislu prispevka k cilju skupnega interesa.

(89) Komisija opredeljuje dve glavni vrsti morebitnega izkrivljanja, ki ga lahko povzroči pomoč, in sicer izkrivljanje proizvodnih trgov ter učinke na lokacijo. Obe vrsti lahko povzročita neučinkovito alokacijo, ki ovira gospodarsko uspešnost notranjega trga, in težave v zvezi z distribucijo, ki vplivajo na distribucijo gospodarskih dejavnosti po regijah.

(90) Pomoč za okoljske namene po svoji naravi daje prednost okolju prijaznim proizvodom in tehnologijam na račun drugih, ki bolj onesnažujejo, pri čemer ta učinek pomoči načeloma ne bo obravnavan kot neupravičeno izkrivljanje konkurence, ker je neločljivo povezan s samim ciljem pomoči, tj. prehodom na zeleno gospodarstvo. V okviru ocenjevanja možnih negativnih učinkov okoljske pomoči bo Komisija pri ocenjevanju negativnega vpliva na tržni položaj in s tem na dobiček podjetij, ki ne prejmejo pomoči, upoštevala splošen okoljski učinek ukrepa. Pri tem bo Komisija obravnavala zlasti izkrivljajoče učinke na konkurente, katerih delovanje je prav tako okolju prijazno, čeprav niso prejeli pomoči. Poleg tega, manjši ko je pričakovani okoljski učinek zadevnega ukrepa, pomembnejše je preverjanje njegovega učinka na tržne deleže in dobičke konkurenčnih podjetij na trgu.

(91) Eden od potencialno škodljivih učinkov državne pomoči za okoljske in energetske cilje je, da preprečuje zagotavljanje učinkovitih rezultatov tržnega mehanizma, ki nagraduje najučinkovitejše in najbolj inovativne proizvajalce ter izvaja pritisk na najmanj učinkovite proizvajalce, da bi se izboljšali, prestrukturirali ali izstopili iz trga. To lahko povzroči razmere, v katerih zaradi pomoči, dodeljene nekaterim podjetjem, učinkovitejši ali bolj inovativni konkurenti, na primer konkurenti z drugačno ali celo čistejšo tehnologijo, ki bi sicer lahko vstopili na trg in se razširili, tega ne morejo storiti. Dolgoročno lahko poseganje v proces konkurenčnih vstopov in izstopov zavira inovacije in upočasnjuje izboljšanje produktivnosti v celotnem sektorju.

(92) Pomoč ima lahko tudi izkrivljajoče učinke, če okrepi ali ohranja znatno tržno moč upravičenke. Tudi kadar pomoč velike tržne moči ne krepí neposredno, jo lahko krepí posredno, z odvrčanjem obstoječih konkurentov od širitve, spodbujanjem njihovega izstopa ali odvrčanjem vstopa novih konkurentov.

(93) Razen izkrivljanj na proizvodnih trgih lahko pomoč vpliva tudi na trgovino in izbiro lokacije. Ta izkrivljanja se lahko pojavijo v državah članicah, ko podjetja med seboj konkurirajo na čezmejni ravni ali razmišljajo o različnih lokacijah za naložbe. Pomoč, ki je namenjena ohranjanju gospodarske dejavnosti v eni regiji ali privabljanju dejavnosti iz drugih regij na notranjem trgu, morda neposredno ne povzroči izkrivljanja na proizvodnem trgu, vendar lahko povzroči selitev dejavnosti ali naložb iz ene regije v drugo brez kakršnega koli neto okoljskega vpliva.

Očitni negativni učinki

(94) Načeloma je treba analizirati ukrep pomoči in okoliščine, v katerih se ta ukrep uporabi, da se opredeli obseg, v katerem se ukrep lahko šteje za izkrivljajočega. Vendar v nekaterih primerih negativni učinki očitno presegajo morebitne pozitivne učinke, kar pomeni, da pomoč ne more veljati za združljivo z notranjim trgom.

(95) Komisija določi največje intenzivnosti pomoči, ki predstavljajo osnovno zahtevo za združljivost in katerih cilj je preprečiti uporabo državne pomoči za projekte, pri katerih se razmerje med zneskom pomoči in upravičenimi stroški ocenjuje kot zelo visoko in je še posebej verjetno, da bo izkrivljajoče.

(96) Prav tako se ne šteje za združljivo z notranjim trgom pomoč za okoljske in energetske cilje, ki povzroči le spremembo lokacije gospodarske dejavnosti in ne izboljša obstoječe ravni varstva okolja v državah članicah.

3.2.6.2 Splošni pogoji

(97) Pri oceni negativnih učinkov ukrepa pomoči se Komisija osredotoča na izkrivljanja, ki izhajajo iz predvidljivega učinka, ki ga imata okoljska in energetska pomoč na konkurenco med podjetji na prizadetih proizvodnih trgih in lokacijo gospodarske dejavnosti. Če so ukrepi državne pomoči dobro usmerjeni na nedelovanje trga, ki se poskuša odpraviti, je tveganje, da bo pomoč neupravičeno izkrivljala konkurenco, bolj omejeno.

(98) Če je pomoč sorazmerna in omejena na dodatne naložbene stroške, je negativni učinek pomoči načeloma manjši. Vendar lahko pomoč povzroči spremembo v ravnanju upravičencev, tudi kadar je potrebna in sorazmerna, kar izkrivlja konkurenco. Podjetje, ki si prizadeva doseči dobiček, bo običajno zvišalo raven varstva okolja nad obvezne zahteve samo, če meni, da bo to imelo za posledico vsaj majhno korist za podjetje.

(99) Da bi bilo izkrivljanje konkurence in trgovine čim manj, bo Komisija poseben poudarek namenila postopku izbire. Če je mogoče, je treba izbirni postopek izvesti na nediskriminatoren, pregleden in odprt način, brez nepotrebne izključitve podjetij, ki lahko konkurirajo s projekti za doseg enakega okoljskega ali energetskega cilja. Izbirni postopek mora pripeljati do izbire upravičencev, ki lahko dosegajo okoljske ali energetske cilje z uporabo najnižjega zneska pomoči ali na najbolj stroškovno učinkovit način.

(100) Komisija bo zlasti ocenila negativne učinke pomoči z obravnavo naslednjih elementov:

- (a) *zmanjšanje ali nadomestilo stroškov proizvodnih enot*: če bo nova oprema⁽⁵⁶⁾ privedla do manjših stroškov na proizvedeno enoto v primerjavi s stanjem brez pomoči ali če pomoč nadomešča del stroškov poslovanja, bodo upravičenci verjetno povečali svojo prodajo. Večja kot je cenovna elastičnost proizvoda, večje so možnosti, da bo pomoč povzročila izkrivljanje konkurence;
- (b) *nov proizvod*: če upravičenci pridobijo nov ali bolj kakovosten proizvod, obstaja verjetnost, da bodo povečali svojo prodajo in morebiti pridobil prednost „prve poteze“.

3.2.6.3 Dodatni pogoji za pomoč, ki jo je treba priglasiti posamično

(101) Država članica mora zagotoviti, da so negativni učinki omejeni, kot je opisano v oddelku 3.2.6.1. Poleg elementov, navedenih v oddelku 3.1.6.2, bo Komisija upoštevala in ocenila, ali posamezna pomoč vodi do:

- (a) podpiranja neučinkovite proizvodnje in s tem oviranja rasti produktivnosti v sektorju;
- (b) izkrivljanja dinamičnih spodbud;
- (c) ustvarjanja ali krepitev tržne moči ali izključevalnih ravnanj;
- (d) umetnega spreminjanja trgovinskih tokov ali lokacije proizvodnje.

⁽⁵⁶⁾ V izračunu dodatnih naložbenih stroškov morda ne bodo v celoti zajete vse koristi, saj se koristi poslovanja med življenjsko dobo naložbe ne odštevajo. Poleg tega je morda težko upoštevati nekatere vrste koristi, na primer koristi, povezane z večjo produktivnostjo in večjo proizvodnjo ob nespremenjeni zmogljivosti.

(102) Komisija lahko pri oceni kumulativnega učinka pomoči upošteva načrtovano uvedbo drugih energetskih in okoljskih shem podpore, ki neposredno ali posredno koristijo upravičencu, ne samo priglašene sheme.

(103) Komisija bo ocenila tudi, ali pomoč povzroči, da imajo nekatera območja ugodnejše proizvodne pogoje zlasti zaradi razmeroma nižjih proizvodnih stroškov, ki so posledica pomoči, ali zaradi višjih proizvodnih standardov, doseženih prek pomoči. Zaradi tega se lahko zgodi, da podjetja ostanejo na območjih, ki prejemajo pomoč, ali se na ta območja preselijo ali se trgovinski tokovi preusmerijo na območje, ki prejema pomoč. Komisija bo v svoji analizi individualne pomoči, ki jo je treba priglasiti, ustrezno upoštevala vse dokaze, da je upravičenec pomoči obravnaval tudi druge lokacije.

3.2.7 Preglednost

(104) Države članice morajo zagotoviti objavo naslednjih informacij na izčrpnem spletišču o državni pomoči na nacionalni ali regionalni ravni: celotno besedilo odobrene sheme pomoči ali sklepa o dodelitvi individualne pomoči in njegovih izvedbenih določb ali povezavo do besedila, identiteto posameznih upravičencev, obliko in znesek pomoči, dodeljene posameznemu upravičencu, datum dodelitve, vrsto podjetja (MSP/veliko podjetje), regijo, v kateri se nahaja upravičenec (na ravni NUTS II), in glavni gospodarski sektor, v katerem upravičenec izvaja svoje dejavnosti (na ravni skupine NACE).

(105) Pri shemah v obliki davčne ugodnosti in pomoči v obliki znižanj finančne podpore za električno energijo iz obnovljivih virov je mogoče informacije o zneskih individualne pomoči zagotoviti v naslednjih razponih (v milijonih EUR): [0,5 – 1], [1–2]; [2 – 5], [5 – 10]; [10 – 30] [30 in več].

(106) Te informacije je treba po sprejetju odločbe o dodelitvi pomoči objaviti, jih hraniti najmanj 10 let in jih dati na voljo splošni javnosti brez omejitev⁽⁵⁷⁾. Državam članicam ne bo treba predložiti takih informacij pred 1. julijem 2016. Zahteve po objavi podatkov se lahko opusti v zvezi z dodelitvijo individualnih pomoči, ki ne presegajo 500 000 EUR.

3.3 Pomoč za energijo iz obnovljivih virov

3.3.1 Splošni pogoji za naložbe in pomoč za tekoče poslovanje za energijo iz obnovljivih virov

(107) Unija je v okviru strategije EU 2020 določila ambiciozne cilje glede podnebnih sprememb in energetske trajnosti. Več zakonodajnih aktov Unije že podpira doseganje teh ciljev, kot so sistem Unije za trgovanje z emisijami, Direktiva 2009/28/ES⁽⁵⁸⁾ (v nadaljnjem besedilu: direktiva o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov) in Direktiva 2009/30/ES⁽⁵⁹⁾ (v nadaljnjem besedilu: direktiva o kakovosti goriva). Vendar ni nujno, da njihovo izvajanje vedno povzroči najučinkovitejši rezultat na trgu, zato je lahko v nekaterih pogojih državna pomoč ustrezen instrument, ki prispeva k doseganju ciljev Unije in z njimi povezanih nacionalnih ciljev.

(108) Te smernice se uporabljajo za obdobje do leta 2020, vendar naj bi zagotovile podlago za doseganje ciljev iz okvira za leto 2030. Pričakuje se predvsem, da bodo uveljavljeni obnovljivi viri energije v obdobju med letoma 2020 in 2030 postali omrežno konkurenčni, kar pomeni, da bi bilo treba subvencije in oprostitev bilančne odgovornosti postopno odpraviti. Te smernice so skladne s tem ciljem in bodo omogočile prehod na stroškovno učinkovito dobavo prek tržnih mehanizmov.

⁽⁵⁷⁾ Te informacije se objavijo v šestih mesecih od datuma dodelitve (oziroma v primeru pomoči v obliki davčne ugodnosti v enem letu od datuma davčne napovedi). V primeru nezakonite pomoči morajo države članice te informacije objaviti naknadno, in sicer najpozneje v šestih mesecih od datuma sklepa Komisije. Informacije morajo biti na voljo v obliki zapisa, ki omogoča iskanje, izpis in enostavno spletno objavo podatkov, na primer v obliki zapisa CSV ali XML.

⁽⁵⁸⁾ Direktiva 2009/28/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, spremembi in poznejši razveljavitvi direktiv 2001/77/ES in 2003/30/ES (UL L 140, 5.6.2009, str. 16).

⁽⁵⁹⁾ Direktiva 2009/30/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o spremembah Direktive 98/70/ES glede specifikacij motornega bencina, dizelskega goriva in plinskega olja ter o uvedbi mehanizma za spremljanje in zmanjševanje emisij toplogrednih plinov ter o spremembi Direktive Sveta 1999/32/ES glede specifikacij goriva, ki ga uporabljajo plovila za plovbo po celinskih plovnih poteh, in o razveljavitvi Direktive 93/12/EGS (UL L 140, 5.6.2009, str. 88).

(109) Tržni instrumenti, kot je dražba ali konkurenčni postopek zbiranja ponudb, odprt za vse proizvajalce električne energije iz obnovljivih virov energije, ki bi si na ravni EGP konkurirali pod enakimi pogoji, bi običajno morali zagotoviti, da so subvencije omejene na najnižjo možno raven s ciljem, da se postopno v celoti odpravijo.

(110) Vendar te smernice glede na različne stopnje tehnološkega razvoja tehnologij na področju energije iz obnovljivih virov državam članicam omogočajo izvajanje tehnološko specifičnih javnih razpisov na podlagi dolgoročnejšega potenciala določene nove in inovativne tehnologije, potrebe po doseganju diverzifikacije, omrežnih omejitev in stabilnosti omrežij ter sistemskih (integracijskih) stroškov.

(111) Vključene so posebne izjeme za naprave določene velikosti, za katere ni mogoče domnevati, da je postopek zbiranja ponudb primeren, ali za obrate v predstavitveni fazi. Vključitev teh naprav ni obvezna.

(112) Glede na presežno zmogljivost na trgu z biogorivi iz živil Komisija pomoči za naložbe v novo in obstoječo zmogljivost za biogoriva iz živil ne bo štela za upravičeno. Kljub temu se pomoč za naložbe lahko dodeli za preoblikovanje obratov na biogoriva iz živil v obrate na napredna biogoriva, da se krijejo stroški takega preoblikovanja. Razen v tem konkretnem primeru se pomoč za naložbe za biogoriva lahko dodeli le za napredna biogoriva.

(113) Čeprav bo pomoč za naložbe v podporo biogoriv iz živil prenehala z začetkom uporabe teh smernic, se lahko pomoč za tekoče poslovanje za biogoriva iz živil odobri le do leta 2020. Taka pomoč se zato lahko dodeli le obratom, ki so začeli delovati pred 31. decembrom 2013, dokler obrat ni v celoti amortiziran, v nobenem primeru pa ne po letu 2020.

(114) Poleg tega bo Komisija štela, da pomoč ne zvišuje ravni varstva okolja, zato se ne more šteti za združljivo z notranjim trgov, če je dodeljena za biogoriva, za katera velja obveznost dobave ali mešanja⁽⁶⁰⁾, razen če lahko država članica dokaže, da je pomoč omejena na trajnostna biogoriva, ki so predraga, da bi prišla na trg le na podlagi obveznosti dobave biogoriv ali mešanja z njimi.

(115) Čeprav so pri sistemu EU za trgovanje z emisijami in davkih na CO₂ stroški emisij toplogrednih plinov internalizirani, ti stroški verjetno še niso v celoti internalizirani. Državna pomoč lahko zato prispeva k doseganju povezanih, vendar posamičnih, ciljev Unije na področju energije iz obnovljivih virov. Komisija torej predpostavlja, razen če nima dokazov o nasprotnem, da je preostalo nedelovanje trga še vedno prisotno in se lahko odpravi s pomočjo za energijo iz obnovljivih virov.

(116) Da bi se državam članicam omogočilo doseganje njihovih ciljev v skladu s cilji strategije EU 2020, Komisija predpostavlja, da je pomoč ustrezna, njeni izkrivljajoči učinki pa omejeni, če so izpolnjeni vsi drugi pogoji.

(117) V zvezi s pomočjo za proizvodnjo energije v hidroelektrarnah je vpliv lahko dvojen: na eni strani ima pozitiven vpliv v smislu nizkih emisij toplogrednih plinov, na drugi strani pa lahko ima tudi negativen vpliv na vodne sisteme in biotsko raznovrstnost. Zato morajo države članice pri dodeljevanju pomoči za proizvodnjo energije v hidroelektrarnah upoštevati Direktivo 2000/60/ES⁽⁶¹⁾ in zlasti člen 4(7) Direktive, ki določa merila v zvezi z dovoljenji za nova preoblikovanja vodnih teles.

(118) Temeljno načelo zakonodaje Unije na področju odpadkov je hierarhija ravnanja z odpadki, ki določa prednostno razvrstitev načinov ravnanja z odpadki⁽⁶²⁾. Državna pomoč za energijo iz obnovljivih virov, pri čemer se odpadki, vključno z odpadno toploto, uporabljajo kot gorivo, lahko pozitivno prispeva k varstvu okolja, pod pogojem, da ne zaobide tega načela.

⁽⁶⁰⁾ Na trgu mora veljati obveznost dobave biogoriv, vključno s sistemom sankcij.

⁽⁶¹⁾ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L 327, 22.12.2000, str. 1).

⁽⁶²⁾ Hierarhija ravnanja z odpadki zajema (a) preprečevanje nastajanja, (b) pripravo za ponovno uporabo, (c) recikliranje, (d) drugo predelavo, na primer energetske predelavo, in (e) odstranjevanje. Glej člen 4(1) Direktive 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv (okvirna direktiva o odpadkih) (UL L 312, 22.11.2008, str. 3).

(119) Pomoč za energijo iz obnovljivih virov se lahko dodeli kot pomoč za naložbe ali tekoče poslovanje. Za sheme pomoči za naložbe in posamično priglašeno pomoč za naložbe se uporabljajo pogoji iz oddelka 3.2.

(120) Za sheme pomoči za tekoče poslovanje se bodo uporabljali splošni pogoji iz oddelka 3.2., kakor so bili spremenjeni s posebnimi določbami iz tega oddelka. Za posamično priglašeno pomoč za tekoče poslovanje se uporabljajo pogoji iz oddelka 3.2, pri čemer se po potrebi upoštevajo spremembe, sprejete na podlagi tega oddelka, za sheme pomoči za tekoče poslovanje.

(121) Komisija bo takšne sheme pomoči odobrila največ za obdobje desetih let. Če se ukrep ohrani, ga je treba po koncu tega obdobja ponovno priglasiti. Kar zadeva biogoriva iz živil, se morajo obstoječe in novo priglašene sheme zaključiti do leta 2020.

(122) Unija je določila splošni cilj Unije za delež obnovljivih virov energije v končni porabi energije in ta cilj pretvorila v obvezne nacionalne cilje. Direktiva o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov vključuje mehanizme za sodelovanje⁽⁶³⁾, da se olajša čezmejna podpora za doseganje nacionalnih ciljev. Sheme pomoči za tekoče poslovanje morajo biti načeloma odprte drugim državam EGP in pogodbenicam Energetske skupnosti, da se omejijo splošni izkrivljajoči učinki. Tako se na najmanjšo možno mero znižajo stroški za države članice, katerih edini cilj je doseči nacionalni cilj glede obnovljivih virov energije, ki je določen v zakonodaji Unije. Vendar države članice morda želijo imeti vzpostavljen mehanizem za sodelovanje, preden dovolijo čezmejno podporo, saj se sicer proizvodnja iz obratov v drugih državah ne bi upoštevala pri njihovem nacionalnem cilju v skladu z direktivo o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov⁽⁶⁴⁾. Komisija bo pozitivno obravnavala sheme, ki so odprte drugim državam EGP ali Energetske skupnosti.

(123) Pomoč za električno energijo iz obnovljivih virov bi morala načeloma prispevati k vključevanju električne energije iz obnovljivih virov na trg. Vendar za nekatere majhne obrate to morda ni izvedljivo ali primerno.

3.3.2 Pomoč za tekoče poslovanje za energijo iz obnovljivih virov

3.3.2.1 Pomoč za električno energijo, proizvedeno iz obnovljivih virov

(124) Da bi se spodbudilo vključevanje električne energije iz obnovljivih virov na trg, je pomembno, da upravičenci električno energijo prodajajo neposredno na trgu in da zanje veljajo tržne obveznosti. Od 1. januarja 2016 za vse nove sheme in ukrepe pomoči veljajo naslednji kumulativni pogoji:

- (a) pomoč se dodeli kot premija poleg tržne cene, pri čemer proizvajalci električno energijo prodajajo neposredno na trgu;
- (b) upravičenci⁽⁶⁵⁾ morajo spoštovati obveznost standardne bilančne odgovornosti, razen če ne obstajajo likvidni enodnevni trgi; ter
- (c) sprejeti so ukrepi za zagotovitev, da proizvajalci ne bodo imeli nobenega interesa proizvajati električno energijo po negativnih cenah.

(125) Pogoji iz odstavka (124) ne veljajo za obrate z nameščeno zmogljivostjo električne energije manj kot 500 kW ali predstavitvene projekte, razen pri električni energiji, pridobljeni iz vetrne energije, kjer se uporablja nameščena zmogljivost električne energije 3 MW ali 3 proizvodnih enot.

⁽⁶³⁾ Mehanizmi za sodelovanje zagotavljajo, da se lahko energija iz obnovljivih virov, proizvedena v eni državi članici, prišteje k cilju druge države članice.

⁽⁶⁴⁾ Komisija ugotavlja, da bi lahko dve nerešeni zadevi pred Sodiščem Evropske unije vplivali na to vprašanje: združene zadeve C-204/12, C-205/12, C-206/12, C-207/12, C-208/12, Essent Belgium proti Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt, ter zadeva C-573/12, Ålands Vindkraft proti Energimyndigheten.

⁽⁶⁵⁾ Upravičenci lahko bilančno odgovornost oddajo v zunanje izvajanje drugim družbam, na primer povezovalcem.

(126) V prehodni fazi v letih 2015 in 2016 je treba pomoč za vsaj 5 % načrtovane nove zmogljivosti proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov dodeliti v konkurenčnem postopku zbiranja ponudb na podlagi jasnih, preglednih in nediskriminatorskih meril.

Od 1. januarja 2017 se uporabljajo naslednje zahteve:

Pomoč se bo dodeljevala v konkurenčnih postopkih zbiranja ponudb na podlagi jasnih, preglednih in nediskriminatorskih meril ⁽⁶⁶⁾, razen če:

- (a) države članice dokažejo, da bi bil upravičen le en projekt ali lokacija oziroma zelo majhno število projektov ali lokacij;
- (b) države članice dokažejo, da bi konkurenčen postopek zbiranja ponudb vodil v višje ravni podpore (na primer za preprečevanje strateških ponudb);
- (c) države članice dokažejo, da bi konkurenčni postopek zbiranja ponudb vodil v nizke stopnje izvedbe projektov (preprečevanje prenizkih ponudb).

Če so taki konkurenčni postopki zbiranja ponudb odprti za vse proizvajalce električne energije iz obnovljivih virov na nediskriminatorski podlagi, Komisija predpostavlja, da je pomoč sorazmerna in ne izkrivlja konkurence v obsegu, ki bi bil v nasprotju z notranjim trgom.

Postopek zbiranja ponudb je lahko omejen na posamezne tehnologije, če v primeru postopka, odprtega za vse proizvajalce, rezultat ne bi bil optimalen in takega rezultata ne bi bilo mogoče preprečiti z zasnovo postopka, pri čemer se upošteva zlasti naslednje:

- (a) dolgoročnejši potencial neke nove in inovativne tehnologije; ali
- (b) potreba po doseganju diverzifikacije; ali
- (c) omrežne omejitve in stabilnost omrežij; ali
- (d) sistemski (integracijski) stroški; ali
- (e) potreba po preprečevanju izkrivljanj na trgu surovin zaradi podpore za biomaso ⁽⁶⁷⁾.

(127) Pomoč se lahko dodeli brez konkurenčnega postopka zbiranja ponudb, kot je opisano v odstavku (126), za obrate z nameščeno zmogljivostjo električne energije manj kot 1 MW ali demonstracijske projekte, razen za električno energijo, proizvedeno iz vetrne energije, za obrate z inštalirano močjo proizvodnje električne energije do 6 MW ali 6 proizvodnih enot.

(128) Če konkurenčni javni razpis ni bil objavljen, se uporabljajo pogoji odstavkov (124) in (125) ter pogoji za pomoč za tekoče poslovanje za energijo iz obnovljivih virov energije, ki ni električna energija iz odstavka (131).

(129) Pomoč se dodeli le, dokler ni obrat v celoti amortiziran v skladu z običajnimi računovodskimi pravili, pri čemer je treba morebitno predhodno prejeta pomoč za naložbe odšteti od pomoči za tekoče poslovanje.

(130) Ti pogoji ne posegajo v možnost držav članic, da upoštevajo vidike prostorskega načrtovanja, na primer z zahtevanjem gradbenih dovoljenj pred sodelovanjem v postopku zbiranja ponudb ali zahtevanjem naložbenih odločitev v določenem obdobju.

⁽⁶⁶⁾ Obratom, ki so začeli delovati pred 1. januarjem 2017 in jim je država članica pred tem datumom potrdila, da bodo prejeli pomoč, se lahko pomoč dodeli na podlagi veljavne sheme v času potrditve.

⁽⁶⁷⁾ Novim obratom, ki proizvajajo električno energijo iz biomase in so izključeni iz postopka zbiranja ponudb, se ne sme dodeliti nobena druga pomoč za tekoče poslovanje.

3.3.2.2 Pomoč za energijo iz obnovljivih virov, ki ni električna energija

(131) Za energijo iz obnovljivih virov, ki ni električna energija, se bo pomoč za tekoče poslovanje štela za združljivo z notranjim trgov, če so izpolnjeni naslednji kumulativni pogoji:

- (a) pomoč na enoto energije ne presega razlike med skupnimi izravnanimi stroški proizvodnje energije z uporabo posamezne tehnologije in tržno ceno zadevne oblike energije;
- (b) izravnani stroški proizvodnje energije lahko vključujejo običajen donos kapitala. Pomoč za naložbe se pri izračunu izravnanih stroškov proizvodnje energije odšteje od skupnega naložbenega zneska;
- (c) proizvodni stroški so redno posodabljeni, vsaj enkrat letno; ter
- (d) pomoč se dodeli le, dokler ni obrat v celoti amortiziran v skladu z običajnimi računovodskimi pravili, s čimer se prepreči, da bi pomoč za tekoče poslovanje na podlagi izravnanih stroškov proizvodnje energije presegla amortizacijo naložbe.

3.3.2.3 Pomoč za obstoječe obrate na biomaso po amortizaciji obrata

(132) Za razliko od večine drugih obnovljivih virov energije biomasa zahteva razmeroma nizke stroške naložbe, vendar vključuje višje stroške poslovanja. Višji stroški poslovanja lahko preprečijo, da bi obrat na biomaso⁽⁶⁸⁾ posloval tudi po amortizaciji obrata, ker so lahko stroški poslovanja višji od prihodkov (tržne cene). Na drugi strani lahko obstoječ obrat na biomaso pri poslovanju kot vir surovin namesto biomase uporabi fosilna goriva, če je uporaba fosilnih goriv kot surovine ekonomsko ugodnejša od uporabe biomase. Da bi se v obeh primerih ohranila uporaba biomase, lahko Komisija oceni pomoč za tekoče poslovanje za združljivo z notranjim trgov tudi po amortizaciji obrata.

(133) Komisija bo štela pomoč za tekoče poslovanje za biomaso po amortizaciji obrata za združljivo z notranjim trgov, če država članica dokaže, da so stroški poslovanja, ki jih krije upravičenec po amortizaciji obrata, še vedno višji od tržne cene zadevne energije in če so izpolnjeni naslednji kumulativni pogoji:

- (a) pomoč se dodeli le na podlagi energije, proizvedene iz obnovljivih virov;
- (b) ukrep je oblikovan tako, da pokrije razliko med stroški poslovanja, ki jih krije upravičenec, in tržno ceno; ter
- (c) vzpostavljen je mehanizem za spremljanje, da se preveri, ali so stroški poslovanja še vedno višji od tržne cene energije; mehanizem za spremljanje mora temeljiti na posodobljenih informacijah o proizvodnih stroških in mora biti izveden vsaj enkrat letno.

(134) Komisija bo štela pomoč za tekoče poslovanje za biomaso po amortizaciji obrata za združljivo z notranjim trgov, če država članica dokaže, da je uporaba fosilnih goriv kot surovine neodvisno od tržne cene zadevne energije ekonomsko ugodnejša od uporabe biomase in če so izpolnjeni naslednji kumulativni pogoji:

- (a) pomoč se dodeli le na podlagi energije, proizvedene iz obnovljivih virov;
- (b) ukrep je oblikovan tako, da pokrije razliko med stroški poslovanja, ki jih ima upravičenec pri uporabi biomase v primerjavi z uporabo fosilnih goriv;
- (c) zagotovljeni so verodostojni dokazi, da bi se brez pomoči v istem obratu namesto biomase začela uporabljati fosilna goriva; ter
- (d) vzpostavljen je mehanizem za spremljanje, da se preveri, ali je uporaba fosilnih goriv ugodnejša od uporabe biomase. Mehanizem za spremljanje mora temeljiti na posodobljenih informacijah o stroških in mora biti izveden vsaj enkrat letno.

⁽⁶⁸⁾ To vključuje proizvodnjo bioplina, ki ima enake značilnosti.

3.3.2.4 Pomoč, dodeljena v obliki certifikatov

(135) Države članice lahko dodelijo podporo za obnovljive vire energije z uporabo tržnih mehanizmov, kot so zeleni certifikati. Takšni tržni mehanizmi⁽⁶⁹⁾ omogočajo, da vsi proizvajalci energije iz obnovljivih virov posredno uživajo ugodnosti zagotovljenega povpraševanja po taki energiji po ceni, ki je višja od tržne cene za konvencionalno energijo. Cena takšnih zelenih certifikatov ni vnaprej določena, ampak je odvisna od ponudbe in povpraševanja na trgu.

(136) Komisija bo pomoč iz odstavka (135) štela za združljivo z notranjim trgov, če lahko države članice zagotovijo zadostne dokaze, da je takšna podpora (i) bistvena za zagotovitev poslovne vzdržnosti zadevnih virov obnovljive energije, (ii) da v okviru sheme skupna nadomestila sčasoma ne postanejo previsoka za vse tehnologije ali za posamezne manj razširjene tehnologije, če so uvedene različne ravni certifikatov na enoto proizvedene energije, in (iii) da podpora ne odvrča proizvajalcev energije iz obnovljivih virov od prizadevanj za večjo konkurenčnost.

(137) Komisija zlasti meni, da se ne smejo uporabljati različne ravni podpore z uporabo zelenih certifikatov, razen če država članica dokaže potrebo različnih ravneh na podlagi utemeljitev iz odstavka (126). Uporabljajo se pogoji iz odstavkov (124) in (125), kadar je to tehnično izvedljivo. Morebitno predhodno prejeta pomoč za naložbe je treba odšteti od pomoči za tekoče poslovanje.

3.4 Ukrepi glede energijske učinkovitosti, vključno s soproizvodnjo toplote in električne energije ter daljinskim ogrevanjem in hlajenjem

(138) Unija je določila cilj 20 % za prihranek porabe primarne energije Unije do leta 2020. Unija je sprejela zlasti direktivo o energijski učinkovitosti, ki vzpostavlja skupni okvir za spodbujanje energijske učinkovitosti v Uniji ter s katero naj bi se dosegel splošni cilj izpolnitve krovne cilja Unije za leto 2020 na področju energijske učinkovitosti in pripravila podlaga za nadaljnje izboljšanje energijske učinkovitosti po letu 2020.

3.4.1 Cilj skupnega interesa

(139) Za zagotovitev, da pomoč prispeva k višji ravni varstva okolja, bo pomoč za daljinsko ogrevanje in hlajenje ter soproizvodnjo toplote in električne energije združljiva z notranjim trgov, če bo dodeljena za naložbe, vključno z nadgradnjami, za soproizvodnjo toplote in električne energije z visokim izkoristkom ter energijsko učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje. Pri ukrepih, ki so sofinancirani iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov, lahko države članice uporabijo utemeljitve v ustreznih operativnih programih.

(140) Državna pomoč za soproizvodnjo in napravami za daljinsko ogrevanje z uporabo odpadkov, vključno z odpadno toploto, kot je vnos goriva lahko pozitivno prispevajo k varstvu okolja, pod pogojem, da to ne privede do izogiba načela hierarhije ravnanja z odpadki (iz odstavka (118)).

(141) Država članica lahko za dokazovanje, da pomoč zvišuje raven varstva okolja, kolikor je to mogoče kvantitativno opredeliti, uporabi različne kazalnike, zlasti količino prihranjene energije zaradi boljše energijske učinkovitosti in večje energijske produktivnosti ali večje učinkovitosti zaradi manjše porabe energije in manjše uporabe goriva.

3.4.2 Potreba po posredovanju države

(142) Ukrepi za energetske učinkovitost so usmerjeni v negativne zunanje učinke, kot je navedeno v odstavku (35), in sicer z oblikovanjem posameznih spodbud za doseg okoljskih ciljev za energetske učinkovitost in zmanjšanje emisij toplogrednih plinov. Poleg splošnih oblik nedelovanja trga, opredeljenih v oddelku 3.2, je ena oblika nedelovanja trga, ki lahko nastane na področju ukrepov glede energijske učinkovitosti, povezana z ukrepi glede energijske učinkovitosti stavb. Pri obnovi stavb koristi od ukrepov glede energijske učinkovitosti običajno nima lastnik stavbe, ki običajno krije stroške obnove, ampak jih ima najemnik. Zato Komisija meni, da je lahko potrebna državna pomoč za spodbujanje naložb v energijsko učinkovitost, da bi se izpolnili cilji direktive o energijski učinkovitosti.

⁽⁶⁹⁾ Takšni mehanizmi lahko na primer zavezujejo dobavitelje električne energije, da določen del energije proizvedejo iz obnovljivih virov.

3.4.3 Spodbujevalni učinek

(143) Direktiva o energijski učinkovitosti obvezuje države članice, da dosežejo cilje, vključno na področju energijsko učinkovite obnove stavb in končne porabe energije. Vendar pa direktiva o energetske učinkovitosti ne določa cilje za podjetja glede energetske učinkovitosti in v zvezi s tem ne bo preprečila, da bi imela pomoč na področju energetske učinkovitosti spodbujevalni učinek.

(144) Spodbujevalni učinek pomoči se bo ocenil na podlagi pogojev iz oddelka 3.2.4 teh smernic.

3.4.4 Ustreznost pomoči

(145) Državna pomoč se lahko šteje za ustrezen instrument za financiranje ukrepov glede energetske učinkovitosti, ne glede na obliko, v kateri je dodeljena.

(146) Pri ukrepih glede energetske učinkovitosti se lahko vračljivo predplačilo šteje za ustrezen instrument državne pomoči, zlasti če so prihodki na podlagi ukrepa glede energetske učinkovitosti negotovi.

(147) Pri ocenjevanju državne pomoči, dodeljene zlasti za energijsko učinkovito obnovo stavb, se lahko finančni instrument, ki ga vzpostavijo države članice za financiranje obnove, šteje za ustrezen instrument za odobritev državne pomoči.

3.4.5 Sorazmernost

Pomoč za naložbe za ukrepe glede energetske učinkovitosti

(148) Upravičeni stroški so opredeljeni kot dodatni naložbeni stroški, kot je določeno v odstavku (73). Pri nekaterih ukrepih glede energetske učinkovitosti je morda obratni hipotetični scenarij težko opredeliti, zlasti pri integriranih projektih. V zvezi s takšnimi projekti je Komisija pripravljena razmisliti o približku za določitev upravičenih stroškov, kakor je opredeljeno v odstavku (75).

(149) Uporabljajo se intenzivnosti pomoči, kakor so opredeljene v Prilogi 1.

Pomoč za tekoče poslovanje za ukrepe glede energetske učinkovitosti (razen pomoči za tekoče poslovanje za soproizvodnjo toplote in električne energije z visokim izkoristkom)

(150) Komisija bo štela pomoč za tekoče poslovanje za ukrepe glede energetske učinkovitosti za sorazmerno le, če bodo izpolnjeni naslednji kumulativni pogoji:

(a) pomoč je omejena na nadomestilo za neto dodatne proizvodne stroške, ki izhajajo iz naložbe, ob upoštevanju ugodnosti, ki so posledica prihrankov energije⁽⁷⁰⁾; pri določanju zneska pomoči za tekoče poslovanje je treba vsako pomoč za naložbe, ki jo zadevno podjetje dobi za novi obrat, odšteti od proizvodnih stroškov; ter

(b) trajanje pomoči za tekoče poslovanje je omejeno na pet let.

Pomoč za tekoče poslovanje za soproizvodnjo toplote in električne energije z visokim izkoristkom

(151) Pomoč za tekoče poslovanje obratov za soproizvodnjo z visokim izkoristkom se lahko dodeli na podlagi pogojev, ki veljajo za pomoč za tekoče poslovanje za električno energijo iz obnovljivih virov, kakor je opredeljeno v oddelku 3.3.2.1, in sicer le:

(a) podjetjem, ki za javnost proizvajajo električno energijo in toploto, če proizvodni stroški takšne električne energije ali toplote presegajo tržno ceno;

(b) za industrijsko uporabo soproizvodnje električne energije in toplote, če je mogoče dokazati, da proizvodni stroški ene količinske enote energije pri uporabi takšne tehnike presegajo tržno ceno ene količinske enote klasične energije.

⁽⁷⁰⁾ Pojem proizvodnih stroškov ne vključuje pomoči, vključuje pa običajno stopnjo dobička.

3.5 Pomoč za učinkovito rabo virov in zlasti pomoč za ravnanje z odpadki

3.5.1 Učinkovita raba virov

(152) Cilj vodilne pobude „Evropa, gospodarna z viri“ iz strategije Evropa 2020 je doseči trajnostno rast z opredelitvijo in ustvarjanjem novih poslovnih priložnosti, med drugim tudi z novimi in inovativnimi načini proizvodnje, poslovnimi modeli in zasnovo proizvodov. Pobuda opredeljuje, kako je mogoče tako rast ločiti od porabe virov in splošnega vpliva na okolje.

(153) Nedelovanja trga iz odstavka (35) so še posebej pomembna za učinkovito rabo virov. Poleg tega nedelovanje trga na tem področju pogosto ni obravnavano v okviru drugih politik in ukrepov, kot je obdavčevanje ali regulacija. V takih primerih je lahko potrebna državna pomoč.

(154) Države članice morajo za posamezne ukrepe dokazati kvantitativno opredeljive koristi na tem področju politike, zlasti v zvezi z obsegom prihranjenih virov ali koristmi zaradi učinkovite rabe virov.

(155) Komisija ob upoštevanju tesnih povezav z novimi inovativnimi načini proizvodnje opozarja, da so lahko ukrepi, ki spodbujajo učinkovito rabo virov, po izpolnitvi ustreznih meril upravičeni do dodatnega bonusa za ekoinovacije iz odstavka (78).

3.5.2 Pomoč za ravnanje z odpadki

(156) Preprečevanje nastajanja, ponovna uporaba in recikliranje odpadkov so v skladu z načelom hierarhije ravnanja z odpadki (iz odstavka (118)) v sedmem okoljskem akcijskem programu Unije opredeljeni kot ena glavnih prednostnih nalog. Države članice morajo pripraviti načrte za ravnanje z odpadki⁽⁷¹⁾, pri čemer bi morale to hierarhijo upoštevati in določiti ukrepe državne pomoči, ki so skladni z izvajanjem teh načrtov. Drugi ključni koncept, na katerem temelji okoljska zakonodaja Unije, je načelo „onesnaževalec plača“, opisano v odstavku (44).

(157) Državne pomoči za ravnanje z odpadki, zlasti za dejavnosti, namenjene preprečevanju, ponovni uporabi in recikliranju odpadkov, lahko pozitivno prispevajo k varstvu okolja, pod pogojem, da to ne privede do izogiba načela iz prejšnjega odstavka. To vključuje ponovno uporabo ali recikliranje vode ali mineralov, ki sicer kot odpadki ne bi bili uporabljeni. Ob upoštevanju načela „onesnaževalec plača“, zlasti podjetja, ki proizvajajo odpadke, ne bi smela biti oproščena stroškov njihove obdelave. Poleg tega ne bi smeli nastati negativni vplivi na normalno delovanje trgov s sekundarnimi materiali.

(158) Komisija bo pomoč za ravnanje z odpadki štela kot pomoč za dosego cilja skupnega interesa v skladu z zgoraj opredeljenimi načeli ravnanja z odpadki, če so izpolnjeni naslednji kumulativni pogoji:

- (a) naložba je namenjena zmanjšanju odpadkov, ki jih proizvedejo druga podjetja, in ne zadeva odpadkov, ki jih proizvede upravičenec do pomoči;
- (b) pomoč onesnaževalcev posredno ne razrešuje bremena, ki ga morajo nositi v skladu z zakonodajo Unije ali nacionalno zakonodajo, saj je treba tako breme šteti za običajne stroške podjetij, ki onesnažujejo;
- (c) naložba presega najsodobnejši postopek⁽⁷²⁾, tj. preprečevanje, ponovno uporabo, recikliranje ali predelavo, ali inovativno uporablja klasične tehnologije, zlasti za prehod k vzpostavitvi krožnega gospodarstva, pri katerem se odpadki uporabljajo kot vir;
- (d) obdelani materiali bi se sicer odstranili ali obdelali na način, ki je do okolja manj prijazen, in
- (e) učinek naložbe ni zgolj večje povpraševanje po materialih, ki jih je treba reciklirati, brez povečanja zbiranja teh materialov.

⁽⁷¹⁾ Člen 28 Direktive 2008/98/ES.

⁽⁷²⁾ Najsodobnejša tehnologija pomeni tehnologijo, pri kateri je preprečevanje nastajanja, ponovna uporaba, recikliranje ali predelava odpadnega proizvoda za namene proizvodnje končnega proizvoda gospodarsko učinkovita običajna praksa. Kadar je primerno, je treba koncept najsodobnejše tehnologije razlagati s tehnološkega vidika Unije in vidika skupnega trga.

(159) Pomoč, ki je v nasprotju s tem, kar je navedeno v odstavku (159)(a), je namenjena upravljanju lastnih odpadkov upravičenca in bo ocenjena na podlagi splošnih meril iz oddelka 3.2, ki se uporabljajo za pomoč za podjetja, ki presegajo standarde Unije ali povečujejo varstvo okolja v odsotnosti standardov Unije v skladu z odstavkom (25)(c).

3.6 Pomoč za zajemanje in shranjevanje ogljikovega dioksida (CCS)

(160) V Direktivi 2009/31/ES⁽⁷³⁾ (direktiva o zajemanju in shranjevanju ogljikovega dioksida) ter sporočilu Komisije o prihodnosti zajemanja in shranjevanja ogljikovega dioksida v Evropi⁽⁷⁴⁾ je navedeno, da je zajemanje in shranjevanje ogljikovega dioksida tehnologija, ki lahko prispeva k blažitvi podnebnih sprememb. Pri prehodu na popolnoma nizkoogljično gospodarstvo se lahko s tehnologijo zajemanja in shranjevanja ogljikovega dioksida uskladi povpraševanje po fosilnih gorivih s potrebo po zmanjšanju emisij toplogrednih plinov. Zajemanje in shranjevanje ogljikovega dioksida lahko trenutno v nekaterih industrijskih sektorjih pomeni edino tehnološko možnost za zmanjšanje emisij iz proizvodnih procesov v dolgoročno potrebnem obsegu. Glede na to, da stroški zajemanja, prevoza in skladiščenja predstavljajo pomembno oviro za uveljavitev shranjevanja in zajemanja ogljikovega dioksida, državna pomoč lahko prispeva k spodbujanju razvoja te tehnologije.

(161) Da bi se spodbujali dolgoročni cilji glede dekarbonizacije, Komisija meni, da pomoč za zajemanje in shranjevanje ogljikovega dioksida prispeva k skupnemu cilju varstva okolja.

(162) Unija je sprejela več pobud za obravnavanje negativnih zunanjih učinkov. Sistem Unije za trgovanje z emisijami zlasti zagotavlja internalizacijo stroškov emisij toplogrednih plinov, kar pa še ne zagotavlja doseganja dolgoročnih ciljev Unije na področju dekarbonizacije. Komisija torej predpostavlja, da pomoč za zajemanje in shranjevanje ogljikovega dioksida obravnava preostalo nedelovanje trga, razen če ima dokaze, da zadevno preostalo nedelovanje trga ne obstaja več.

(163) Komisija brez poseganja v ureditev Unije na tem področju predpostavlja ustreznost pomoči, če so izpolnjeni vsi drugi pogoji. Dovoljeni sta tako pomoč za tekoče poslovanje kot pomoč za naložbe.

(164) Pomoč se lahko zagotovi za podporo elektrarn na fosilna goriva in/ali biomaso (vključno s kombiniranimi elektrarnami, ki uporabljajo fosilna goriva in biomaso) ali drugim industrijskim obratom, opremljenim z zmogljivostmi za zajem, prevoz in shranjevanje ogljikovega dioksida ali posameznimi elementi verige zajemanja in shranjevanja ogljikovega dioksida. Vendar pomoč za podporo projektom v zvezi z zajemanjem in shranjevanjem ogljikovega dioksida ne vključuje pomoči za obrate, ki izpuščajo ogljikov dioksid (industrijski obrati ali elektrarne), kot take, ampak pomoč za stroške, ki izhajajo iz projekta v zvezi z zajemanjem in shranjevanjem ogljikovega dioksida.

(165) Pomoč je omejena na dodatne stroške za zajem, prevoz in shranjevanje izpuščenega ogljikovega dioksida. Splošno je sprejeto, da bi obratni hipotetični scenarij zajemal okoliščine, v katerih se projekt ne bi izvajal, saj je zajemanje in shranjevanje ogljikovega dioksida podobno dodatni infrastrukturi, ki ni potrebna za delovanje obrata. Ob upoštevanju tega obratnega hipotetičnega scenarija so upravičeni stroški opredeljeni kot likvidnostna vrzel. Upoštevajo se vsi prihodki, tudi na primer privarčevani stroški zaradi manjše potrebe po pravicah iz sistema za trgovanje z emisijami, financiranje iz programa NER300 in financiranje iz programa EEPO⁽⁷⁵⁾.

(166) Komisija oceni izkrivljajoče učinke pomoči na podlagi meril iz oddelka 3.2.6, pri čemer upošteva, ali so vzpostavljeni dogovori o izmenjavi znanja, ali je infrastruktura odprta tretjim osebam in ali podpora za posamezne elemente verige zajemanja in shranjevanja ogljikovega dioksida pozitivno vpliva na druge obrate na fosilna goriva v lasti upravičenca.

⁽⁷³⁾ Direktiva 2009/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o geološkem shranjevanju ogljikovega dioksida in spremembi Direktive Sveta 85/337/EGS, direktiv 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe (ES) št. 1013/2006 (UL L 140, 5.6.2009, str. 114).

⁽⁷⁴⁾ COM(2013) 180 final z dne 27. marca 2013.

⁽⁷⁵⁾ Sklep Komisije 2010/670/EU, (UL L 290, 6.11.2010, str. 39) (financiranje iz programa NER300), Uredba (EU) št. 1233/2010 o spremembah Uredbe (ES) št. 663/2009, (UL L 346, 30.12.2010, str. 5) (financiranje iz programa EEPO).

3.7 Pomoč v obliki znižanj ali oprostitev okoljskih davkov in v obliki znižanj finančne podpore za električno energijo iz obnovljivih virov

3.7.1 Pomoč v obliki znižanj ali oprostitev okoljskih davkov

(167) Cilj okoljskih davkov je zvišati stroške okolju škodljivega ravnanja, s čimer se odvrača od takega ravnanja in zviša raven varstva okolja. Okoljski davki naj bi načeloma odražali splošne stroške za družbo, v skladu s tem pa naj bi bil znesek plačanega davka na enoto emisije enak za vsa podjetja, ki povzročajo emisije. Čeprav lahko znižanja ali oprostitve okoljskih davkov negativno vplivajo na ta cilj⁽⁷⁶⁾, je včasih tak pristop potreben, in sicer kadar bi bili upravičenci v nasprotnem primeru postavljeni v tako slab konkurenčni položaj, da uvedba okoljskega davka sploh ne bi bila smiselna.

(168) Dejansko bi ugodnejša davčna obravnava za nekatera podjetja lahko omogočila višjo splošno stopnjo okoljske dajatve. V skladu s tem lahko znižanja ali oprostitve okoljskih davkov⁽⁷⁷⁾, vključno z vračili davka, vsaj posredno prispevajo k višji ravni varstva okolja. Vendar pri tem ne bi smel biti ogrožen splošni cilj okoljskega davka, tj. preprečevanje okolju škodljivega ravnanja. Znižanja davkov bi morala biti potrebna ter temeljiti na objektivnih, preglednih in nediskriminatornih merilih, zadevna podjetja pa bi morala prispevati k izboljšanju varstva okolja. To bi bilo mogoče doseči z dodelitvijo nadomestila v obliki vračil davka, pri čemer podjetja ne bi bila oproščena plačila davka kot takega, ampak bi zanj prejela fiksno letno nadomestilo za pričakovano povišanje zneska plačljivega davka.

(169) Komisija bo sheme pomoči odobrila za največ 10 let, država članica pa lahko po tem obdobju ponovno priglasí ukrep, če ponovno oceni ustreznost zadevnih ukrepov pomoči.

(170) Komisija bo štela, da znižanja davkov ne ovirajo splošno zastavljenega cilja in vsaj posredno prispevajo k višji ravni varstva okolja, če država članica dokaže, da (i) so znižanja ustrezno usmerjena v podjetja, na katera višji davek najbolj vpliva, in (ii) da se splošno uporablja višja davčna stopnja kot v primeru brez oprostitve.

(171) V ta namen bo Komisija ocenila informacije, ki jih predložijo države članice. Take informacije morajo vključevati zadevne sektorje ali kategorije upravičencev, za katere se uporabljajo oprostitve ali znižanja, na eni strani ter položaj glavnih upravičencev v posameznem zadevnem sektorju in način, kako bi lahko obdavčenje prispevalo k varstvu okolja, na drugi strani. Oproščeni sektorji morajo biti ustrezno opisani, pri čemer mora biti priložen seznam največjih upravičencev za posamezen sektor (predvsem ob upoštevanju prihodkov od prodaje, tržnih deležev in velikosti davčne osnove).

(172) Če so okoljski davki usklajeni, Komisija lahko za oceno potrebnosti in sorazmernosti pomoči uporabi poenostavljen pristop. Komisija lahko v okviru Direktive 2003/96/ES⁽⁷⁸⁾ (v nadaljnjem besedilu: direktiva o obdavčitvi energije) uporabi poenostavljen pristop za znižanja davkov, pri čemer se upošteva najnižja davčna stopnja Unije. Pri vseh ostalih okoljskih davkih je potrebna podrobna ocena potrebnosti in sorazmernosti pomoči.

Primer 1: usklajeni okoljski davki

(173) Komisija bo štela, da je pomoč v obliki znižanj davkov potrebna in sorazmerna, če (i) upravičenci plačujejo vsaj najnižjo davčno stopnjo v Uniji, ki je določena z ustrezno veljavno direktivo, (ii) izbira upravičencev temelji na objektivnih in preglednih merilih in (iii) se pomoč načeloma dodeli na enak način za vse konkurente v istem sektorju, če so v podobnem dejanskem položaju.

⁽⁷⁶⁾ V številnih primerih so do znižanja davkov upravičena podjetja z najškodljivejšim ravnanjem, ki naj bi se odpravilo z davkom.

⁽⁷⁷⁾ To bi bilo med drugim mogoče doseči z dodelitvijo nadomestila v obliki davčnih odbitkov, pri čemer podjetja ne bi bila oproščena plačila davka, ampak bi zanj prejela pavšalno nadomestilo.

⁽⁷⁸⁾ Direktiva 2003/96/ES o prestrukturiranju okvira Skupnosti za obdavčitev energentov in električne energije (UL L 283, 31.10.2003, str. 51) določa zadevne najnižje davčne stopnje.

(174) Države članice lahko pomoč dodelijo v obliki znižanja davčne stopnje ali kot fiksni znesek letnega nadomestila (vračilo davka) ali kot kombinacijo obojega. Prednost pristopa z vračilom davka je v tem, da podjetja ostanejo izpostavljeni cenovnemu signalu, ki ga daje okoljski davek. Kadar se uporablja vračilo davka, je treba znesek vračila izračunati na podlagi preteklih podatkov, tj. ravni proizvodnje, potrošnje ali onesnaževanja, ugotovljene za podjetje v referenčnem letu. Raven vračila davka ne sme preseči najnižjega zneska davka v Uniji, ki bi veljal za referenčno leto.

(175) Če upravičenci plačujejo manj, kot je najnižja davčna stopnja Skupnosti, ki jo določa veljavna zadevna direktiva, se pomoč oceni na podlagi pogojev za neusklajene okoljske davke iz odstavkov (177) in (178).

Primer 2: Neusklajeni okoljski davki in poseben položaj usklajenih davkov

(176) Za vse druge neusklajene okoljske davke in usklajene davke, ki ne dosegajo najnižjih stopenj Unije iz direktive o obdavčitvi energije (glej odstavek (173)), ter da se dokaže potreba in sorazmernost pomoči, bi morala država članica jasno opredeliti področje uporabe znižanj davkov. V ta namen bi morala država članica predložiti informacije, določene v odstavku (171). Države članice se lahko odločijo za dodelitev pomoči upravičencem do pomoči v obliki davčnega vračila (iz odstavka (174)). Ta pristop upravičence do pomoči še naprej izpostavlja predvidenemu cenovnemu signalu okoljskega davka, hkrati pa je omejeno pričakovano povišanje zneska plačljivega davka.

(177) Komisija bo štela pomoč za potrebno, če bodo izpolnjeni naslednji kumulativni pogoji:

- (a) izbira upravičencev temelji na objektivnih in preglednih merilih pomoči, pomoč pa se načeloma dodeli na enak način za vse konkurente v istem sektorju, če so v podobnem dejanskem položaju;
- (b) okoljski davek brez znižanja vodi k precejšnjemu zvišanju proizvodnih stroškov, izračunanih kot delež bruto dodane vrednosti, za vsak sektor ali kategorijo posameznih upravičencev; ter
- (c) precejšnjega zvišanja proizvodnih stroškov ne bi bilo mogoče prenesti na kupce, ne da bi to privedlo do znatnega zmanjšanja prodaje.

(178) Komisija bo štela pomoč za sorazmerno, če bo izpolnjen eden od naslednjih pogojev:

- (a) upravičenci pomoči plačajo vsaj 20 % nacionalne okoljske dajatve; ali
- (b) znižanje davka je odvisno od sklenitve sporazumov med državo članico in upravičenci ali združenji upravičencev, s katerimi se upravičenci ali združenja upravičencev zavežejo, da bodo dosegli okoljevarstvene cilje, ki imajo enak učinek, kot če bi upravičenci plačevali vsaj 20 % nacionalnega davka ali če bi se v okoliščinah iz odstavka (174) uporabljala najnižja davčna stopnja Unije. Ti sporazumi ali zaveze lahko med drugim zadevajo zmanjšanje porabe energije, zmanjšanje emisij ali druge okoljevarstvene ukrepe. Taki sporazumi morajo izpolnjevati naslednje kumulativne pogoje:
 - (i) vsebino teh sporazumov je izpogajala država članica, v njih so podrobno določeni cilji in časovni okvir za doseg te ciljev;
 - (ii) država članica zagotavlja neodvisno⁽⁷⁹⁾ in pravočasno spremljanje obveznosti iz sporazumov; in
 - (iii) ti sporazumi so redno revidirani v skladu s tehnološkimi in drugimi spremembami, v njih pa bo določen učinkovit sistem kaznovanja, ki se uporablja, če obveznosti niso izpolnjene.

(179) V primeru davka na ogljikov dioksid, obračunanega za energente, ki se uporabljajo za proizvodnjo električne energije, je dobavitelj električne energije zavezan k plačilu davka. Tak davek na ogljikov dioksid je lahko zasnovan tako, da z obdavčevanjem ogljikovega dioksida podpira ceno pravic v sistemu Unije za trgovanje z emisijami in je nanjo neposredno vezan. Vendar se cena električne energije zviša, če se ti stroški prenesejo na odjemalca električne energije. V tem primeru je učinek davka na ogljikov dioksid podoben učinku prenosa stroškov pravic v sistemu za trgovanje z emisijami in njihove vključitve v ceno električne energije (posredni stroški emisij).

⁽⁷⁹⁾ Za te namene ni pomembno, ali spremljanje opravlja javni ali zasebni organ.

(180) Če je davek iz odstavka (180) zasnovan tako, da je neposredno vezan na ceno pravic v sistemu EU za trgovanje z emisijami in je njegov cilj povišanje cene pravic, obstaja možnost nadomestila za višje posredne stroške. Komisija bo štela, da je ukrep združljiv z notranjim trgom samo, če so izpolnjeni naslednji kumulativni pogoji:

- (a) pomoč se dodeli le sektorjem in podsektorjem iz Priloge II k smernicam o državni pomoči v okviru sistema za trgovanje z emisijami⁽⁸⁰⁾ za nadomestilo dodatnih posrednih stroškov zaradi davka.
- (b) Intenzivnost pomoči in največje intenzivnosti pomoči se izračuna, kot je opredeljeno v odstavkih 27 do 30 smernic o državni pomoči v okviru sistema za trgovanje z emisijami. Terminalska cena pravic v sistemu EU za trgovanje z emisijami se lahko nadomesti s stopnjo nacionalnega davka; ter
- (c) pomoč se dodeli kot pavšalni znesek, ki se upravičencu lahko izplača v letu, v katerem nastanejo stroški, ali v naslednjem letu. Če se pomoč izplača v letu, v katerem nastanejo stroški, je treba vzpostaviti mehanizem naknadnega spremljanja, da se zagotovi vrnitev morebitnih preplačil pred 1. julijem naslednjega leta.

3.7.2 Pomoč v obliki znižanj finančne podpore za energijo iz obnovljivih virov⁽⁸¹⁾

(181) Financiranje podpore za energijo iz obnovljivih virov prek dajatev kot tako ni usmerjeno v negativne zunanje učinke in zato nima neposrednega vpliva na okolje. Te dajatve se zato bistveno razlikujejo od posrednih davkov na električno energijo iz odstavka (168), čeprav so lahko tudi posledica višjih cen električne energije. Stroški električne energije se lahko zvišajo eksplicitno prek posebne dajatve, ki jo odjemalci električne energije plačujejo poleg cene električne energije, ali posredno prek dodatnih stroškov, ki jih imajo dobavitelji električne energije zaradi obveznosti kupovanja energije iz obnovljivih virov, ki se posledično prenesejo na njihove stranke, tj. odjemalce električne energije. Tipičen primer bi bila obveznost za dobavitelje električne energije, da kupijo določen delež energije iz obnovljivih virov prek zelenih certifikatov, pri čemer dobavitelj ne prejme nadomestila.

(182) Če stroške financiranja podpore za energijo iz obnovljivih virov krijejo odjemalci energije, naj bi se načeloma krili na način, ki ne dela razlik med odjemalci energije. Vendar so lahko potrebna nekatera ciljno usmerjena znižanja teh stroškov, da se zagotovi zadostna finančna podlaga za podporo za energijo iz obnovljivih virov, s čimer se prispeva k doseganju ciljev v zvezi z energijo iz obnovljivih virov, določenih na ravni EU⁽⁸²⁾. Da bi se na eni strani preprečil bistveno slabši konkurenčni položaj podjetij, na katera še posebej vplivajo stroški financiranja podpore za energijo iz obnovljivih virov, lahko države članice dodelijo delno nadomestilo za te dodatne stroške. Brez takega nadomestila je lahko financiranje podpore za energijo iz obnovljivih virov netrajnostno, javna podpora za določitev ambicioznih ukrepov za podporo za energijo iz obnovljivih virov pa omejena. Če je po drugi strani tako nadomestilo previsoko ali se dodeli prevelikemu številu odjemalcev električne energije, je lahko ogroženo tudi splošno financiranje podpore za energijo iz obnovljivih virov, saj se lahko zmanjša javna podpora za podporo energiji iz obnovljivih virov, izkrivljanje konkurence in trgovine pa je lahko še posebej veliko.

(183) Komisija bo za oceno državne pomoči za nadomestilo financiranja podpore za energijo iz obnovljivih virov uporabljala samo pogoje iz tega oddelka in oddelka 3.2.7.

⁽⁸⁰⁾ UL C 158, 5.6.2012, str. 4.

⁽⁸¹⁾ Zakonodaja o notranjem trgu (Direktiva 2009/72/ES z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z električno energijo in o razveljavitvi Direktive 2003/54/ES (UL L 211, 14.8.2009, str. 55), Uredba (ES) št. 714/2009 z dne 13. julija 2009 o pogojih za dostop do omrežja za čezmejne izmenjave električne energije in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1228/2003 (UL L 211, 14.8.2009, str. 15) ter nadaljnji omrežni kodeksi in smernice) ne daje pravice do navzkrižnega subvencioniranja odjemalcev znotraj tarifnih režimov.

⁽⁸²⁾ Direktiva 2009/28/ES Evropskega parlamenta in Sveta o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov določa zavezujoče cilje glede obnovljivih virov energije za vse države članice. Pred tem so bili v Direktivi (ES) 2001/77 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. septembra 2001 o spodbujanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov energije na notranjem trgu z električno energijo že določeni cilji v zvezi z električno energijo iz obnovljivih virov, za doseganje katerih so si morale države članice prizadevati.

(184) Da bi se zagotovilo, da pomoč spodbuja financiranje podpore za energijo iz obnovljivih virov, bodo morale države članice dokazati, da dodatni stroški, ki se odražajo v višjih cenah električne energije, ki jih nosijo upravičenci, izhajajo izključno iz podpore za energijo iz obnovljivih virov. Dodatni stroški ne smejo presegati financiranja podpore za energijo iz obnovljivih virov⁽⁸³⁾.

(185) Pomoč mora biti omejena na sektorje, katerih konkurenčni položaj je izpostavljen tveganju zaradi stroškov, ki izhajajo iz financiranja podpore za energijo iz obnovljivih virov zaradi njihove elektro-intenzivnosti in izpostavljenosti mednarodni trgovini. V skladu s tem se lahko pomoč dodeli le, če podjetje spada v sektorje iz Priloge 3⁽⁸⁴⁾. Ta seznam naj bi se uporabljal le za namene upravičenosti do te posebne oblike nadomestila.

(186) Da se upošteva morebitna heterogenost nekaterih sektorjev v zvezi z elektro-intenzivnostjo, lahko država članica podjetje vključi tudi v svojo nacionalno shemo za odobritev znižanj stroškov, ki izhajajo iz podpore za obnovljive vire energije, če ima podjetje vsaj 20-odstotno⁽⁸⁵⁾ elektro-intenzivnost in pripada sektorju z vsaj 4-odstotno trgovsko intenzivnostjo na ravni Unije, čeprav ne spada v nobenega od sektorjev iz Priloge 3⁽⁸⁶⁾. Za izračun elektro-intenzivnosti podjetja je treba uporabljati standardne primerjalne učinkovitosti rabe električne energije v industrijskih sektorjih, kadar so na voljo.

(187) Države članice morajo v okviru upravičenega sektorja zagotoviti, da izbira upravičencev temelji na objektivnih, nediskriminatornih in preglednih merilih ter da se pomoč načeloma dodeli na enak način za vse konkurente v istem sektorju, če so v podobnem dejanskem položaju.

(188) Komisija bo štela pomoč za sorazmerno, če upravičenci do pomoči plačajo vsaj 15 % dodatnih stroškov brez znižanja.

(189) Vendar bi lahko glede na znatno povišanje dodatkov za energijo iz obnovljivih virov v zadnjih letih lasten prispevek v višini 15 % polnega zneska dodatka za energijo iz obnovljivih virov presegel zmožnost podjetij, na katera je obremenitev še posebej vplivala. Zato lahko države članice po potrebi dodatno omejijo višino stroškov, ki izhajajo iz financiranja pomoči za energijo iz obnovljivih virov in se plačujejo na ravni podjetij, na 4 % bruto dodane vrednosti⁽⁸⁷⁾ zadevnega podjetja. Za podjetja z vsaj 20-odstotno elektro-intenzivnostjo lahko države članice omejijo skupni znesek, ki ga je treba plačati, na 0,5 % bruto dodane vrednosti zadevnega podjetja.

(190) Če države članice določijo omejitve v višini 4 % oziroma 0,5 % bruto dodane vrednosti, morata ti omejitvi veljati za vsa upravičena podjetja.

(191) Države članice lahko sprejmejo ukrepe za zagotavljanje, da podatki o bruto dodani vrednosti, ki se uporabljajo za namen tega oddelka, zajemajo vse zadevne stroške dela.

⁽⁸³⁾ Najbolj neposreden način za dokazovanje vzročne povezave je sklicevanje na dajatev ali obremenitev, ki se zaračuna poleg cene električne energije in je namenjena financiranju energije iz obnovljivih virov. Posreden način za dokazovanje dodatnih stroškov bi bil izračun vpliva višjih neto stroškov za dobavitelje električne energije zaradi zelenih certifikatov in izračun vpliva na ceno električne energije ob predpostavki, da dobavitelj prenese višje neto stroške na uporabnike.

⁽⁸⁴⁾ Komisija meni, da taka tveganja obstajajo v sektorjih, ki se na ravni EU soočajo z 10-odstotno intenzivnostjo trgovine, kadar elektro-intenzivnost sektorja na ravni EU dosega 10 %. Poleg tega podobno tveganje obstaja v sektorjih z manjšo, vendar vsaj 4-odstotno trgovinsko izpostavljenostjo in veliko večjo elektro-intenzivnostjo, tj. vsaj 20-odstotno, ali pa v sektorjih, ki so si gospodarsko podobni (npr. zaradi zamenljivosti proizvodov). Prav tako bi se sektorji z nekoliko manjšo, vendar vsaj 7-odstotno elektro-intenzivnostjo, ki se soočajo z zelo veliko trgovinsko izpostavljenostjo, tj. vsaj 80-odstotno, soočali z enakim tveganjem. Seznam upravičenih sektorjev je bil pripravljen na tej podlagi. Nazadnje, naslednja sektorja sta bila vključena, ker sta gospodarsko podobna navedenim sektorjem in proizvajata zamenljive proizvode (litje jekla, lahkih kovin in neželeznih kovin zaradi zamenljivosti z litjem železa; pridobivanje sekundarnih surovin zaradi zamenljivosti s primarnimi proizvodi, vključenimi na seznam).

⁽⁸⁵⁾ Podrobnosti o tem, kako se izračuna elektro-intenzivnost za podjetje, so določene v Prilogi 4.

⁽⁸⁶⁾ Ta preizkus se lahko uporabi tudi za podjetja v storitvenem sektorju.

⁽⁸⁷⁾ Podrobnosti o tem, kako se izračuna bruto dodana vrednost za podjetje, so določene v Prilogi 4.

(192) Države članice lahko pomoč dodelijo v obliki zmanjšanja dajatev, kot fiksni letni znesek nadomestila (vračilo davka), ali kot kombinacijo obeh⁽⁸⁸⁾. Kadar se pomoč dodeli v obliki znižanja dajatev, mora biti vzpostavljen mehanizem za naknadno spremljanje, s katerim se zagotovi, da bodo morebitna preplačila pomoči vrnjena pred 1. julijem naslednjega leta. Kadar se pomoč dodeli v obliki fiksnega zneska letnega nadomestila, je treba ta znesek izračunati na podlagi preteklih podatkov, tj. ugotovljenih ravni porabe električne energije in bruto dodane vrednosti v zadevnem referenčnem letu. Znesek nadomestila ne sme presegati zneska pomoči, ki bi ga podjetje prejelo v referenčnem letu, pri čemer se uporabljajo parametri iz tega oddelka.

3.7.3 *Prehodna pravila za pomoč, ki se dodeli za zmanjšanje obremenitve, povezane s finančno podporo za energijo iz obnovljivih virov*

(193) Države članice morajo uporabljati merila upravičenosti in sorazmernosti iz oddelka 3.7.2 najpozneje 1. januarja 2019. Pomoč, ki se dodeli za obdobje pred tem datumom, se šteje za združljivo, če so izpolnjena enaka merila.

(194) Poleg tega Komisija meni, da se lahko vsaka pomoč, ki se dodeli za zmanjšanje obremenitve, povezane s finančno podporo za električno energijo iz obnovljivih virov, za leta pred letom 2019, razglasi za združljivo z notranjim trgov, če je skladna z načrtom prilagoditve.

(195) Da bi se preprečile nenadne motnje za posamezno podjetje, mora tak načrt prilagoditve zajemati postopno prilagajanje na ravni pomoči, ki temeljijo na merilih za upravičenost in sorazmernost iz oddelka 3.7.2.

(196) Če je bila pomoč dodeljena za obdobje pred datumom začetka uporabe teh smernic, načrt predvidi tudi postopno uporabo meril za to obdobje.

(197) Če je bila pomoč v obliki znižanj ali oprostitev bremen, povezanih s finančno podporo za električno energijo iz obnovljivih virov, dodeljena pred začetkom uporabe teh smernic tistim podjetjem, ki ne izpolnjujejo pogojev iz oddelka 3.7.2, se taka pomoč lahko razglasi za združljivo pod pogojem, da prilagoditev načrta predvideva minimalni lastni prispevek v višini 20 % dodatnih stroškov za dodatno dajatev brez znižanja, ki se uveljavi postopoma, najkasneje pa 1. januarja 2019.

(198) V načrtu prilagoditve so upoštevani vsi ustrezni gospodarski dejavniki, povezani s politiko glede energije iz obnovljivih virov.

(199) Načrt prilagoditve odobri Komisija.

(200) Prilagoditev načrta se priglasí Komisiji najpozneje 12 mesecev po datumu začetka uporabe teh smernic.

3.8 **Pomoč za energetska infrastrukturo**

(201) Sodobna energetska infrastruktura je bistvena za integriran trg z energijo, ki je ključen za zagotavljanje zanesljive oskrbe z energijo v Uniji, ter omogočanje Uniji, da doseže svoje širše podnebne in energetske cilje. Komisija je ocenila, da bo za naložbe v energetska infrastrukturo evropskega pomena do leta 2020 potrebnih približno 200 milijard EUR⁽⁸⁹⁾. Ta ocena temelji na presoji o potrebni infrastrukturi, ki bi Uniji omogočila doseganje krovnih političnih ciljev glede dokončanja notranjega energetskega trga, zagotavljanja zanesljivosti oskrbe in omogočanja vključevanja obnovljivih virov energije. Kadar udeleženci na trgu ne morejo zagotoviti potrebne infrastrukture, je lahko državna pomoč potrebna za odpravljanje nedelovanja trga in pokrivanje obsežnih infrastrukturnih potreb Unije. To zlasti velja za infrastrukturne projekte, ki imajo čezmejen vpliv ali prispevajo k regionalni koheziji. Pomoč za energetska infrastrukturo bi načeloma morala biti pomoč za naložbe, tudi za posodobitev in nadgradnjo infrastrukture.

⁽⁸⁸⁾ Prednost uporabe fiksnih letnih nadomestil (vračilo davka) je v tem, da se oproščena podjetja soočajo z enakim povišanjem mejnega stroška električne energije (tj. z enakim povišanjem stroška električne energije za vsako dodatno porabljeno MWh), s čimer se omejujejo morebitna izkrivljanja konkurence v sektorju.

⁽⁸⁹⁾ Delovni dokument služb Komisije, „Naložbene potrebe in zahteve financiranja za energetska infrastrukturo“, SEC(2011) 755 z dne 6. junija 2011, str. 2.

3.8.1 Cilj skupnega interesa

(202) Energetska infrastruktura je pogoj za delujoči trg z energijo. Pomoč za energetska infrastrukturo zato krepi notranji trg z energijo. Izboljša stabilnost sistema, zadostnost proizvodnje, integracijo različnih energetskih virov in oskrbo z energijo v slabo razvitih omrežjih. Zato Komisija meni, da je pomoč za energetska infrastrukturo koristna za notranji trg in torej prispeva k cilju skupnega interesa.

3.8.2 Potreba po posredovanju države

(203) Naložbe v energetska infrastruktura pogosto spremlja nedelovanje trga. Nedelovanje trga, do katerega lahko pride na področju energetske infrastrukture, je povezano s težavami z usklajevanjem. Razhajajoči se interesi vlagateljev, negotovost glede rezultata sodelovanja in učinki omrežja lahko preprečijo razvoj projekta ali njegovo učinkovito zasnovo. Hkrati lahko energetska infrastruktura ustvarja znatne pozitivne zunanje učinke, pri čemer so lahko stroški in koristi infrastrukture asimetrično porazdeljeni med različne udeležence na trgu ter države članice.

(204) Da bi se odpravilo nedelovanje trga iz odstavka (204), se za energetska infrastrukturo običajno uporabljajo ureditev na področju tarif in dostopa ter zahteve po ločevanju v skladu z zakonodajo o notranjem trgu z energijo ⁽⁹⁰⁾.

(205) Kar zadeva financiranje, se lahko nedelovanje trga razen z obveznimi tarifami za odjemalce odpravi tudi z dodelitvijo državne pomoči. Da se dokaže, da je državna pomoč na področju energetske infrastrukture potrebna, se uporabljajo načela iz odstavkov (207) in (207).

(206) Komisija meni, da gre pri projektih skupnega interesa, kot je določeno v Uredbi 347/2013 ⁽⁹¹⁾, pametnih omrežjih in naložbah v infrastrukturo na območjih, ki prejemajo pomoč, za takšno nedelovanje trga v smislu pozitivnih zunanjih učinkov in težav pri usklajevanju, da financiranje s pomočjo tarif morda ni zadostno, tako da se lahko odobri državna pomoč.

(207) Za projekte na področju energetske infrastrukture, ki spadajo v odstavek (206), ki so delno ali v celoti izvzeti iz zakonodaje o notranjem energetskem trgu, ter za projekte, ki ne spadajo v odstavek (206), bo Komisija za vsak primer posebej ocenila potrebo po državni pomoči. Komisija bo pri oceni upoštevala naslednje dejavnike: (i) v kakšnem obsegu nedelovanja trga povzroča nezadostno zagotavljanje potrebne infrastrukture; (ii) v kakšnem obsegu je infrastruktura dostopna tretjim stranem in je predmet reguliranja tarif; ter (iii) v kolikšni meri projekt prispeva k zanesljivosti oskrbe z energijo v Unije.

(208) V zvezi s projekti naftne infrastrukture Komisija predpostavlja, da ni potrebe po državni pomoči. Vendar lahko države članice dodelijo državno pomoč v izrednih okoliščinah, kadar je to ustrezno utemeljeno.

⁽⁹⁰⁾ Ureditev notranjega trga na področju energije zajema zlasti Direktivo 2009/72/ES z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z električno energijo (UL L 211, 14.8.2009, str. 55), Direktivo 2009/73/ES z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom (UL L 211, 14.8.2009, str. 94), Uredbo (ES) št. 713/2009 z dne 13. julija 2009 o ustanovitvi Agencije za sodelovanje energetskih regulatorjev, Uredbo (ES) št. 714/2009 z dne 13. julija 2009 o pogojih za dostop do omrežja za čezmejne izmenjave električne energije (UL L 211, 14.8.2009, str. 15) in Uredbo (ES) št. 715/2009 z dne 13. julija 2009 o pogojih za dostop do prenosnih omrežij zemeljskega plina (UL L 211, 14.8.2009, str. 36).

⁽⁹¹⁾ Uredba (EU) št. 347/2013 o smernicah za vseevropsko energetska infrastrukturo.

3.8.3 Ustreznost

(209) Komisija meni, da so tarife⁽⁹²⁾ ustrezen primarni način za financiranje energetske infrastrukture. Vendar se lahko pri projektih skupnega interesa, inteligentnih omrežjih in infrastrukturnih naložbah in v območjih, ki prejemajo pomoč, državna pomoč šteje za ustrezen instrument za delno ali celotno financiranje take infrastrukture. V takih primerih nedelovanje trga pogosto onemogoča polno izvajanje načela „uporabnik plača“, na katerem temelji tarifna ureditev, ker bi bilo na primer zvišanje tarif za financiranje novih naložb v infrastrukturo tako veliko, da bi odvrčalo naložbe ali potencialne odjemalce od uporabe infrastrukture.

3.8.4 Spodbujevalni učinek

(210) Spodbujevalni učinek pomoči se oceni na podlagi pogojev, določenih v oddelku 3.2.4.

3.8.5 Sorazmernost

(211) Znesek pomoči je treba omejiti na najnižji znesek, ki je potreben za doseg želenih infrastrukturnih ciljev. Za pomoč za infrastrukturo se šteje, da je obratni hipotetični scenarij položaj, v katerem se projekt ne bi izvajal. Upravičeni strošek je torej likvidnostna vrzel.

(212) Ukrepi pomoči, odobreni za infrastrukturo, ne bi smeli preseči intenzivnosti pomoči v višini 100 % upravičenih stroškov.

(213) Komisija bo od držav članic zahtevala, da jasno in ločeno opredelijo vse druge ukrepe pomoči, ki bi lahko vplivali na ukrepe pomoči za infrastrukturo.

3.8.6 Izogibanje neupravičenim negativnim učinkom na konkurenco in trgovino

(214) Komisija bo ob upoštevanju obstoječih zahtev v okviru zakonodaje o notranjem trgu z energijo, ki so namenjene krepitvi konkurence, štela, da pomoč za energetsko infrastrukturo, za katero se uporablja ureditev notranjega trga, ne povzroča neupravičenih izkrivljajočih učinkov.

(215) V primeru infrastrukture, ki je delno ali v celoti izvzeta iz zakonodaje o notranjem trgu z energijo ali pa se ta ureditev zanje ne uporablja, ter v primeru podzemnih skladišč plina bo Komisija za vsak primer posebej ocenila morebitna izkrivljanja konkurence, pri čemer bo upoštevala zlasti stopnjo dostopa tretjih oseb do infrastrukture, za katero se dodeli pomoč, dostop do nadomestne infrastrukture in tržni delež upravičenca.

3.9 Pomoč za zadostnost proizvodnje

(216) Zaradi vse večjega deleža obnovljivih virov energije prehaja proizvodnja električne energije v številnih državah članicah od sistema z razmeroma stabilno in stalno oskrbo na sistem z manj obsežno oskrbo iz spremenljivih virov s strani številnejših ponudnikov. Ta prehod ustvarja nove izzive za zagotavljanje zadostnosti proizvodnje.

(217) Poleg tega nedelovanje trga in regulativne pomanjkljivosti lahko povzročijo nezadostne naložbe v proizvodne zmogljivosti, če so na primer veleprodajne cene omejene, trgi z električno energijo pa ne ustvarijo zadostne spodbude za naložbe.

(218) Zato nekatere države članice razmišljajo o uvedbi ukrepov za zagotavljanje zadostnosti proizvodnje, običajno tako, da se zagotovi podpora proizvajalcem zgolj za razpoložljivost proizvodne zmogljivosti⁽⁹³⁾.

⁽⁹²⁾ Regulativni okvir, določen v direktivah Komisije 2009/72/ES in 2009/73/ES, pojasnjuje utemeljitev ter načela, na katerih temelji ureditev tarif za dostop in uporabo, ki jih uporabljajo upravljavci prenosnih in distribucijskih sistemov za financiranje naložb in vzdrževanje take infrastrukture.

⁽⁹³⁾ Komisija je vprašanje zadostnosti proizvodnje podrobno obravnavala v svojem sporočilu „Vzpostavitev notranjega trga z električno energijo in čim boljši izkoristek javnega posredovanja“ z dne 5. novembra 2013 (C(2013) 7243 final) ter povezanem delovnem dokumentu služb Komisije „Zadostnost proizvodnje na notranjem trgu z električno energijo – navodila za javna posredovanja“ (Generation Adequacy in the internal electricity market - guidance on public interventions), SWD(2013) 438 final z dne 5. novembra 2013.

3.9.1 Cilj skupnega interesa

(219) Ukrepe za zadostnost proizvodnje je mogoče oblikovati na več načinov, in sicer v obliki pomoči za naložbe in za tekoče poslovanje (načeloma se nagraduje le zavezanost razpoložljivosti za dobavo električne energije), pri čemer imajo lahko ti ukrepi različne cilje. Namenjeni so lahko na primer obravnavanju kratkoročnih težav zaradi pomanjkanja prilagodljive proizvodne zmogljivosti za uravnavanje nenadnih nihanj v spremenljivi proizvodnji vetrne in sončne energije, ali pa lahko opredelijo cilj glede zadostnosti proizvodnje, ki ga želijo države članice zagotoviti neodvisno od težav zaradi kratkoročnih nihanj.

(220) Pomoč za zadostnost proizvodnje je lahko v nasprotju s ciljem postopne odprave okolju škodljivih subvencij, tudi za fosilna goriva. Države članice naj bi zato obravnavale predvsem alternativne načine doseganja zadostnosti proizvodnje, ki nimajo negativnega vpliva na cilj postopnega odpravljanja okolju ali gospodarstvu škodljivih subvencij, kot sta spodbujanje uravnavanja povpraševanja in povečanje povezovalne zmogljivosti.

(221) Jasno bi bilo treba opredeliti natančen cilj ukrepa, vključno s predvidenim časom in krajem nastanka težave z zadostnostjo proizvodnje. Opredelitev težave z zadostnostjo proizvodnje bi morala biti skladna z analizo zadostnosti proizvodnje, ki jo redno izvaja Evropsko omrežje operaterjev prenosnega sistema za električno energijo v skladu z zakonodajo o notranjem trgu z energijo⁽⁹⁴⁾.

3.9.2 Potreba po posredovanju države

(222) Naravo in vzroke za težavo z zadostnostjo proizvodnje ter posledično za potrebo po državni pomoči za zagotavljanje zadostnosti proizvodnje bi bilo treba ustrezno analizirati in kvantitativno opredeliti, na primer v zvezi s pomanjkanjem zmogljivosti ob konični obremenitvi ali ob sezonskih nihanjih ali v zvezi s konično porabo v primeru nezmožnosti uskladitve povpraševanja in ponudbe na kratkoročnem veleprodajnem trgu. Opisati bi bilo treba mersko enoto za kvantitativno opredelitev in zagotoviti metodo za njen izračun.

(223) Države članice bi morale jasno pojasniti razloge, zaradi katerih od trga ni mogoče pričakovati zagotavljanja zadostne zmogljivosti brez posredovanja, pri čemer se upošteva aktualni tržni in tehnološki razvoj⁽⁹⁵⁾.

(224) Komisija bo v svoji oceni med drugim po potrebi upoštevala naslednje elemente, ki jih predloži država članica:

- (a) oceno vpliva spremenljive proizvodnje, tudi iz sosednjih sistemov;
- (b) oceno vpliva udeležbe na strani povpraševanja, vključno z opisom ukrepov za spodbujanje uravnavanja povpraševanja⁽⁹⁶⁾;
- (c) oceno dejanskega ali morebitnega obstoja povezovalnih daljnovodov, vključno z opisom projektov, ki se že izvajajo, in načrtovanih projektov;
- (d) oceno katerega koli drugega elementa, ki bi lahko povzročil ali poslabšal težavo z zadostnostjo proizvodnje, kot so nepopolnosti v ureditvi ali nedelovanje trga, med drugim z omejitvami veleprodajnih cen.

3.9.3 Ustreznost

(225) Ta pomoč bi bila samo za plačilo storitve čiste razpoložljivosti proizvajalca, tj. zavezanost, da je razpoložljiv za dobavo električne energije in ustrezno nadomestilo za to, na primer, plačilo po MW razpoložljive zmogljivosti. Pomoč ne bi smela vključevati nobenega nadomestila za prodajo električne energije, tj. nadomestila na prodano megavatno uro (MWh).

⁽⁹⁴⁾ Uredba (ES) št. 714/2009 z dne 13. julija 2009 o pogojih za dostop do omrežja za čezmejne izmenjave električne energije, zlasti člen 8 o nalogah ENTSO za električno energijo (UL L 211, 14.8.2009, str. 15). Zlasti metodologija, ki jo je ENTSO-E ali Evropsko združenje upravljavcev prenosnih omrežij razvilo za ocene zadostnosti proizvodnje na ravni EU, lahko zagotavlja koristen standard.

⁽⁹⁵⁾ Tak razvoj lahko na primer vključuje razvoj spajanja trgov, enodnevnih trge, izravnalne trge in trge pomožnih storitev ter skladiščenje električne energije.

⁽⁹⁶⁾ Komisija bo upoštevala tudi načrte, povezane z uvedbo inteligentnih števec v skladu s Prilogo 1 k Direktivi 2009/72/ES in zahtevami iz direktive o energijski učinkovitosti.

(226) Ukrep naj bi bil odprt in naj bi zagotavljal ustrezne spodbude za obstoječe in prihodnje proizvajalce ter za upravljavce, ki uporabljajo zamenljive tehnologije, kot je odziv na strani povpraševanja ali rešitve glede skladiščenja. Pomoč naj bi se zato zagotovila prek mehanizma, ki omogoča potencialno različna pripravljalna obdobja, ki ustrezajo času, potrebnemu za uresničevanje novih naložb novih proizvajalcev, ki uporabljajo različne tehnologije. Pri ukrepu naj bi se upoštevalo tudi, v kakšnem obsegu bi se lahko s povezovalno zmogljivostjo odpravile morebitne težave z zadostnostjo proizvodnje.

3.9.4 Spodbujevalni učinek

(227) Spodbujevalni učinek pomoči se bo ocenil na podlagi pogojev iz oddelka 3.2.4 teh smernic.

3.9.5 Sorazmernost

(228) Izračun skupnega zneska pomoči naj bi zagotavljal stopnjo donosa upravičencev, ki jo je mogoče šteti za razumno.

(229) Za konkurenčen postopek zbiranja ponudb na podlagi jasnih, preglednih in nediskriminatornih meril, ki je učinkovito usmerjen v opredeljeni cilj, se bo štelo, da zagotavlja razumne stopnje donosa v običajnih okoliščinah.

(230) Ukrep bi moral vključevati mehanizme za zagotovitev, da ne more prihajati do nepričakovanih dobičkov.

(231) Ukrep bi moral biti zasnovan tako, da se zagotovi, da se cena, plačana za razpoložljivost, samodejno približa ničli, kadar se pričakuje, da bo raven zagotovljene zmogljivosti zadostna za kritje potreb po zmogljivosti.

3.9.6 Izogibanje neupravičenim negativnim učinkom na konkurenco in trgovino

(232) Ukrep bi moral biti zasnovan tako, da se sodelovanje v ukrepu omogoči vsem zmogljivostim, ki lahko učinkovito prispevajo k odpravljanju težav v zvezi z zadostnostjo proizvodnje, zlasti ob upoštevanju naslednjih dejavnikov:

- (a) sodelovanje proizvajalcev, ki uporabljajo različne tehnologije, in upravljavcev, ki zagotavljajo ukrepe z enakovredno tehnično zmogljivostjo, na primer uravnavanje povpraševanja, povezovalne daljnovode in skladiščenje. Brez poseganja v odstavek (229) je mogoče omejitev sodelovanja utemeljiti samo na podlagi nezadostne tehnične zmogljivosti, potrebne za reševanje problema zadostne proizvodnje. Poleg tega bi bilo treba ukrep glede zadostnosti proizvodnje odpreti morebitnemu združevanju tako povpraševanja kot ponudbe;
- (b) sodelovanje upravljavcev iz drugih držav članic, kadar je tako sodelovanje fizično mogoče, zlasti na regionalni ravni, tj. kadar je mogoče zmogljivost fizično zagotoviti državi članici, ki izvaja ukrep, in je mogoče zagotoviti, da se spoštujejo obveznosti v okviru ukrepa⁽⁹⁷⁾;
- (c) sodelovanje zadostnega števila proizvajalcev, da se zagotovi konkurenčna cena za zmogljivost;
- (d) preprečevanje negativnih učinkov na notranjem trgu, na primer zaradi izvoznih omejitev, omejitev veleprodajnih cen, omejitev pri zbiranju ponudb ali drugih ukrepov, ki ovirajo spajanje trgov, vključno z enodnevnimi in izravnalnimi trgi.

(233) Ukrep:

- (a) ne bi smel omejevati spodbud za naložbe v povezovalne zmogljivosti;
- (b) ne bi smel ovirati spajanja trgov, vključno z izravnalnimi trgi;
- (c) ne bi smel ovirati naložbenih odločitev glede proizvodnje, sprejetih pred ukrepom, ali odločitev upravljavcev v zvezi z izravnalnim trgom ali trgom pomožnih storitev;
- (d) ne bi smel neupravičeno krepiti prevlade na trgu;
- (e) bi moral v primeru enakovrednih tehničnih in gospodarskih parametrov dajati prednost nizkoogljicnim proizvajalcem.

⁽⁹⁷⁾ Sheme bi bilo treba prilagoditi, če bi se sprejeli skupni dogovori za spodbujanje čezmejnega sodelovanja v takih shemah.

3.10 Pomoč v obliki shem trgovanja z dovoljenji

(234) Vzpostavijo se lahko sheme trgovanja z dovoljenji, s katerimi se omejijo emisije onesnaževal, na primer za omejitve emisij NO_x ⁽⁹⁸⁾. Take sheme lahko vključujejo državno pomoč, zlasti kadar države članice dodelijo dovoljenja in pravice pod njihovo tržno vrednostjo. Če je skupni znesek dovoljenj, ki jih država članica dodeli, nižji od skupnih pričakovanih potreb podjetij, bo splošen učinek na raven varstva okolja pozitiven. Če na ravni posameznega podjetja dodeljene pravice ne krijejo vseh pričakovanih potreb podjetja, mora to zmanjšati svoje onesnaževanje in tako prispevati k zvišanju ravni varstva okolja ali kupiti dodatne pravice na trgu in tako plačati nadomestilo za svoje onesnaževanje.

(235) Sheme trgovanja z dovoljenji se štejejo za združljive z notranjim trgov, če so izpolnjeni naslednji kumulativni pogoji:

- (a) sheme trgovanja z dovoljenji morajo biti vzpostavljene na tak način, da se dosežejo okoljski cilji, ki prese-gajo zastavljene cilje na podlagi standardov Unije, ki so obvezni za zadevna podjetja;
- (b) dodelitev se mora izvesti na pregleden način na podlagi objektivnih meril in podatkovnih virov najvišje razpoložljive kakovosti, skupni znesek dovoljenj ali pravic za trgovanje, dodeljenih vsakemu podjetju po ceni, ki je nižja od njihove tržne vrednosti, pa ne sme biti višji od njegovih pričakovanih potreb, kot so ocenjene glede na stanje brez shem trgovanja;
- (c) metodologija dodeljevanja ne sme dajati prednosti določenim podjetjem ali določenim sektorjem, razen če to upravičuje okoljska logika same sheme ali če so taka pravila potrebna za skladnost z drugimi okoljskimi politikami;
- (d) novi udeleženci načeloma ne smejo prejeti dovoljenj ali pravic pod ugodnejšimi pogoji kot obstoječa podje-tja, ki delujejo na istih trgih. Odobritev višjih dodelitev obstoječim obratom v primerjavi z novimi udele-ženci posledično ne bi smela ustvariti neupravičenih ovir za vstop.

(236) Komisija bo ocenila potrebo po državni pomoči, zajeti v shemi trgovanja z dovoljenji, in sorazmernost pomoči v skladu z naslednjimi merili:

- (a) izbira upravičencev mora temeljiti na objektivnih in preglednih merilih, pomoč pa mora biti načeloma dode-ljena na enak način za vse konkurente v istem sektorju, če so v podobnem dejanskem položaju;
- (b) celotna prodaja na dražbi mora povzročiti precejšnje zvišanje proizvodnih stroškov za vsak sektor ali katego-rijo posameznih upravičencev;
- (c) precejšnjega zvišanja proizvodnih stroškov se ne da prenesti na kupce, ne da bi to povzročilo znatno zniža-nje prodaje. Analiza se lahko izvede na podlagi ocen cenovne elastičnosti proizvodov zadevnega sektorja, poleg drugih dejavnikov. Za oceno, ali se zvišanja stroškov iz sheme trgovanja z dovoljenji ne da prenesti na kupce, se lahko uporabi predvidena izguba prodaje in njen vpliv na donosnost podjetja;
- (d) posamezna podjetja v sektorju ne bi smela imeti možnosti, da zmanjšajo raven emisij, da bi bila cena certi-fikatov sprejemljivo zmerna. S predložitvijo podatkov o ravni emisij, ki izhajajo iz najučinkovitejše tehnike v Evropskem gospodarskem prostoru (v nadaljnjem besedilu: EGP), in z njihovo uporabo kot merila uspešno-sti se lahko dokaže, da se porabe ni mogoče zmanjšati. Vsako podjetje, ki doseže najučinkovitejšo tehniko, je upravičeno le do nadomestila, ki ustreza povečanju proizvodnih stroškov iz sheme trgovanja z dovoljenji z uporabo najučinkovitejše tehnike, pri čemer teh ni mogoče prenesti na potrošnike. Vsako podjetje, katerega okoljska učinkovitost je nižja, je upravičeno do nižjega nadomestila, sorazmernega z njegovo okoljsko učinkovitostjo.

3.11 Pomoč za preselitev podjetij

(237) Cilj naložbene pomoči za preselitev podjetij je ustvariti posamezne spodbude za zmanjšanje negativnih zunanjih učinkov s preselitvijo podjetij, ki močno onesnažujejo, na območja, kjer bo imelo tako onesnaževanje manj škodljiv učinek, kar bo zmanjšalo zunanje stroške. Pomoč je tako lahko upravičena, če se preselitev izvede iz okoljskih razlogov, vendar se ne bi smela dodeliti, če se preselitev izvede iz katerih koli drugih razlogov.

⁽⁹⁸⁾ Zadeva C-279/08 P, Komisija proti Nizozemski, ZOdl. 2011, str. I-7671.

(238) Naložbena pomoč za preselitev podjetij na nove lokacije zaradi okoljevarstvenih razlogov se šteje za združljivo z notranjim trgovom, če so izpolnjeni pogoji v oddelkih 3.2.4 in 3.2.7 in so izpolnjeni naslednji kumulativni pogoji:

- (a) sprememba lokacije mora temeljiti na okoljevarstvenih ali preventivnih razlogih ter mora biti predhodno odrejena z upravno ali sodno odločbo pristojnega javnega organa oziroma mora biti dogovorjena med podjetjem in pristojnim javnim organom;
- (b) podjetje mora izpolnjevati najstrožje okoljevarstvene standarde, ki se uporabljajo na novem območju, na katerem se nahaja.

(239) Upravičenec je lahko:

- (a) podjetje, ustanovljeno na mestnem območju ali na posebnem ohranitvenem območju, določenim v skladu z Direktivo 92/43/EGS⁽⁹⁹⁾, ki zakonito opravlja (tj. izpolnjuje vse pravne zahteve, vključno z vsemi okoljskimi standardi, ki zanj veljajo) dejavnost, ki povzroča večje onesnaževanje, in se mora zaradi lokacije iz kraja ustanovitve preseliti na primernejše območje, ali
- (b) organizacija ali obrat, ki spada na področje uporabe Direktive 2012/18/EU⁽¹⁰⁰⁾ („direktiva Seveso III“).

(240) Za določitev višine upravičenih stroškov v primeru pomoči za preselitev bo Komisija upoštevala zlasti:

(a) naslednje ugodnosti:

- (i) donos od prodaje ali oddaje obrata ali zapuščenega zemljišča;
- (ii) nadomestilo, izplačano v primeru razlastitve;
- (iii) vse druge dobičke, povezane s preselitvijo obrata, predvsem dobičke zaradi izboljšave uporabljene tehnologije ob preselitvi in računovodske dobičke, povezane z boljšo izrabo obrata;
- (iv) naložbe, povezane s povečanjem zmogljivosti;

(b) naslednje stroške:

- (i) stroške, povezane z nakupom zemljišča ali gradnjo ali nakupom novega obrata enake zmogljivosti, kot jo je imel opuščen obrat;
- (ii) vse kazni, ki jih mora plačati podjetje zaradi prekinitve pogodbe o najemu zemljišča ali objektov, če se opravi sprememba lokacije, ker tako zahteva upravna ali sodna odločba.

(241) Intenzivnosti pomoči so določene v Prilogi 1.

4. OCENA

(242) Da bi Komisija dodatno zagotovila omejevanje izkrivljanja konkurence, lahko zahteva časovno omejitev (običajno na štiri leta ali manj) in oceno nekaterih shem pomoči iz odstavka (29). Ocena se opravi za sheme, pri katerih je lahko izkrivljanje konkurence še posebej veliko, tj. kadar obstaja tveganje, da bodo znatno omejile ali izkrivljale konkurenco, če se njihovo izvajanje ne pregleda pravočasno.

(243) Glede na cilje pomoči ter da se državam članicam in manjšim projektom pomoči ne naloži nesorazmerno veliko breme, se ocenijo samo sheme pomoči z velikim proračunom, ki imajo nove značilnosti, ali če so predvidene pomembne tržne ali tehnološke spremembe oziroma regulativne spremembe. Oceno mora opraviti strokovnjak, neodvisen od organa, ki dodeljuje pomoč, na podlagi skupne metodologije, ki jo zagotovi Komisija. Ocena mora biti objavljena. Država članica mora skupaj s shemo pomoči priglasiti osnutek načrta ocene, ki bo sestavni del ocene sheme, ki jo izvede Komisija.

⁽⁹⁹⁾ Direktiva 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L 206, 22.7.1992, str. 7); Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 2013/17/EU (UL L 158, 10.6.2013, str. 193).

⁽¹⁰⁰⁾ Direktiva 2012/18/EU z dne 4. julija 2012 o obvladovanju nevarnosti večjih nesreč, v katere so vključene nevarne snovi, ki spreminjajo in nato razveljavljajo Direktivo Sveta 96/82/ES (UL L 197, 24.7.2010, str. 1).

(244) V primeru sheme pomoči, izvzete iz področja uporabe Uredbe o splošnih skupinskih izjemah izključno zaradi svojega velikega proračuna, bo Komisija ocenila združljivost sheme pomoči, razen načrta vrednotenja, na podlagi meril, določenih v navedeni uredbi, namesto na podlagi teh smernic.

(245) Oceno je treba pravočasno predložiti Komisiji, da se lahko odloči glede morebitnega podaljšanja sheme pomoči, vsekakor pa ob njenem izteku. Natančen obseg in načini posamezne ocene bodo opredeljeni v sklepu, s katerim se shema pomoči odobri. Vsak naslednji ukrep pomoči s podobnim ciljem (vključno s katero koli spremembo shem iz odstavka (244)) mora upoštevati rezultate ocene.

5. UPORABA

(246) Te smernice se bodo uporabljale od 1. julija 2014 in bodo nadomestile Smernice o državni pomoči za varstvo okolja, objavljene 1. aprila 2008⁽¹⁰¹⁾. Uporabljale se bodo do 31. decembra 2020.

(247) Komisija bo te smernice uporabljala za vse priglašene ukrepe pomoči, glede katerih bo morala odločiti po začetku njihove uporabe, tudi če so bili projekti priglašeni pred tem datumom. Vendar se bo individualna pomoč, dodeljena v okviru odobrenih shem pomoči in priglašena Komisiji v skladu z obveznostjo posamične priglasitve take pomoči, ocenila v skladu s smernicami, ki se uporabljajo za odobreno shemo pomoči, na kateri temelji individualna pomoč.

(248) Nezakonita okoljska ali energetska pomoč bo ocenjena v skladu z veljavnimi pravili na datum dodelitve pomoči v skladu z obvestilom Komisije o določitvi pravil, ki se uporabljajo za oceno nezakonite državne pomoči⁽¹⁰²⁾, z naslednjo izjemo:

nezakonita pomoč v obliki znižanj finančne podpore za energijo iz obnovljivih virov se ocenjuje v skladu z določbami iz oddelkov 3.7.2 in 3.7.3.

Od 1. januarja 2011 se v načrtu prilagoditve iz odstavka 194 predvidi tudi postopna uporaba meril iz oddelka 3.7.2 in lastnega prispevka iz odstavka 197. Komisija meni, da je mogoče vso pomoč, dodeljeno v obliki znižanj finančne podpore za električno energijo iz obnovljivih virov pred tem datumom, šteti za združljivo z notranjim trgovom⁽¹⁰³⁾.

(249) Individualna pomoč, dodeljena v okviru nezakonite sheme pomoči, se bo ocenila v skladu s smernicami, ki se uporabljajo za nezakonito shemo pomoči v času odobritve individualne pomoči. Če upravičenec do take individualne pomoči prejme potrditev države članice, da bo prejemal pomoč za tekoče poslovanje v podporo energiji iz obnovljivih virov ter soproizvodnji toplote in električne energije v okviru nezakonite sheme v vnaprej določenem obdobju, se taka pomoč lahko dodeli za celotno obdobje pod pogoji iz sheme v času potrditve, če je pomoč združljiva s pravili, ki so se uporabljala v času potrditve.

(250) Komisija državam članicam na podlagi člena 108(1) Pogodbe s tem predlaga naslednje ustrezne ukrepe glede njihovih ustreznih obstoječih shem okoljske ali energetske pomoči:

Države članice bi morale po potrebi spremeniti take sheme, da jih uskladijo s temi smernicami, in sicer najpozneje 1. januarja 2016, z naslednjima izjemama:

⁽¹⁰¹⁾ UL C 82, 1.4.2008, str. 1.

⁽¹⁰²⁾ UL C 119, 22.5.2002, str. 22.

⁽¹⁰³⁾ Komisija meni, da takšna pomoč ne vpliva negativno na pogoje trgovanja v obsegu, ki je v nasprotju s skupnim interesom, iz razlogov, navedenih v nadaljevanju. Države članice so do 5. decembra 2010 morale sprejeti zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev z direktivo o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, ki upravlja pravno zavezujoče cilje v zvezi s porabo energije iz obnovljivih virov. Na drugi strani so skupni stroški podpore za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov do leta 2010 ostali razmeroma omejeni, tako da je raven dajatev ostala razmeroma nizka. Tako je znesek pomoči, dodeljene podjetjem v obliki znižanj finančne podpore za električno energijo iz obnovljivih virov, ostal omejen na ravni posameznega upravičenca. Poleg tega bo verjetno vsaka pomoč, ki je bila dodeljena med decembrom 2008 in decembrom 2010 ter ne presega 500 000 EUR na podjetje, združljiva na podlagi Sporočila Komisije – Začasni okvir Skupnosti za ukrepe državnih pomoči v podporo dostopu do financiranja ob trenutni finančni in gospodarski krizi (UL C 83, 7.4.2009, str. 1, kakor je bilo spremenjeno).

Po potrebi je treba obstoječe sheme pomoči v smislu člena 1(b) Uredbe Sveta 659/1999⁽¹⁰⁴⁾ v zvezi s pomočjo za tekoče poslovanje v podporo energiji iz obnovljivih virov ter soproizvodnji toplote in električne energije tem smernicam prilagoditi le, kadar države članice podaljšajo svoje obstoječe sheme, kadar jih morajo ponovno priglasiti po izteku obdobja 10 let ali izteku veljavnosti sklepa Komisije ali kadar jih spremenijo⁽¹⁰⁵⁾.

Kadar upravičenec prejme potrditev države članice, da bo prejemal državno pomoč v okviru take sheme v vnaprej določenem obdobju, se lahko taka pomoč dodeli za celotno obdobje pod pogoji iz sheme v času potrditve.

(251) Države članice so pozvane, da v dveh mesecih od datuma objave teh smernic v Uradnem listu Evropske unije predložijo svoje izrecno brezpogojno soglasje k predlaganim ustreznim ukrepom. Če Komisija ne bo prejela nobenega odgovora, bo domnevala, da se zadevna država članica ne strinja s predlaganimi ukrepi.

6. POROČANJE IN SPREMLJANJE

(252) V skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 659/1999 in Uredbo Komisije (ES) št. 794/2004⁽¹⁰⁶⁾ ter njunimi poznejšimi spremembami morajo države članice Komisiji predložiti letna poročila.

(253) Države članice morajo zagotoviti, da se vodijo podrobne evidence o vseh ukrepih, ki vključujejo dodeljevanje pomoči. Take evidence morajo vsebovati vse podatke, potrebne za ugotovitev, ali so bili spoštovani pogoji v zvezi z upravičenimi stroški in največjo dovoljeno intenzivnostjo pomoči, kadar je to primerno. Te evidence je treba hraniti 10 let po datumu dodelitve pomoči in jih na zahtevo predložiti Komisiji.

7. REVIZIJA

(254) Komisija se lahko kadar koli odloči za pregled ali spremembo teh smernic, če bi bilo to potrebno zaradi politike konkurence ali zaradi upoštevanja drugih politik Unije in mednarodnih obveznosti.

⁽¹⁰⁴⁾ Uredba Sveta (ES) št. 659/1999 z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 93 Pogodbe ES (UL L 83, 27.3.1999, str. 1).

⁽¹⁰⁵⁾ Sprememba pomeni vse spremembe, ki jih je treba priglasiti, v smislu člena 1(c) Uredbe 659/1999.

⁽¹⁰⁶⁾ Uredba Komisije (ES) št. 794/2004 z dne 21. aprila 2004 o izvajanju Uredbe (ES) št. 659/1999 (UL L 140, 30.4.2004, str. 1).

PRILOGA 1

Intenzivnost pomoči za pomoč za naložbe kot del upravičenih stroškov

(1) Za ukrepe pomoči za varstvo okolja se uporabljajo naslednje intenzivnosti pomoči:

	Malo podjetje	Srednje podjetje	Veliko podjetje
Pomoč za podjetja, ki presegajo standarde Unije ali povečujejo raven varstva okolja v odsotnosti standardov Unije (pomoč za nakup novih prevoznih sredstev)	60 % 70 % v primeru ekoinovacij, 100 % v primeru postopka zbiranja ponudb	50 % 60 % v primeru ekoinovacij, 100 % v primeru postopka zbiranja ponudb	40 % 50 % v primeru ekoinovacij, 100 % v primeru postopka zbiranja ponudb
Pomoč za okoljske študije	70 %	60 %	50 %
Pomoč za predčasno prilagajanje na prihodnje standarde Unije			
več kot 3 leta	20 %	15 %	10 %
1–3 leta pred začetkom veljavnosti standardov	15 %	10 %	5 %
Pomoč za ravnanje z odpadki	55 %	45 %	35 %
Pomoč za energijo iz obnovljivih virov	65 %, 100 % v primeru postopka zbiranja ponudb	55 %, 100 % v primeru postopka zbiranja ponudb	45 %, 100 % v primeru postopka zbiranja ponudb
Pomoč za obrate za soproizvodnjo			
Pomoč za energijsko učinkovitost	50 %, 100 % v primeru postopka zbiranja ponudb	40 %, [100] % v primeru postopka zbiranja ponudb	30 %, 100 % v primeru postopka zbiranja ponudb
Pomoč za daljinsko ogrevanje in hlajenje z uporabo klasičnih virov energije	65 %, 100 % v primeru postopka zbiranja ponudb	55 %, 100 % v primeru postopka zbiranja ponudb	45 %, 100 % v primeru postopka zbiranja ponudb
Pomoč za sanacijo onesnaženih območij	100 %	100 %	100 %
Pomoč za preselitev podjetij	70 %	60 %	50 %
Pomoč v obliki trgovanja z dovoljenji	100 %	100 %	100 %
Pomoč za energetska infrastrukturo	100 %	100 %	100 %
Infrastruktura za daljinsko ogrevanje			
Pomoč za zajemanje in shranjevanje ogljikovega dioksida	100 %	100 %	100 %

Intenzivnosti pomoči, navedene v tej tabeli, se lahko povečajo za dodatnih 5 odstotnih točk v regijah iz člena 107(3)(c) ali za dodatnih 15 odstotnih točk v regijah iz člena 107(3)(a) Pogodbe na največ 100-odstotno intenzivnost pomoči.

PRILOGA 2

Običajni načini posredovanja države

- (1) Komisija obravnava običajne scenarije posredovanja države za povečanje ravni varstva okolja ali krepitev notranjega trga z energijo.
- (2) Za izračun upravičenih stroškov na podlagi obratnega hipotetičnega scenarija so zagotovljene naslednje smernice:

Kategorija pomoči	Obratni hipotetični scenarij / upravičeni stroški ⁽¹⁾
Soproizvodnja toplote in električne energije	Obratni hipotetični scenarij je klasičen sistem za proizvodnjo električne energije ali toplote z enako zmogljivostjo v smislu dejanske proizvodnje energije.
Okoljske študije ⁽²⁾	Upravičeni so stroški študij.
Sanacija onesnaženih območij	Upravičeni so stroški ⁽³⁾ sanacijskih del, v njih pa se ne upošteva povečanje vrednosti zemljišča ⁽⁴⁾ .
Obrati za daljinsko ogrevanje in hlajenje	Stroški naložb za gradnjo, širitev ali obnovo ene ali več proizvodnih enot, ki so sestavni del učinkovitega sistema daljinskega ogrevanja in hlajenja.
Ravnanje z odpadki ⁽⁵⁾	Dodatna naložba v primerjavi s stroški klasične proizvodnje, ki ne vključuje ravnanja z odpadki v enakem obsegu.
Pomoč za preseganje standardov Unije	Dodatni stroški naložb so dodatni stroški naložb, potrebnih za preseganje ravni varstva okolja, ki jo zahtevajo standardi Unije ⁽⁶⁾ .
Odsotnost standardov Unije ali nacionalnih standardov	Dodatni stroški naložb so stroški naložb, potrebnih za doseganje višje ravni varstva okolja, kakor je tista, ki bi jo zadevno podjetje ali zadevna podjetja dosegla brez okoljske pomoči.
Proizvodnja električne energije iz obnovljivih virov	Dodatni stroški naložb v primerjavi s klasično elektrarno enake zmogljivosti v smislu dejanske proizvodnje energije.
Proizvodnja toplote iz obnovljivih virov energije	Dodatni stroški naložb v primerjavi s klasično toplarno enake zmogljivosti v smislu dejanske proizvodnje energije.
Proizvodnja bioplina, ki se nadgradi na raven zemeljskega plina	Če je pomoč omejena na nadgradnjo bioplina, je obratni hipotetični scenarij alternativna uporaba zadevnega bioplina (vključno s sežiganjem).
Biogoriva in bioplin za prevoz	Načeloma se upoštevajo dodatni stroški naložb v primerjavi s stroški navadne rafinerije, vendar Komisija lahko sprejme tudi alternativne obratne hipotetične scenarije, če so ustrezno utemeljeni.

Kategorija pomoči	Obratni hipotetični scenarij / upravičeni stroški ⁽¹⁾
Uporaba industrijskih stranskih proizvodov	Če bi stranski proizvod ostal neizkoriščen, če se ne bi ponovno uporabil: upravičeni stroški so dodatna naložba, ki je potrebna za uporabo stranskega proizvoda, npr. toplotni izmenjevalnik v primeru odpadne toplote. Če bi bilo stranski proizvod treba odstraniti: obratna hipotetična naložba je odstranjevanje odpadkov.
Pomoč, vključena v shemah trgovanja z dovoljenji	Sorazmernost je treba dokazati z odsotnostjo prekomerne dodelitve pravic.

⁽¹⁾ Komisija lahko sprejme tudi alternativne obratne hipotetične scenarije, če jih država članica ustrezno utemelji.

⁽²⁾ Pomoč za okoljske študije vključuje pomoč za preglede energijske učinkovitosti.

⁽³⁾ Okoljska škoda, ki jo je treba odpraviti, mora zajemati poslabšanje kakovosti tal ali površinske vode ali podtalnice. Vsi stroški, ki jih ima podjetje za sanacijo svojega območja, ne glede na to, ali je takšen izdatek mogoče prikazati kot stalna sredstva v bilanci stanja ali ne, se pri sanaciji onesnaženih območij lahko štejejo za upravičene naložbe.

⁽⁴⁾ Ocenno povečanja vrednosti zemljišča, ki je posledica sanacije, mora opraviti neodvisen strokovnjak.

⁽⁵⁾ Zadeva ravnanje drugih podjetij z odpadki in vključuje ponovno uporabo, reciklažo in predelavo.

⁽⁶⁾ Stroški naložb, potrebnih za doseganje ravni varstva okolja, ki jo zahtevajo standardi Unije, niso upravičeni in jih je treba odšteti.

PRILOGA 3

Seznam ⁽¹⁾ upravičenih sektorjev ⁽²⁾ v skladu z oddelkom 3.7.2

Koda NACE	Opis
510	Pridobivanje črnega premoga
729	Pridobivanje rud drugih neželeznih kovin
811	Pridobivanje kamna
891	Pridobivanje mineralov za kemikalije in gnojila
893	Pridobivanje soli
899	Drugo pridobivanje rudnin in kamnin
1032	Proizvodnja sadnih in zelenjavnih sokov
1039	Druga predelava in konzerviranje sadja in zelenjave
1041	Proizvodnja olja in maščob
1062	Proizvodnja škroba in škrobnih izdelkov
1104	Proizvodnja aromatiziranih vin iz grozdja
1106	Proizvodnja slada
1310	Priprava in predenje tekstilnih vlaken
1320	Tkanje tekstilij
1394	Proizvodnja vrvi, vrvic in mrež
1395	Proizvodnja netkanih tekstilij in izdelkov iz njih, razen oblačil
1411	Proizvodnja usnjenih oblačil
1610	Žaganje, skobljanje in impregniranje lesa
1621	Proizvodnja furnirja in plošč na osnovi lesa
1711	Proizvodnja vlaknin
1712	Proizvodnja papirja in kartona
1722	Proizvodnja gospodinjskih, higienskih in toaletnih potrebščin iz papirja
1920	Proizvodnja naftnih derivatov
2012	Proizvodnja barvil in pigmentov
2013	Proizvodnja drugih anorganskih osnovnih kemikalij
2014	Proizvodnja drugih organskih osnovnih kemikalij
2015	Proizvodnja gnojil in dušikovih spojin
2016	Proizvodnja plastičnih mas v primarni obliki
2017	Proizvodnja sintetičnega kavčuka v primarni obliki
2060	Proizvodnja umetnih vlaken
2110	Proizvodnja farmacevtskih surovin

(¹) Komisija lahko opravi pregled seznama iz Priloge 3 na podlagi meril iz opombe 89, če ima dokaze, da so se podatki, na katerih temelji Priloga, bistveno spremenili.

(²) Ta seznam, vključno z merili, na katerih temelji, ne predstavlja prihodnjega stališča Komisije v zvezi z ETS, kar zadeva oblikovanje pravil v zvezi s tveganjem selitve virov CO₂ v okviru podnebne in energetske politike do leta 2030, in za oblikovanje prihodnjega stališča Komisije o tem vprašanju tudi ni relevanten.

Koda NACE	Opis
2221	Proizvodnja plošč, folij, cevi in profilov iz plastičnih mas
2222	Proizvodnja embalaže iz plastičnih mas
2311	Proizvodnja ravnega stekla
2312	Oblikovanje in obdelava ravnega stekla
2313	Proizvodnja votlega stekla
2314	Proizvodnja steklenih vlaken
2319	Proizvodnja in oblikovanje drugih vrst stekla ter tehničnih steklenih izdelkov
2320	Proizvodnja ognjevarne keramike
2331	Proizvodnja keramičnih ploščic in oblog
2342	Proizvodnja sanitarne keramike
2343	Proizvodnja izolatorjev in izolacijskih elementov iz keramike
2349	Proizvodnja drugih keramičnih izdelkov
2399	Proizvodnja drugih nekovinskih mineralnih izdelkov
2410	Proizvodnja surovega železa, jekla, ferozlitin
2420	Proizvodnja jeklenih cevi, votlih profilov in fittingov
2431	Hladno vlečenje profilov
2432	Hladno valjanje traku
2434	Hladno vlečenje žice
2441	Proizvodnja plemenitih kovin
2442	Proizvodnja aluminija
2443	Proizvodnja svinca, cinka in kositra
2444	Proizvodnja bakra
2445	Proizvodnja drugih neželeznih kovin
2446	Proizvodnja jedrskega goriva
2720	Proizvodnja baterij in akumulatorjev
3299	Drugje nerazvrščene predelovalne dejavnosti
2011	Proizvodnja tehničnih plinov
2332	Proizvodnja strešnikov, opeke in drugih gradbenih izdelkov iz žgane gline
2351	Proizvodnja cementa
2352	Proizvodnja apna in mavca
2451/2452 /2453/2454	Litje železa, jekla lahkih kovin in drugih neželeznih kovin
2611	Proizvodnja elektronskih komponent
2680	Proizvodnja magnetnih in optičnih nosilcev zapisa
3832	Pridobivanje sekundarnih surovin

PRILOGA 4

Izračun bruto dodane vrednosti in elektro-intenzivnosti na ravni podjetja v skladu z oddelkom 3.7.2

(1) V oddelku 3.7.2 bruto dodana vrednost za podjetje pomeni bruto dodano vrednost v stroških faktorjev, tj. bruto dodano vrednost po tržnih cenah minus posredni davki plus subvencije. Dodana vrednost v stroških faktorjev se lahko izračuna kot prihodki od prodaje plus kapitalizirana proizvodnja plus drugi prihodki iz poslovanja plus ali minus spremembe zalog minus nabava blaga in storitev⁽¹⁾ minus drugi davki na proizvode, ki so povezani s prihodki od prodaje, a niso odbitni, minus druge dajatve in davki, povezani s proizvodnjo. Druga možnost za izračun dodane vrednosti v stroških faktorjev je, da se bruto poslovnemu presežku prištejejo stroški za zaposlene. Prihodki in odhodki, ki so v računovodskih izkazih podjetja prikazani kot finančni ali izredni, so izključeni iz dodane vrednosti. Dodana vrednost v stroških faktorjev se izračunava na bruto ravni, ker se prilagoditve vrednosti (npr. amortizacija) ne odštejejo⁽²⁾.

(2) Pri uporabi oddelka 3.7.2 se uporabi aritmetična sredina za zadnja tri leta⁽³⁾, za katera so na voljo podatki o bruto dodani vrednosti.

(3) Za namene oddelka 3.7.2 je elektro-intenzivnost podjetja opredeljena kot:

(a) stroški podjetja za porabo električne energije (izračunani v skladu s točko (4) spodaj); deljeno z

(b) bruto dodano vrednostjo podjetja (izračunano v skladu s točkama (1) in (2) zgoraj).

(4) Stroški podjetja za električno energijo so opredeljeni kot:

(a) poraba električne energije podjetja; pomnoženo s

(b) predpostavljeno ceno električne energije.

(5) Za izračun porabe električne energije podjetja se uporabijo referenčni koeficienti učinkovitosti porabe električne energije za zadevni sektor, če so na voljo. Če referenčni koeficienti niso na voljo, se uporabi aritmetična sredina za zadnja tri leta⁽⁴⁾, za katera so na voljo podatki.

(6) V podtočki (4)(b) zgoraj predpostavljena cena električne energije pomeni povprečno maloprodajno ceno električne energije, ki se v državi članici uporablja za podjetja s podobno ravno porabe električne energije v zadnjem letu, za katerega so na voljo podatki.

(7) V podtočki (4)(b) zgoraj lahko predpostavljena cena električne energije vključuje celotne stroške podpore za financiranje električne energije iz obnovljivih virov, ki bi se ob odsotnosti znižanj prenesli na podjetje.

⁽¹⁾ „Blago in storitve“ ne vključujejo stroškov za zaposlene.

⁽²⁾ Koda 12 15 0 v pravnem okviru, določenem z Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 58/97 z dne 20. decembra 1996 o strukturni statistiki podjetij.

⁽³⁾ V primeru podjetij, ki obstajajo manj kot eno leto, se lahko v prvem letu poslovanja uporabijo projekcije podatkov. Vendar morajo države članice ob koncu prvega leta poslovanja („leto 1“) opraviti naknadno oceno, da preverijo upravičenost podjetja in zgornje meje stroškov (kot delež bruto dodane vrednosti), ki se zanj uporabljajo v skladu s točko 189 v oddelku 3.7.2. Na podlagi te naknadne ocene morajo države članice podjetjem izplačati nadomestilo oziroma od njih izterjati izplačano nadomestilo. Za leto 2 je treba uporabiti podatke iz leta 1. Za leto 3 je treba uporabiti aritmetično sredino podatkov za leti 1 in 2. Od leta 4 dalje je treba uporabiti aritmetično sredino podatkov za pretekla tri leta.

⁽⁴⁾ Glej prejšnjo opombo.

PRILOGA 5

Sektorji znotraj rudarstva in predelovalnih dejavnosti, ki niso vključeni na seznam iz Priloge 3 in imajo najmanj 4-odstotno intenzivnost trgovine z državami zunaj EU

Koda NACE	Opis
610	Pridobivanje surove nafte
620	Pridobivanje zemeljskega plina
710	Pridobivanje železove rude
812	Pridobivanje gramoza, peska, gline Pridobivanje drugih rudnin in kamnin
1011	Proizvodnja mesa, razen perutninskega
1012	Proizvodnja perutninskega mesa
1013	Proizvodnja mesnih izdelkov
1020	Predelava in konzerviranje rib, rakov in mehkužcev
1031	Predelava in konzerviranje krompirja
1042	Proizvodnja margarine in podobnih jedilnih maščob
1051	Mlekarstvo in sirarstvo
1061	Mlinarstvo
1072	Proizvodnja prepečenca in piškotov; proizvodnja trajnega peciva in slaščic
1073	Proizvodnja testenin
1081	Proizvodnja sladkorja
1082	Proizvodnja kakava, čokolade in sladkornih izdelkov
1083	Predelava čaja in kave
1084	Proizvodnja začimb, dišav in drugih dodatkov
1085	Proizvodnja pripravljenih jedi in obrokov
1086	Proizvodnja homogeniziranih in dietetičnih živil
1089	Proizvodnja drugih prehrabnih izdelkov, drugje nerazvrščenih
1091	Proizvodnja krmil
1092	Proizvodnja hrane za hišne živali
1101	Proizvodnja žganih pijač
1102	Proizvodnja vina iz grozdja
1103	Proizvodnja sadnih vin in podobnih fermentiranih pijač
1105	Proizvodnja piva
1107	Proizvodnja brezalkoholnih pijač, mineralnih in drugih stekleničenih vod
1200	Proizvodnja tobačnih izdelkov
1391	Proizvodnja pletenih in kvačkanih materialov
1392	Proizvodnja končnih tekstilnih izdelkov, razen oblačil
1393	Proizvodnja preprog

Koda NACE	Opis
1396	Proizvodnja tehničnega in industrijskega tekstila
1399	Proizvodnja druge nerazvrščenih tekstilij
1412	Proizvodnja delovnih oblačil
1413	Proizvodnja drugih vrhnjih oblačil
1414	Proizvodnja spodnjega perila
1419	Proizvodnja drugih oblačil, pokrival ter dodatkov
1420	Proizvodnja krznenih izdelkov
1431	Proizvodnja nogavic
1439	Proizvodnja drugih pletenih in kvačkanih oblačil
1511	Strojenje in dodelava usnja in krzna; obdelava in barvanje krzna
1512	Proizvodnja potovalne galanterije, sedlarskih in jermenarskih izdelkov
1520	Proizvodnja obutve
1622	Proizvodnja sestavljenega parketa
1623	Stavbno mizarstvo in tesarstvo
1624	Proizvodnja lesene embalaže
1629	Proizvodnja drugih izdelkov iz lesa, plute, slame in protja Proizvodnja papirja in izdelkov iz papirja
1721	Proizvodnja valovitega papirja in kartona ter papirne in kartonske embalaže
1723	Proizvodnja pisarniških potrebščin iz papirja
1724	Proizvodnja tapet
1729	Proizvodnja drugih izdelkov iz papirja in kartona
1813	Priprava za tisk in objavo
1910	Proizvodnja koksa
2020	Proizvodnja razkužil, pesticidov in drugih agrokemičnih izdelkov
2030	Proizvodnja barv, lakov in podobnih premazov, tiskarskih barv in kitov
2041	Proizvodnja mil in pralnih sredstev, čistilnih in polirnih sredstev
2042	Proizvodnja parfumov in toaletnih sredstev
2051	Proizvodnja razstreliv
2052	Proizvodnja sredstev za lepljenje
2053	Proizvodnja eteričnih olj
2059	Proizvodnja drugih kemičnih izdelkov
2120	Proizvodnja farmacevtskih preparatov
2211	Proizvodnja in obnavljanje gumijastih cevi, obnavljanje plaščev in zračnic za vozila
2219	Proizvodnja drugih izdelkov iz gume
2223	Proizvodnja izdelkov iz plastičnih mas za gradbeništvo

Koda NACE	Opis
2229	Proizvodnja drugih izdelkov iz plastičnih mas
2341	Proizvodnja gospodinske in okrasne keramike
2344	Proizvodnja druge tehnične keramike
2362	Proizvodnja izdelkov iz mavca za gradbeništvo
2365	Proizvodnja izdelkov iz vlaknatega cementa
2369	Proizvodnja drugih izdelkov iz betona, cementa, mavca
2370	Obdelava naravnega kamna
2391	Proizvodnja brusilnih sredstev
2433	Hladno oblikovanje profilov in pregibanje
2511	Proizvodnja kovinskih konstrukcij in njihovih delov
2512	Proizvodnja kovinskega stavbnega pohištva
2521	Proizvodnja radiatorjev in kotlov za centralno ogrevanje
2529	Proizvodnja drugih kovinskih rezervoarjev in cistern
2530	Proizvodnja parnih kotlov, razen kotlov za centralno ogrevanje
2540	Proizvodnja orožja in streliva
2571	Proizvodnja rezil in jedilnega pribora
2572	Proizvodnja ključavnic, okovja
2573	Proizvodnja orodja
2591	Proizvodnja jeklenih bobnov, sodov in podobnih posod
2592	Proizvodnja lahke kovinske embalaže
2593	Proizvodnja izdelkov iz žice, verig in vzmeti
2594	Proizvodnja vijačnega materiala, vezi
2599	Proizvodnja druge nerazvrščenih kovinskih izdelkov
2612	Proizvodnja elektronskih plošč
2620	Proizvodnja računalnikov in perifernih naprav
2630	Proizvodnja komunikacijskih naprav
2640	Proizvodnja elektronskih naprav za široko rabo
2651	Proizvodnja merilnih, preizkuševalnih in navigacijskih instrumentov in naprav
2652	Proizvodnja ur
2660	Proizvodnja sevalnih, elektromedicinskih in elektroterapevtskih naprav
2670	Proizvodnja optičnih instrumentov in fotografske opreme
2680	Proizvodnja magnetnih in optičnih nosilcev zapisa
2711	Proizvodnja elektromotorjev, generatorjev in transformatorjev
2712	Proizvodnja naprav za distribucijo in krmiljenje elektrike
2731	Proizvodnja kablov iz optičnih vlaken
2732	Proizvodnja drugih električnih kablov in žic

Koda NACE	Opis
2733	Proizvodnja vtičnic, stikal in drugih naprav za ožičenje
2740	Proizvodnja naprav in opreme za razsvetljavo
2751	Proizvodnja električnih gospodinjskih naprav
2752	Proizvodnja neelektričnih gospodinjskih naprav
2790	Proizvodnja drugih električnih naprav
2811	Proizvodnja motorjev in turbin, razen za letala in motorna vozila
2812	Proizvodnja naprav za fluidno tehniko
2813	Proizvodnja črpalk in kompresorjev
2814	Proizvodnja pip in ventilov
2815	Proizvodnja ležajev, zobnikov in elementov za mehanski prenos energije
2821	Proizvodnja peči in gorilnikov
2822	Proizvodnja dvigalnih in transportnih naprav
2823	Proizvodnja pisarniških strojev in naprav (razen računalnikov in perifernih naprav)
2824	Proizvodnja ročnih strojev in naprav
2825	Proizvodnja hladilnih in prezračevalnih naprav, razen za gospodinjstva
2829	Proizvodnja drugih strojev in naprav za splošne namene
2830	Proizvodnja kmetijskih in gozdarskih strojev
2841	Proizvodnja strojev za oblikovanje in obdelavo kovin
2849	Proizvodnja drugih obdelovalnih strojev
2891	Proizvodnja metalurških strojev
2892	Proizvodnja rudarskih in gradbenih strojev
2893	Proizvodnja strojev za živilsko in tobačno industrijo
2894	Proizvodnja strojev za tekstilno, oblačilno in usnjarsko industrijo
2895	Proizvodnja strojev za industrijo papirja in kartona
2896	Proizvodnja strojev za plastiko in gumo
2899	Proizvodnja strojev za druge posebne namene
2910	Proizvodnja motornih vozil
2920	Proizvodnja karoserij za vozila; proizvodnja prikolic, polprikolic
2931	Proizvodnja električne in elektronske opreme za motorna vozila
2932	Proizvodnja drugih delov in opreme za motorna vozila
3011	Gradnja ladij in plavajočih konstrukcij
3012	Proizvodnja čolnov za razvedrilo in šport
3020	Proizvodnja železniških in drugih tirnih vozil
3030	Proizvodnja zračnih in vesoljskih plovil
3040	Proizvodnja bojnih vozil

Koda NACE	Opis
3091	Proizvodnja motornih koles
3092	Proizvodnja koles in invalidskih vozičkov
3099	Proizvodnja vprežnih in drugih vozil
3101	Proizvodnja pohištva za poslovne in prodajne prostore
3102	Proizvodnja kuhinjskega pohištva
3103	Proizvodnja žimnic
3109	Proizvodnja drugega pohištva
3211	Kovanje kovancev
3212	Proizvodnja nakita in podobnih izdelkov
3213	Proizvodnja bižuterije
3220	Proizvodnja glasbil
3230	Proizvodnja športne opreme
3240	Proizvodnja igrač in rekvizitov za igre in zabavo
3250	Proizvodnja medicinskih instrumentov, naprav in pripomočkov
3291	Proizvodnja metel in krtač